

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA SOCIALNO DELO

DIPLOMSKA NALOGA

Sodelovanje Centra za socialno delo in policijske
postaje Slovenj Gradec na področju nasilja v družini

Mentorica: doc. dr. Liljana Rihter

Špela Kotnik

Ljubljana, 2016

PODATKI O DIPLOMSKI NALOGI

Ime in priimek: Špela Kotnik

Naslov naloge: Sodelovanje Centra za socialno delo in policijske postaje Slovenj Gradec na področju nasilja v družini

Kraj: Ljubljana

Leto: 2016

Število strani: **138** Število shem: **0** Število tabel: **0** Število slik: **1**

Število grafov: **0** Število prilog: **5** Število virov: **51** Število bibl. opomb: **0**

Mentorica: doc. dr. Liljana Rihter

Ključne besede: center za socialno delo, policija, nasilje, družina, zakonodaja, sodelovanje, težave, izobraževanje, občutki, naloge

Povzetek: Pri pisanju diplomskega dela sem se osredotočila na problem nasilja v družini ter na vlogo in sodelovanje centra za socialno delo in policije na tem področju. V teoretičnem delu se najprej usmerim na pojem nasilja, na kratko opišem njegove vrste, krog nasilja ter nasilje v družini. V nadaljevanju povzamem zakonodajo na tem področju, pregledam, kakšna je tukaj vloga centra za socialno delo in vloga policije ter zapišem nekaj o samem sodelovanju teh dveh institucij. Empirični del je narejen na podlagi kvalitativne raziskave na priložnostnem vzorcu strokovnih delavcev centra za socialno delo in policistov iz policijske postaje Slovenj Gradec. Rezultati so pokazali, da je opaziti določene pomanjkljivosti v zakonodaji in pri izobraževanju, načeloma pa sodelovanje centra za socialno delo in policijske postaje Slovenj Gradec na področju nasilja v družini poteka dobro, med seboj se tudi dobro razumejo in si pomagajo. V zaključku podam predloge, ki bi še izboljšali sodelovanje med institucijama in bi lahko vplivali na kvalitetnejše reševanje nasilja v družini. Predlagam nadomestno kazen za kršitev ukrepa prepovedi približevanja, obveznost udeležbe v procesih pomoči za žrtve in povzročitelje, več oblik pomoči za povzročitelje, skrajšanje postopkov na sodišču, večjo ponudbo izobraževanj za

strokovnjake ter neformalna druženja. Predlagam tudi, da se izvede podobna raziskava na to temo, z večjim vzorcem ljudi.

Title: Cooperation between Centre for social work and police station Slovenj Gradec in the area of domestic violence

Keywords: centre for social work, police, violence, family, legislation, cooperation, difficulty, education, feelings, tasks

Abstract: The thesis discusses issues of domestic violence and the role and cooperation between Centre for social work and police station Slovenj Gradec in the area of domestic violence. Theoretical part is about the concept of violence, shortly described types of violence, cycle of violence and domestic violence. Continue, I summarize legislation on domestic violence, examine the role of centre for social work and police about that and record something about cooperation between the two. Empirical part consist of qualitative research based on experiences of social workers from Centre for social work and policemen from police station Slovenj Gradec. The results showed that there are some disadvantages in legislation and education, in principle, cooperation between Centre for social work and police station Slovenj Gradec in the area of domestic violence is going very well, they also help each other. In conclusion I propose suggestions how to improve cooperation between institutions that could affect tackle domestic violence. I suggest alternative sentences for violation of restraining order, duty to participate in the process of assisting victims and perpetrators, several forms of assistance for perpetrators, shortening procedures in court, more offers of education for professionals and informal gathering. I also suggest that the similar research would be carry out, included a larger sample of people.

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA SOCIALNO DELO

DIPLOMSKA NALOGA

Sodelovanje Centra za socialno delo in policijske
postaje Slovenj Gradec na področju nasilja v družini

Mentorica: doc. dr. Liljana Rihter

Špela Kotnik

Ljubljana, 2016

Ko hodiš pojdi zmeraj do konca.

*Spomladi do rožne cvetice,
poleti do zrele pšenice,
jeseni do polne police,
pozimi do snežne kraljice,
v knjigi do zadnje vrstice,
v življenju do prave resnice,
v sebi do rdečice čez eno in drugo lice.*

*A če ne prideš ne prvič ne drugič
do krova in pravega kova
poskusi:
vnovič
in zopet
in znova.*

(Tone Pavček)

PREDGOVOR

Pojem nasilja vsak posameznik doživlja drugače. Gre za večplasten problem, ki se pojavlja v različnih oblikah in je najpogostejše skrit očem javnosti. Najpogostejše do nasilja prihaja v družini, za katero ljudje menimo, da je tista temeljna enota, ki naj bi predstavljala varnost in obrambo pred vsem slabim in hudim, kar se dogaja. Na žalost pa se ravno v tem prostoru dogaja največ nasilnih dejanj, katerih posledice lahko čutijo tudi otroci.

Veliko vlogo pri tej tematiki igrajo policisti, centri za socialno delo ter druge institucije, ki se v okviru procesa pomoči in aktivnega ukrepanja trudijo, da nasilje v družini ne bi ostajalo samo v krogu povzročiteljev in žrtev. Nasilje je namreč družben problem in zaradi tega je še kako pomembno, da je s to tematiko seznanjena tudi širša javnost. Pri nasilnem vedenju govorimo o kršenju osnovnih človekovih pravic in je kaznivo dejanje. Vse oblike nasilja so zapisane in prepovedane v različnih zakonih, na podlagi katerih deluje tako center za socialno delo, kot tudi policija. Njune dejavnosti se med seboj prepletajo in čeprav o teh dveh organih slišimo velikokrat marsikaj slabega, sta tukaj zato, da skrbita za mir in varnost ljudi. Tekom študijske prakse sem opazila, da center za socialno delo in policija veliko sodelujeta na tem področju in ravno to me je napeljalo k temu, da bolje raziščem pomen tega sodelovanja.

V teoretičnem delu diplomskega dela opredeljujem pojem nasilja in predstavim zakonodajo na tem področju. Posebno pozornost namenjam vlogi centra za socialno delo ter policije na področju nasilja v družini in njunemu sodelovanju.

V nadaljevanju diplomskega dela želim s pomočjo kvalitativne analize raziskati, kakšno je sodelovanje med Centrom za socialno delo in policijsko postajo Slovenj Gradec na področju nasilja v družini, kako poteka, kakšna zakonodaja zavezuje te dve instituciji ter kako jo ocenjujejo. Prav tako želim preučiti, kaj menijo, kakšne so pomanjkljivosti in prednosti tega sodelovanja, kako ocenjujejo medosebne odnose ter s kakšnimi občutki se srečujejo pri tem delu. Zanima me, kako je z izobraževanjem na to temo in pa kakšni so njihovi predlogi za izboljšanje sodelovanja med institucijama.

Za pomoč in podporo pri pisanju diplomskega dela se iskreno zahvaljujem:

- *mentorici doc. dr. Liljani Rihter za pomoč pri izdelavi diplomske naloge, strokovnih nasvetih in hitri odzivnosti,*
- *strokovnim delavcem in policistom, ki so bili pripravljeni sodelovati v moji raziskovalni nalogi,*
- *še posebej hvala staršema, sestri, fantu ter dedku in babici za vse spodbudne besede in potrpežljivost pri mojem pisanju,*
- *hvala tudi prijateljem in sodelavcem, ki ste mi stali ob strani.*

KAZALO

1. TEORETIČNI UVOD	10
1.1 O nasilju	10
1.1.1 Kaj je nasilje in vrste nasilja	10
1.1.2 Nasilje v družini	13
1.1.3 Krog nasilja	18
1.2 Zakonska podlaga za obravnavo nasilja v družini	20
1.3 Vloga centrov za socialno delo pri obravnavi nasilja v družini	26
1.3.1 Regijska služba za koordinacijo in pomoč žrtvam.....	28
1.3.2 Multidisciplinarni tim	31
1.3.3 Delo centra za socialno delo pri obravnavi nasilja v družini	32
1.4 Vloga policije pri obravnavi nasilja v družini	34
1.4.1 Temeljne naloge in pooblastila policije	35
1.4.2 Ukrepi za zaščito žrtve	36
1.5 Sodelovanje centra za socialno delo in policije	39
2. PROBLEM	42
3. METODOLOGIJA.....	44
3.1 Vrsta raziskave	44
3.2 Merski instrumenti ali viri podatkov	44
3.3 Opredelitev enot raziskovanja - populacija, vzorec	44
3.4 Zbiranje podatkov oz. empiričnega gradiva.....	45
3.5 Obdelava gradiva	45
4. REZULTATI	47
5. RAZPRAVA	53
6. SKLEPI	57
7. PREDLOGI	60
8. LITERATURA IN VIRI	61
8.1 Spletni viri.....	64
9. PRILOGE.....	66
10. POVZETEK.....	137

KAZALO SLIK

Slika 1.1: Krog nasilja (Obran 2014: 22).....	19
---	----

1. TEORETIČNI UVOD

1.1 O NASILJU

1.1.1 KAJ JE NASILJE IN VRSTE NASILJA

Pojem nasilje je težko razložiti v samo eni definiciji. Ne samo, da se dogaja v različnih okoljih, različnim ljudem, pojavlja se tudi v različnih oblikah. Včasih je nasilje zelo težko prepoznati, kaj šele dokazati. Prav vsi pa vemo, da je nasilje vedenje, ki je prepovedano in se ne odobrava.

Definicija nasilja je nekaj spremenljivega, ne statičnega in stalnega. Odgovor na to, kaj je nasilje, je odvisen od številnih socialnih situacij in okoliščin. Za razumevanje nasilja je potrebno poznati in analizirati kontekst, v katerem se je zgodilo. Tako kot se s časom in napredkom spreminjajo socialna razmerja, se spreminja tudi definicija nasilja, pravi Zaviršek (2004: 4).

»Nasilje je problem, ki je splošno sprejet kot kršenje človekovih pravic; pravice do življenja, do varnosti, do dostojanstva in do zaščite pred psihično in fizično škodo« (Bazenšek Lalič 2009: 11).

Društvo za nenasilno komunikacijo nasilje definira kot »način, s katerim si povzročitelj/ica skuša v odnosu zagotoviti moč in nadzor nad žrtvijo in uresničiti svoje interese. Nasilje vedno izhaja iz neravnovesja moči med dvema osebama oziroma skupinama ljudi«. V nadaljevanju navajajo, da gre pri nasilju za ponavljajoče dejanje, ki je namerno, nadzorovano in premišljeno. Nasilje se najpogosteje dogaja med osebami, ki se med seboj poznajo (Društvo za nenasilno komunikacijo, Kaj je nasilje?). Med nasilje uvrščamo vsako psihično, fizično, spolno in ekonomsko zlorabljanje. Pogostokrat se vsi načini zlorab med seboj prepletajo in tudi stopnjujejo. Nasilju so najbolj izpostavljene ranljive skupine ljudi - kot so recimo otroci, ženske in stari. Ko se nasilje enkrat prične, je malo verjetno, da se bo končalo samo od sebe.

Nasilje ima več oblik. V nadaljevanju bom naštela in predstavila najbolj osnovne.

Fizično nasilje

Fizično nasilje je usmerjeno na človekovo telo ali njegovo življenje. Je vsaka uporaba fizične sile ali resna grožnja z uporabo sile. Ob fizičnem nasilju pogosto nastopi tudi psihično. Meja med njima je tam, kjer se besedi pridruži še gesta. Bolje bi bilo celo reči, da fizične posledice in bolečine pri žrtvah vedno spremljajo tudi psihične posledice. Fizično nasilje se od na videz nedolžnega odrivanja stopnjuje do brutalnega nasilja, ki lahko vodi tudi v smrt. Prostor, kjer se fizično nasilje največ dogaja, je dom. Najpogostejše so nasilni partnerji ali bivši partnerji, očetje in drugi bližnji družinski člani. Z nasilnim vedenjem želijo žrtvi dokazati svojo nadmoč, oziroma/ali jo na ta način pridobiti (Kuhar et. al 1999: 10-12).

Med nekatera dejanja fizičnega nasilja uvrščamo:

- klofutanje,
- brcanje,
- odrivanje,
- metanje predmetov v osebo ali proti njej,
- davljenje,
- zvijanje rok,
- ugašanje ogorkov na telesu itd. (Društvo za nenasilno komunikacijo, Kaj je nasilje?).

Posledice fizičnega nasilja so: modrice, rane, odrgnine, vreznine, zlomi, zvini, opekline, poškodbe notranjih organov ipd. Poleg vsega tega pa žrtev za vse, kar se ji dogaja, krivi samo sebe – to pa lahko vodi v čustveno otopelost (Kuhar et. al 1999: 15).

Psihično nasilje

Psihično nasilje je najbolj razširjena oblika, ki označuje vsakršna dejanja (najpogostejše verbalna), ki se na nezaželen in grob način dotaknejo človekove psihe. Psihično nasilje načenja človekovo duševnost, njegovo samopodobo, samozavest in stabilnost. Dogaja se predvsem na besedni ravni lahko pa tudi z molkom. Včasih molk doseže enak učinek, kot če bi na človeka vpili ali ga udarili. Enako kot pri fizičnem nasilju si želi tudi tukaj povzročitelj žrtev podrediti, jo izkoristiti in izkazati

svojo premoč. Najhuje pri vsem tem je, da s takšnim dejanjem in vztrajnim ponavljanjem žrtev začne verjeti sporočilu. Pri tovrstnem nasilju gre za:

- namerno ali nenamerno uporabo grobih besed in mnenj,
- vpitje, žaljenje, zmerjanje in poniževanje,
- izsiljevanje in grožnje,
- ustvarjanje negativnih mnenj o človeku... (Kuhar et. al 1999: 5-6).

Možne posledice psihičnega nasilja so: ranljivost, glavobol, občutek nemoči, pomanjkanje energije, napadi panike, spremenjene navade spanja, anksioznost, dvom v svoje duševno zdravje itn. (Plaz 2004: 42).

Spolno nasilje

Spolno nasilje je definirano kot nezaželen poseg v posameznikovo spolno integriteto. To je vsako dejanje, s katerim se eden od partnerjev ali ena od partneric ne strinja. Medijsko najbolj izpostavljena oblika spolnega nasilja je posilstvo, sem pa lahko prištejemo tudi spolno nadlegovanje, incest, neprimerne poglede in komentarje, nagovarjanje idr. Cilj spolnega nasilja, ki ga želijo povzročitelji doseči, ni spolni odnos, temveč tako kot pri psihičnem in fizičnem nasilju – nadvlada nad žrtvijo. Spolne potrebe včasih sploh ne čutijo, čutijo potrebo po tem, da žrtev ponižajo in jo spravijo v podrejen položaj. Spolno nasilje so vsa dejanja, ki jih občutimo kot prisilo. Sem sodijo:

- slačenje,
- opazovanje,
- poljubljanje,
- siljenje k masturbiranju,
- siljenje v oralni, analni ali vaginalni spolni odnos,
- siljenje h gledanju pornografskega materiala ali celo snemanje,
- vtikanje prstov ali predmetov v anus ali nožnico (Kuhar et. al 1999: 18).

Posledice, ki se kažejo pri spolnem nasilju so zelo hude. Ker je že nasploh spolnost v naši družbi tabu tema, spremlja žrtve občutek, da tega, kar se jim je zgodilo, ne morejo in ne smejo nikomur povedati. Hkrati jih je sram tega, kar so doživeli, soočajo se s strahom, jezo, krivdo, nečistostjo ter ponižanjem. Poleg vsega tega so možne

posledice tudi izguba zaupanja vase in v druge ljudi, motena spolnost, sovraštvo do svojega telesa, motnje hranjenja... (Kuhar *et. al* 1999: 19).

Ekonomsko nasilje

Ekonomsko nasilje so vse oblike nadvladovanj oz. poniževanja žrtve s pomočjo sredstev za preživetje ali odrekanja pravic, povezanih z zaslužkom. Prav tako je lahko ekonomsko nasilje tudi to, da mora žrtev prevzeti celotno finančno breme za povzročitelja nasilja. K ekonomskemu nasilju prištevamo:

- omejevanje pravice do zaposlitve,
- preprečevanje žrtvi, da razpolaga s svojim ali skupnim denarjem,
- zahteva po pokorščini,
- preverjanje prihodkov in izdatkov... (Društvo za nenasilno komunikacijo, Kaj je nasilje?).

Zanemarjanje

Zakon o preprečevanju nasilja v družini (v nadaljevanju ZPND) kot eno izmed oblik nasilja navaja tudi zanemarjanje. »Zanemarjanje je oblika nasilja, kadar oseba opušča dolžno skrb za družinskega člana, ki jo potrebuje zaradi bolezni, invalidnosti, starosti, razvojnih ali drugih osebnih okoliščin« (ZPND, Ur. l. RS 16/2008, 3. člen).

Plaz (2014: 77) navaja dejanja, ki pomenijo zanemarjanje: nepripravljenost ali nesposobnost zagotavljati življenjsko nujne potrebščine, opustitev ali pomanjkanje skrbi in nege, pomanjkljivo varovanje pred vsem, kar lahko škodi, zavračanje ali neizpolnjevanje obveznosti in dolžnosti, omejevanje pravic...

1.1.2 NASILJE V DRUŽINI

Družina je sistem, v katerem njeni člani zadovoljujejo svoje potrebe po opori, samostojnosti, razvoju in sporazumevanju. Družina predstavlja varno okolje, kamor se posameznik vsak dan vrača, da se lahko umakne pred očmi javnosti. Po drugi strani pa je zaradi svoje zasebnosti povezana z možnostjo nasilnega vedenja. Za družinske odnose je značilna velika čustvenost, zato je družina bolj stresna kot druge socialne skupine. Poleg tega je izpostavljena številnim strukturnim spremembam oz. fazam življenjskega ciklusa, kot so recimo rojstvo otroka in

njegovo odraščanje, odhod otrok od doma, staranje, upokojitev itd. Vsi ti dogodki lahko družino pripeljejo do krize (Kersnik, Tušek Bunc 2004: 41-43).

Pojem družine nima enotne in trdne opredelitve. To je verjetno posledica dejstva, da je oblik družinskega življenja veliko in da se te v sodobnem času spreminjajo. Te spremembe pa so pogojene tudi s spreminjanjem funkcije v družini. Tako so funkcije, ki jih ima oz. jih je imela družina, naslednje:

- zadovoljevanje spolnih potreb moškega in ženske,
- zagotavljanje reprodukcije družbe z rojevanjem potomstva,
- osebna stabilnost odraslih (zadovoljevanje čustvenih potreb ter zagotavljanje občutka varnosti),
- socializacija otrok,
- ekonomska funkcija družine (proizvodnja in potrošnja) (Filipčič 2002: 17).

Definicij o tem, kaj je družina, je veliko. Ravno tako pa lahko tudi pri družinskem nasilju rečemo, da gre za raznovrsten in večplasten pojav (Kanduč 2001a: 12). Družinsko nasilje se pojavlja v različnih družinskih kontekstih – v dvostarševskih in enostarševskih družinah, zunajzakonskih skupnostih, istospolnih partnerstvih (čeprav je teh podatkov zelo malo) itn. Večinsko prepričanje je, da se družinsko nasilje dogaja samo v družinah, ki že tako ali tako veljajo za problematične. Ter da so storilci kaznivih dejanj (najpogosteje so to moški) alkoholiki, duševno nestabilni in obupani ljudje. Takšna prepričanja je seveda lažje sprejeti kot dejstvo, da je nasilje prisotno tudi v urejenih družinah, pa čeprav so kot takšne samo navidezno (Kordič 2007: 431).

»Bistveno pri opredelitvi nasilja v družini torej je, da ena oseba zlorablja (pre)moč nad drugo, s katero je ali je bila v posebnem duševnem razmerju. Ta njun čustveni odnos lahko izhaja iz sorodstvenih vezi ali partnerske zveze (zakonska, zunajzakonska, istospolna skupnost)« (Kaljene: bilten skupnosti CSD Slovenije 2010: 126).

Na podlagi povedanega si upam reči, da nasilje v družini ni tako redek pojav. Kljub temu, da naj bi le-ta posamezniku zadovoljevala osnovne socialne potrebe ter omogočala čustveno oporo, se za zaprtimi vrati dogaja marsikaj. Začne se neopazno in prikrito, vedno pa za seboj pusti čustvene posledice. »Nasilje namreč ni

individualen, je družben problem, saj obstaja večinoma tam, kjer ga družba dopušča» (Kuhar *et. al* 1999: 13).

Nasilje med partnerjema

Nasilje med partnerjema ni nov pojav. Ženska je že od antike naprej veljala za moževo lastnino, ki mu je rojevala otroke, njemu pa je bilo dovoljeno z ženo početi vse, tudi pretepati. Čas po drugi svetovni vojni je nato prinesel spremenjen odnos do družbe in tako so nasilje med partnerjema začeli obravnavati kot problem, na katerega se mora odzvati država s svojimi institucijami (Filipčič 2002: 87).

Nasilje nad ženskami je tako družben pomen, saj je odvisen od tega, kako družba nanj reagira. Lahko ga sankcionira ter tako vpliva na zmanjšanje tega pojava ali pa ga tolerira in minimalizira. V kar 95 % so nasilni moški nad ženskami, pa naj bo to njen partner, sorodnik, sodelavec ali prijatelj. Tradicionalna vloga ženske je biti nežna, prilagodljiva, ljubezniva in prilagodljiva. Moški po drugi strani pa prevzemajo vlogo »mačota« - so močni, ne izkazujejo čustev ipd. Ta prepričanja so zmotna in stereotipna. In zelo pogosto se stereotipne vrednote uveljavlja tudi z nasiljem. Nasilje je v vseh primerih nesprejemljivo, toleranca pa ničelna, piše Društvo za nenasilno komunikacijo (Društvo za nenasilno komunikacijo, Nasilje nad ženskami).

Filipčič (2002: 95) navaja, da so nekatere raziskave pokazale, da je povprečna doba zlorabljanja, preden ženska zapusti razmerje, sedem let. Če seveda ga sploh zapustijo. Zakaj pa ženske pravzaprav ostajajo v nasilnem razmerju? Za to obstaja več razlogov, v nadaljevanju bom po Kanduču (2001b: 111-114) povzela najbolj pogoste:

- Ženska upa, da se bo njen mož poboljšal oz. spremenil. Ko se nasilno vedenje prvič pojavi, sta oba udeleženca presenečena. Izbruhu nasilja ponavadi sledi obdobje miru in izkazovanja ljubezni. Ženska zato domneva, da se nasilni dogodek ni zgodil nalašč, da partner to obžaluje in da bi bilo najbolje na vse pozabiti. Njegovo dejanje lahko opravičuje tudi z določeno stresno situacijo, ki jo v tistem trenutku partner doživlja. Ženska za nasilno vedenje krivi samo sebe. Predvideva, da pač ni bila dobra žena in da mora v prihodnje bolj paziti, da ne bo moža razjezila, prizadela ali ponižala.
- Ženska se boji zapustiti nasilnega moža. Strah jo je, da ji partner po tem, ko ga bo zapustila, ne bo dal miru. Njen strah se lahko še stopnjuje, če je prepričana,

da ji po razhodu nihče od prijateljev ali sorodnikov ne bo hotel ali mogel pomagati. Prav tako jo je strah očitkov iz okolice – možno je, da je za javnost bil njen partner »dober mož in oče«, ona pa bo veljala za »slabo ženo ter mati«, ker ga je zapustila. Velikokrat se ženske bojijo tudi tega, da bodo po razhodu ostale same in osamljene ter da ne bodo našle nikogar, ki bi jih imel rad.

- Ženska ne more zapustiti moža, ker nima kam iti. S svojo plačo se ne more preživljati, strah jo je tudi, kako bo sama shajala v bližnji in daljni prihodnosti. Če je v vse to vključen še otrok, je odločitev za prekinitev razmerja še težja.
- Strah pred usodo otrok. V primeru, da so otroci zelo navezani na očeta, je žensko strah, da bodo njo obsojali ali še huje zasovražili, ker je zapustila partnerja. Potem je tukaj še skrb za varnost otrok (znašanje ali maščevanje očeta nad otroki) in prepričanje, da otroci potrebujejo očeta pri svojem odraščanju.
- Čustvena navezanost na moškega. Ženske se včasih po krajšem ali daljšem času vrnejo k nasilnemu partnerju, ker menijo, da brez njega ne morejo živeti. Možni so tudi primeri, da ženska zapusti nasilnega partnerja in vstopi v drug nasilen odnos.
- Ženska oz. žrtev zaradi nasilnega življenja občuti šok, zmedenost, strah, izgubo, jezo, žalost sram... Počuti se nemočno, ranljivo ter osamljeno. V takšnih okoliščinah je možnost za racionalno razmišljanje okrnjena.
- O naučeni nemoči govorimo takrat, ko ženska nasilno vedenje dojema kot normalno sestavino življenja, saj se je naučila, da nanj ne more vplivati. Čeprav bi bilo objektivno mogoče, da bi partnerja zapustila, ona ostaja prepričana, da to ni mogoče.
- Razloge za ostajanje v nasilnem razmerju je mogoče povezati tudi z izkušnjami iz otroštva. Lahko, da je bila sama žrtev starševskega nasilja ali zgolj priča nasilja med njima. V procesu socializacije sprejme nasilje kot normalno in pričakovano ter s tem mišljenjem živi tudi v odraslosti.
- Pasivnost ali nesamostojnost žensk.

V vsakem partnerskem odnosu prihaja do konfliktov. Dokler gre za zdrave, običajne konflikte je vse dobro in prav, ko pa to mejo prestopimo, obstaja možnost nastanka nasilja, ki se ne konča kar tako, sčasoma se samo še stopnjuje. Posledice, ki nastanejo, ne prizadenejo samo žrtve, temveč tudi vse ostale družinske člane (predvsem otroke).

Nasilje nad otroki

Otroci so najbolj ranljiva skupina ljudi, saj se zaradi svoje starosti in neizkušenosti ne morejo ubraniti pred svetom. Poleg tega niti ne znajo dobro preceniti, kaj je prav in kaj narobe. Veliko bolj dovzetni so do sporočil, ki jih prevzemajo okoli sebe. Zato so na področju nasilja deležni posebne pozornosti in pomoči.

»Nesporno je, da je opredelitev pojava zelo močno vezana na socialni in kulturni kontekst in se zato lahko spreminja skozi čas in prostor. Strokovnjaki pa so dosegli soglasje o globalni definiciji pojma trpinčenje otrok (»child abuse«), t.j. ogrožanje telesnega in čustvenega razvoja otrok« (Filipčič 2002: 151).

Trpinčenje otrok je pojav, ki je star toliko kot samo človeštvo. Njegove oblike se med seboj razlikujejo, prav tako tudi razlogi, v zadnjem času ter danes so le-ti predvsem vzgojni. Trpinčenju otrok smo šele v zadnjih desetletjih začeli posvečati več pozornosti, ko se je začelo govoriti o tem, da takšno ravnanje ni dovoljeno in normalno. Še vedno pa so med nami nekateri, ki odvrčajo poglede od te teme in si je ne upajo ali nočejo videti. Potrebno pa se je zavedati dejstva, da je cena za zanikanje tega dejstva previsoka (Kersnik, Tušek Bunc 2004: 43). Filipčič (2002: 161) dodaja, da je »na splošno veljalo, da je dovoljeno telesno kaznovanje otrok v »milejših« oblikah, npr. klofute ali udarec po zadnji plati, ki ne povzročijo nobenih poškodb ali dlje časa vidnih posledic. [...] »Odkritje« nasilja nad otroki, torej ni pomenilo konec telesnega discipliniranja nasploh.« Nasilje nad otroki je prisotno že od nekdaj. Prepričanje o tem, da ni nič narobe, če jih otrok vsake toliko časa dobi po riti ali za ušesa, je vplivalo na to, da se je raziskovanje te teme začelo zelo pozno. Kazen mora biti vzgojna, pravijo, ampak ne smemo pozabiti, da lahko v nekaterih primerih ena zaušnica vodi do vedno hujšega nasilja.

Nasilje, ki se dogaja v družinah, običajno vključuje tudi otroke. Ti so lahko v nasilje vključeni posredno ali neposredno. Otroci so lahko poleg svoje matere deležni nasilja s strani očeta, lahko sta nasilna oba starša oz. skrbnika ali pa nasilje samo vidijo in slišijo. V vsakem primeru izpostavljenost družinskemu nasilju vpliva na slab razvoj otroka. Pri zlorabljenih otrocih se pojavijo motnje vedenja, agresivnost, beganje od doma, kraje ipd. (Kashani, Allan 1998 v Kordič 2007: 447-448).

Kakršnakoli oblika nasilja nad otroki je nedopustna. Vendar pa je še vedno spolna zloraba tista, ki v javnosti in medijih vzbudi največ pozornosti. Obseg te oblike

zlorabljanja otrok v primerjavi z drugimi predstavlja temno polje. V tujih raziskavah je bilo ugotovljeno, da je spolno zlorabljenih od 15 do 25 % otrok, med njimi je več deklic. Tako kot pri vseh drugih oblikah nasilja je tudi tukaj povod zanj uveljavljanje in dokazovanje moči. Posledice spolne zlorabe otroka so različne in pogojene s številnimi dejavniki (npr. starost). Značilnost spolnega nasilja je dolgotrajnost, stres pri otrocih pa je zaradi tega še toliko večji. Posledice zlorabljanja pa se pojavljajo tudi kasneje v odrasli dobi (Filipčič 2002: 154).

Nevarnostim domačega okolja so toliko bolj kot ženske izpostavljeni otroci, še posebej majhni. Otroci o zlorabah ne lažejo. Varnost otroka je na prvem mestu, zato je pomembno, da jim verjamemo. Če obstaja kakršnikoli sum o tem, da se nad otrokom izvaja nasilje ali če nam otrok sam, s svojim obnašanjem ali besedami, pokaže, da nekaj ni v redu, je to potrebno takoj prijaviti ustreznim službam. Vedeti moramo, da so posledice nasilja nad otroki težko odpravljive in da jih zaznamujejo za vse življenje.

1.1.3 KROG NASILJA

Nasilje v družini se začne po prvem nasilnem dogodku stopnjevati – je vedno močnejše in pogostejše. Žrtev se zaradi želje po prenehanju začne prilagajati željam povzročitelja, povzročitelj pa ima vedno višje zahteve.

Za veliko odnosov, v katerih je prisotno nasilje, obstaja vzorec, ki ga imenujemo krog nasilja. Krog nasilja je razdeljen na tri faze (Obran 2014: 21-22):

- 1. FAZA** – to fazo imenujemo faza naraščanja napetosti. V tej fazi povzročitelj v vsakdanjih situacijah postaja vedno bolj napet in zahteven. Žrtev se mu začne prilagajati in ga ubogati, z namenom, da se bo tako izognila nasilju. Vendar do nasilja vseeno pride.
- 2. FAZA** – izbruh nasilja. Ko povzročitelju »pokne živec«, se znese nad žrtvijo. Žrtev tega ne more predvideti, zato se na nasilje niti ne more pripraviti.
- 3. FAZA** – v tej fazi sledi obdobje miru oz. medeni tedni. Povzročitelju je žal za svoje dejanje in se ga sramuje. Žrtvi se opraviči in ji obljubi, da do tega ne bo več prišlo. Skratka, do žrtve je nadvse ljubeč in prijazen. Zaradi vseh teh dejanj žrtev

odpusti povzročitelju in mu celo verjame, da se bo spremenil. Na žalost pa se ta krog nasilja lahko ponovi že v istem dnevu, lahko pa traja tedne ali mesece.

Slika 1.1: Krog nasilja (Obran 2014: 22)

1.2 ZAKONSKA PODLAGA ZA OBRAVNAVO NASILJA V DRUŽINI

Nasilno vedenje je kaznivo dejanje, vse oblike nasilja pa so zapisane in prepovedane v različnih zakonih. Na podlagi teh zakonov, deluje tako center za socialno delo kot tudi policija. Cilj omenjenih institucij je varovanje vsakega posameznika ter skrb za mir in varnost ljudi.

Filipčič (2014: 157) je mnenja, da se sodobne družbe vedno bolj zavedajo, da so na področju nasilja v družini potrebne spremembe v zakonodaji in da mora biti obravnavanje nasilja sistemsko. Sistemska obravnava pomeni, da ni dovolj samo to, da se spremeni en zakon in pristojnosti enega organa, tudi naloge organov ter ukrepi za zaščito žrtev ter dela s povzročitelji, morajo biti usklajeni in dopolnjujoči.

Na področju socialnega dela je veliko dejavnosti, ki se prepletajo s področjem policijskih dejavnosti in obratno. Največkrat do sodelovanja prihaja na področju otrok, mladoletnikov in družinskih zadev. V nadaljevanju bom naštela in na kratko opisala nekaj zakonov, ki postavljajo temelje za uspešno delovanje in ukrepanje obema.

Zakon o preprečevanju nasilja v družini

Zakon o preprečevanju nasilja v družini (v nadaljevanju ZPND, Ur. l. RS 16/2008) je prvi zakon, ki opredeljuje nasilje v družini kot poseben družbeni pojav, pravi Filipčič (2008: 27 v Domiter Protner 2014: 70). ZPND je pričel veljati leta 2008 in je prvi zakon, ki v celoti ureja to področje, hkrati pa se dopolnjuje z ostalimi, že obstoječimi zakoni in ukrepi. Zakon je razdeljen na pet delov.

ZPND v prvem delu natančno določa tako družinske člane kot oblike nasilja v družini. Nasilje v družini opredeli kot vsako uporabo fizičnega, psihičnega, spolnega ali ekonomskega nasilja enega družinskega člana nad drugim oz. zanemarjanje družinskega člana, ne glede na starost, spol ali katero koli drugo okoliščino žrtve ali povzročitelja nasilja (Domiter Protner 2014: 71). Novost tega zakona je opredelitev družinskih članov, ki je širša kot v Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. Družinski člani po tem zakonu (ZPND, Ur. l. RS 16/2008) so:

- zakonec ali zunajzakonska partnerica/partner, bivši zakonec ali bivša zunajzakonska partnerica/partner,

- partnerica/partner ali bivša partnerica/partner v registrirani istospolni partnerski skupnosti,
- krvni sorodniki v ravni vrsti,
- krvni sorodniki v stranski vrsti do vštetega tretjega kolena,
- sorodnik po svaštvu do vštetega drugega kolena,
- posvojitelji in posvojenka/posvojenec,
- rejniki in rejenka/rejenec,
- skrbniki in varovanka/varovanec,
- osebe, ki imajo skupnega otroka,
- osebe, ki živijo v skupnem gospodinjstvu.

V 4. členu zakon (ZPND, Ur. l. RS 16/2008) opozarja na posredno nasilje v družini oz. prisotnost otroka ob nasilju v družini ter posebno varstvo in skrb za mladoletne otroke. Splošni del obravnava še dolžnost organov, organizacij in nevladnih organizacij pri izvajanju postopkov in ukrepov za zaščito žrtve, ki jih prilagodijo stopnji ogroženosti žrtve (5. člen) ter predpisuje dolžnost prijave nasilja v družini, ne glede na določbe o varovanju poklicnih skrivnosti, če je žrtev nasilja otrok (6. člen). Zakon uvaja, da si lahko žrtev nasilja spremljevalca izbere sama (7. člen), prav tako pa ima vsaka žrtev pravico do zagovornika (8. člen) (Domiter Protner 2014: 71). Zakon jasno določa, da je treba primere nasilja obravnavati prednostno, še posebej, ko gre za korist otroka.

V drugem delu ZPND (Ur. l. RS 16/2008) določa mrežo in naloge organov in organizacij ter nevladnih organizacij, ki morajo v skladu z zakoni, predpisi in pooblastili zagotavljati medsebojno obveščanje in pomoč z namenom preprečevanja in odkrivanja nasilja v družini (1. člen). V 14. členu so še posebej opredeljene naloge CSD kot nosilca primerov in koordinatorja (16. člen).

Tretji del navaja ukrepe za zagotovitev varnosti žrtve. Na podlagi teh določil lahko sodišče na predlog žrtve izreče prepoved zaradi nasilnih dejanj (19. člen) ter povzročitelju nasilja z odločbo naloži, da mora stanovanje, ki je v skupni rabi, prepustiti žrtvi (21. člen) (ZPND, Ur. l. RS 16/2008).

Četrty del zakona je namenjen osebam, ki so upravičene do brezplačne pravne pomoči, v kolikor se ne uporablja zakon, ki ureja brezplačno pravno pomoč (25. člen) (ZPND, Ur. l. RS 16/2008).

Peti del pa je namenjen zbirki podatkov (ZPND, Ur. l. RS 16/2008).

Izhajajoč iz določil ZPND (Ur. l. RS 16/2008) so v veljavo stopili sledeči pravilniki:

- Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini (Ur. l. RS 31/2009),
- Pravilnik o sodelovanju policije z drugimi organi in organizacijami pri odkrivanju in preprečevanju nasilja v družini (Ur. l. RS 25/2010),
- Pravilnik o obravnavi nasilja v družini za vzgojno-izobraževalne zavode (Ur. l. RS 104/2009),
- Pravilnik o pravilih in postopkih pri obravnavanju nasilja v družini pri izvajanju zdravstvene dejavnosti (Ur. l. RS 38/2011).

Zakon o socialnem varstvu

»Socialno varstvena dejavnost obsega preprečevanje in reševanje socialne problematike posameznikov, družin in skupin prebivalstva«, je zapisano v 1. členu Zakona o socialnem varstvu (v nadaljevanju ZSV, Ur. l. RS 3/2007). Omenjeni zakon določa uveljavljanje pravic po načelih enake možnosti ter proste izbire (pod pogoji, ki jih določa zakon) in načelih socialne pravičnosti. V drugem delu zakona je zapisanih več vrst socialnovarstvenih storitev, ki se nudijo zaradi odpravljanja in preprečevanja socialnih stisk in težav. Za odpravljanje že obstoječih stisk in težav zakon nudi več storitev, ki obsegajo:

- svetovanje posamezniku,
- pomoč družini,
- institucionalno varstvo,
- vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji,
- pomoč delavcem (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Socialnovarstvene storitve)

Naloge po tem zakonu izvajajo javni socialnovarstveni zavodi, med katere spada tudi center za socialno delo. ZSV (Ur. l. RS 3/2007) v 91. členu določa, da so organi ter

zavodi in organizacije, ki pri svojem delu zaznajo ogroženost otroka, mladoletnika ali osebe, ki ji je bila odvzeta poslovna sposobnost, dolžni o tem obvestiti center za socialno delo.

Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih

Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (v nadaljevanju ZZZDR, Ur. l. RS 69/2004) je eden izmed zakonov, ki ga na centrih za socialno delo veliko uporabljajo. Zakon opredeljuje dolžnosti in pravice staršev v času razvoja otroka, ureja se zakonska zveza, posvojitve, rejništva ter varstvo mladoletnih otrok in drugih oseb, ki niso sposobne same skrbeti zase. Z vidika skrbi za otroka zakon ne dopušča zanemarjanja otrok, 5.a člen ZZZDR pa predpisuje ravnanje v otrokovo korist (Domiter Protner 2014: 77).

Omenjeni zakon v 11. členu govori in opredeljuje sodelovanje centrov za socialno delo s fizičnimi in pravnimi osebami s področja socialnega varstva, zdravstva, šolstva, lokalnimi skupnostmi, policijo in drugimi strokovnimi službami ter humanitarnimi ali nevladnimi organizacijami, pri uresničevanju nalog, določenih s tem zakonom (ZZZDR, Ur. l. RS 69/2004).

Zakon o nalogah in pooblastilih policije

Leta 2013 sta v veljavo stopila Zakon o nalogah in pooblastilih policije (v nadaljevanju ZNPPol, Ur. l. RS 15/2013) ter Zakon o organiziranosti in delu policije (v nadaljevanju ZODPol, Ur. l. RS 15/2013), ki sta bila del projekta prenove policijske zakonodaje. Cilj prenove je bil razdeliti takratni Zakon o policiji (Zpol) na dva dela – eden bi določal organiziranost policije in delovnopravne ureditve, drugi pa izvajanje nalog in postopkov. S to delitvijo so hoteli doseči preglednejšo in jasnejšo ureditev obsežne tematike (Policija, 4. maja se začeta uporabljati nova policijska zakona).

Policisti opravljajo policijske naloge in uporabljajo pooblastila po uradni dolžnosti, odredbi policijskega vodje in nalogu sodišča, državnega tožilca ali drugega organa, je zapisano v 5. členu ZNPPol (Ur. l. RS 15/2013). Pri opravljanju nalog morajo spoštovati in varovati pravice vsakega posameznika ter še posebej obzirno ravnati s tistimi, ki potrebujejo dodatno pomoč, pozornost in skrb, kot so otroci in mladostniki, starejši, invalidi, nosečnice ter žrtve nasilja v družini (13. člen) (ZNPPol, Ur. l. RS 15/2013).

12. člen policiji nalaga nudenje asistENCE državnim organom, samoupravnim skupnostim in nosilcem javnih pooblastil, med katerimi je tudi center za socialno delo, če pri izvajanju njihovih nalog pride do ogrožanja ali če le-tega zgolj pričakujejo. Policija je največkrat tista, ki se prva sreča z žrtvijo nasilja in mora izvesti ukrepe za njeno zaščito in pomoč. V ta namen zakon dopušča vstop v tuje stanovanje in druge prostore brez naloga sodišča (53. člen) ter dovoljenje za odredbo prepovedi približevanja določeni osebi, kraju ali območju (60. člen) (ZNPPol, Ul. r. RS 15/2013).

Kazenski zakonik

Kazenski zakonik (v nadaljevanju KZ, Ur. l. RS 50/2012), ki ureja oz. določa kazniva dejanja in kazensko odgovornost, kazni, opozorilne sankcije in varnostne ukrepe, je stopil v veljavo leta 2008. Z uveljavitvijo tega zakona je nasilje v družini postalo samostojno kaznivo dejanje.

»Kdor v družinski skupnosti z drugim grdo ravna, ga pretepa ali drugače boleče ali ponižujoče ravna, ga z grožnjo z neposrednim napadom na življenje ali telo preganja iz skupnega prebivališča ali mu omejuje svobodo gibanja, ga zalezuje, ga prisiljuje k delu ali opuščanju dela ali ga kako drugače z nasilnim omejevanjem njegovih enakih pravic spravlja v skupnosti v podrejen položaj, se kaznuje z zaporom do petih let« (KZ, Ur. l. RS 50/2012, 191. člen). Nato v nadaljevanju 192. člen določa zaporno kazen za zanemarjanje mladoletne osebe in surovo ravnanje staršem, skrbnikom, rejnikom ali drugim osebam.

Zakon o kazenskem postopku

Zakon o kazenskem postopku (v nadaljevanju ZKP, Ur. l. RS 32/2012) določa pravila, ki morajo zagotoviti, da se nihče, ki je nedolžen, ne obsodi, storilcu kaznivega dejanja pa izreče kazenska sankcija, ki jih določa KZ (Ur. l. RS 50/2012) (1. člen).

Državni organi in organizacije z javnimi pooblastili so dolžni naznaniti kazniva dejanja, za katere storilca preganjajo po uradni dolžnosti (145. člen, Ur. l. RS 32/2012). 195.a člen (ZKP, Ur. l. RS 32/2012) govori o prepovedi približevanja določenemu kraju ali osebi, v primeru nevarnosti, da bo obdolženec oviral postopek in grozil udeležnim. V členih od 451. do 490. (ZKP, Ur. l. RS 32/2012) pa je opisan

postopek proti mladoletnikom, ki zajema naloge policije (predvsem preiskovanje), centra za socialno delo (zagovorništvo) in drugih organov ter njihovo dolžnost medsebojnega obveščanja.

1.3 VLOGA CENTROV ZA SOCIALNO DELO PRI OBRAVNAVI NASILJA V DRUŽINI

Skrb za državljane, za odpravljanje njihovih stisk in težav posameznikov, ki potrebujejo pomoč, je država »naložila« centrom za socialno delo (v nadaljevanju CSD). Delo CSD pokriva veliko področij, široka pa je tudi sama definicija socialnega dela. Zato si za začetek pogledimo, kaj sploh socialno delo je in kakšni so njegovi začetki.

Poštrak in Milošević Arnold (2003: 9-12) pravita, da je socialno delo med nami prisotno že od zgodnjih časov. Humanitarne dejavnosti so že od nekdaj povezovale ljudi v človeško skupnost in jih spodbujale k solidarnosti in medsebojni pomoči. Na nastanek socialnega dela so vplivala številna dogajanja, v okviru katerih so se organizirala usposabljanja za pomoč ljudem, ki so v stiski. Socialno delo je v razvitem svetu profesionalni status pridobilo približno sredi dvajsetega stoletja in tako prevzelo odgovornost za opravljanje specifičnega dela humanitarne dejavnosti.

Pojem socialno delo je zelo težko natančno opredeliti, saj gre za kompleksen družbeni pojav, ki ga je težko zajeti v eno definicijo. »Socialno delo je umetnost, veda in profesija za pomoč ljudem pri reševanju osebnih, skupinskih (zlasti družinskih) in skupnostnih problemov in za ohranjanje zadovoljivih osebnih, skupinskih in skupnostnih odnosov s pomočjo prakse socialnega dela«, meni Skidmore (1991: 8 v Poštrak, Milošević Arnold 2003: 16). Na drugi strani Jordan (1990: 1 v Poštrak, Milošević Arnold 2003: 17) piše o tem, da je socialno delo izrazito praktična dejavnost, »...v kateri so osebne kvalitete delavca skoraj tako pomembne kot njegovo znanje, in je to, kako se vede in komunicira, prav tako pomembno kakor to, kaj naredi...«.

Z namenom izboljšanja življenja ljudi ter njihove blaginje socialno delo spodbuja socialne spremembe, reševanje problemov v medčloveških odnosih, krepi moč in osvobaja ljudi. Zato lahko rečemo, da temelji socialnega dela stojijo na načelih človekovih pravic in socialne pravičnosti (IFSW – Mednarodna federacija socialnih delavcev 2000 v Poštrak, Milošević Arnold 2003: 17). Socialno delo je pomembna človeška aktivnost, saj nastopi tam, kjer si ljudje ne morejo oz. ne znajo pomagati

sami. Z leti dobre prakse in truda, se je kazala vedno večja potreba po izobraževanju socialnih delavcev, posledica katere pa je bila institucionalizacija socialnega dela.

V Sloveniji je trenutno 62 CSD, katerih ustanoviteljica je država. CSD delujejo na podlagi vrste zakonov in predpisov, namenjenih preprečevanju in reševanju socialne problematike posameznikov, družine in ranljivih skupin. Strokovne delavce, zaposlene na CSD ob zakonodaji zavezuje tudi kodeks etičnih načel v socialnem varstvu (Skupnost centrov za socialno delo, Predstavitev CSD Slovenije). Zakon o socialnem varstvu določa, da je CSD javni socialno varstveni zavod. V ta namen CSD opravlja naloge, ki so mu z zakonom poverjene kot javna pooblastila ter naloge, ki mu jih nalagajo drugi predpisi. CSD opravlja storitve socialne preventive, prve socialne pomoči, pomoči družini za dom ter organizira skupnostne akcije za socialno ogrožene skupine prebivalstva. CSD lahko za občino opravlja tudi storitve pomoči družini na domu ter druge storitve in naloge, če je to potrebno zaradi odpravljanja socialnih stisk in težav v posameznem okolju (ZSV, Ur. l. RS 3/2007, 49. člen).

»Skupnost centrov za socialno delo Slovenije ima na podlagi 68.c člena Zakona o socialnem varstvu (ZSV) javno pooblastilo, da določa katalog nalog, ki jih izvajajo centri za socialno delo ter določa standarde in normative za izvajanje posameznih vrst nalog« (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Centri za socialno delo). Katalog je razdeljen po vsebinskih področjih, v katerih so opredeljene določene strokovne naloge - varstvo otrok in družine, varstvo odraslih, materialna pomoč, socialnovarstvene storitve ter koordinacije. Vsaka naloga vsebuje svoj naslov, namen, določa uporabnike, pravno podlago za izvajanje, kdo je izvajalec ter skupni normativ (Skupnost centrov za socialno delo, Katalog javnih pooblastil nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo CSD).

CSD deluje na principu prostovoljnosti (razen kadar gre za varnost in korist otrok) in je dostopen vsem ljudem. Uporabniki se lahko v pomoč vključijo samostojno, včasih pa stik z njimi naveže center, na podlagi prejetih informacij iz okolja ali institucij.

Predstavitev Centra za socialno delo Slovenj Gradec

CSD Slovenj Gradec je javni, socialno varstveni zavod, ki po strategiji države kot ustanoviteljice in lastnice, opravlja storitve socialnega varstva v okviru javne službe. Svojo dejavnost opravlja na podlagi Zakona o socialnem varstvu ter na podlagi

pooblastil, ki jih narekuje zakonodaja. CSD Slovenj Gradec je krajevno pristojen za območje Mestne občine Slovenj Gradec ter Občine Mislinja. Vodja centra je direktor, zaposlenih pa je 21 delavk in delavcev različni strok. Center izvaja tudi šest regijskih nalog za Koroško, in sicer so regijski:

- krizni center za otroke in mladostnike,
- intervencijska služba za področje nasilja (sestavljajo jo vsi štirje koroški CSD: Slovenj Gradec, Dravograd, Radlje ob Dravi in Ravne na Koroškem),
- telefon v stiski za mlade Peter Klepec,
- koordinacija za obravnavo nasilja v družini,
- koordinacija obravnave v skupnosti,
- koordinacija za izvajanje nadomestne kazni zapora (Center za socialno delo Slovenj Gradec, Predstavitev centra).

Poleg centra v Slovenj Gradcu delujejo še druge vladne in nevladne organizacije ter zasebniki, ki dopolnjujejo dejavnost centra. Z njimi medsebojno sodelujejo in se dopolnjujejo (Center za socialno delo Slovenj Gradec, Predstavitev centra).

1.3.1 REGIJSKA SLUŽBA ZA KOORDINACIJO IN POMOČ ŽRTVAM

»Zakon o preprečevanju nasilja v družini je predvidel ustanovitev regijskih služb za koordinacijo in pomoč žrtvam na določenih CSD, ki jih je minister za delo, družino in socialne zadeve s sklepom že določil. Tako so bile ustanovljene regijske službe na naslednjih CSD: Gornja Radgona, Maribor, Slovenj Gradec, Celje, Domžale, Ljubljana, Šiška, Škofja Loka, Kočevje, Novo mesto, Krško, Nova Gorica in Koper« (Murgel 2010: 123).

Za Koroško je v okviru CSD Slovenj Gradec regijska služba za koordinacijo in pomoč žrtvam namenjena občanom CSD Dravograd, CSD Ravne na Koroškem, CSD Radlje ob Dravi in CSD Slovenj Gradec. Namen koordinacije nasilja je zagotavljanje pomoči žrtvam nasilja, izvajanje interventne službe, povezovanje dejavnosti organov in organizacij ter spremljanje in analiziranje pojavov nasilja v regiji (Center za socialno delo Slovenj Gradec, Koordinator za obravnavo nasilja v družini).

V regijsko službo spada koordinator za preprečevanje nasilja, interventna služba ter krizni center. V nadaljevanju jih bom na kratko predstavila.

Regijski koordinator za preprečevanje nasilja v družini

Naloge koordinatorja za obravnavo nasilja v družini zajemajo:

- pomoč pri organizaciji in vzdrževanju mreže izvajalcev in programov za preprečevanje in širjenje nasilja,
- prenašanje novih znanj z usposabljanji strokovnih delavcev,
- vplivanje na javnost glede različnih oblik in obsega nasilja,
- analiziranje stanja pojavnosti nasilja,
- koordiniranje programov za storilce in žrtve nasilja ter priprava in vzpostavitev novih možnosti za kratkotrajne namestitve,
- pripravljanje in načrtovanje izvajanja nalog interventne službe (Center za socialno delo Slovenj Gradec, Koordinator za obravnavo nasilja v družini).

V 16. členu Pravilnika o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini (Ur. l. RS 31/2009) je zapisano, da mora regijska služba najmanj enkrat letno na delovni sestanek povabiti predstojnike služb, s katerimi sodelujejo pri reševanju problematike nasilja v družini v določenem okolju. Na sestanku se obravnavajo morebitna vprašanja medsebojnega sodelovanja in načrtujejo skupne potrebe postavljanja programov.

Interventna služba

Življenjske situacije, ki ogrožajo varnost in življenje ljudi, ne počivajo in ne čakajo. Zato je nujno, da CSD nudi pomoč in hitro odzivnost tudi na terenu, izven svojega delovnega časa. Tukaj pa zelo pomembno vlogo igrajo interventne službe. Osebe, ki potrebujejo pomoč, je potrebno zaščititi in jim zagotoviti varen prostor, pa naj bo to ponoči, čez vikend ali praznike (Murgel 2010: 124). Namen intervencije je, da se z žrtvijo vzpostavi čimprejšnji stik, da se ji ponudi pomoč in poda ustrezne informacije. Strokovni delavec je v času stalne pripravljenosti dosegljiv na telefon, ki se aktivira ob klicu policije. Po prejemu obvestila mora oceniti situacijo in razmisliti o potrebnih ukrepih. Po intervenciji pa napiše pisno poročilo, ki ga takoj prvi delovni dan posreduje pristojnemu CSD (Milek Ogrinc 2014: 188).

Interventna služba posreduje v vseh nujnih in neodložljivih primerih na podlagi obvestila policije ali vzgojno izobraževalnega zavoda. Posreduje v primerih, kadar gre za:

- mladoletnega otroka, ki je ogrožen ali ostane brez staršev,
- žrtev nasilja v družini,
- starejšo osebo, ki je brez svojcev in se zaradi starostnih sprememb znajde v hudi stiski ali se izgubi,
- osebo, ki ji je odvzeta poslovna sposobnost ali podaljšana roditeljska pravica in ostane brez varstva ter oskrbe (Murgel 2010: 124).

Ob krizni situaciji, kjer je potreben umik osebe iz domačega okolja, mora interventna služba poiskati najbolj optimalno možnost za namestitev. Tako so možnosti za namestitev različne - če gre recimo za otroke, se jih namesti v krizni center ali kakšen drug vzgojno varstveni zavod (v primeru, da so otroci povzročitelji nasilja); ženskam se ponudi umik v materinske domove, varne hiše ali krizne centre za odrasle osebe; za starejše se išče možnost namestitve v domovih za ostarele. Včasih lahko na intervenciji pride tudi do težav, saj so žrtve velikokrat zelo razburjene in občutljive in zato nepredvidljive. Če strokovni delavec, ki je takrat v službi, ugotovi, da ne more poskrbeti za varnost žrtve in samega sebe, lahko za pomoč zaprosi tudi policijo (Murgel 2010: 124-125).

Krizni center

»Mreža kriznih centrov je sestavljena iz kriznih centrov za mlade (9 + 1 krizni center za otroke) in kriznih centrov za odrasle žrtve nasilja (2). Pravna podlaga temelji na Zakonu o socialnem varstvu in Zakonu o preprečevanju nasilja v družini« (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Krizni centri za mlade in otroke).

Krizni center za otroke in mladostnike Slovenj Gradec (v nadaljevanju KCM) je s svojim delovanjem pričel leta 2003 in pokriva območja vseh štirih CSD v koroški regiji. KCM je odprt vse dni v letu, 24 ur na dan. Zaposlenih je pet strokovnih delavcev, ki opravljajo izmensko organizirano delo (štiri izmene). Namenjen je otrokom in mladostnikom od 6. do dopolnjenega 18. leta starosti, ki so se zaradi določenih okoliščin znašli v stiski in potrebujejo takojšnjo izločitev iz okolja, v katerem bivajo ter varen prostor za umik iz socialne mreže, ki je morebiti nimajo ali

pa ta za njih ni primerna. Otroci lahko v KCM pridejo sami, lahko jih sprejmejo na predlog CSD, interventne službe ali drugih institucij (npr. policija, šolstvo, zdravstvo...). V program KCM praviloma niso vključeni dlje kot 21 dni. Če se v tem času ne najde trajnejše rešitve, se lahko na podlagi utemeljenih razlogov poda prošnja za podaljšanje bivanja še za 21 dni. V času 24 ur mora KCM o namestitvi otroka ali mladostnika obvestiti starše in krajevno pristojni CSD (Center za socialno delo Slovenj Gradec, Krizni center za otroke in mladostnike).

Za otroke in mladostnike v času bivanja v kriznem centru veljajo tudi določena pravila. Obveznosti, ki jih imajo, so:

- aktivno sodelovanje pri razreševanju svojih težav,
- skrb za osebno higieno ter red in čistočo v kriznem centru,
- sodelovanje pri gospodinjskih opravilih,
- odgovorno ravnanje z opremo in napravami,
- upoštevanje navodil strokovnih delavcev,
- prepoved kajenja, uživanja alkoholnih pijač in drugih prepovedanih substanc,
- izpolnjevanje šolskih obveznosti (odvisno od okoliščin primera),
- obiski z dovoljenjem strokovnega delavca,
- izhodi z dovoljenjem ali v spremstvu strokovnega delavca (Center za socialno delo Slovenj Gradec, Krizni center za otroke in mladostnike).

1.3.2 MULTIDISCIPLINARNI TIM

Sodelovanje CSD z drugimi institucijami je ključnega pomena za reševanje in preprečevanje nasilja v družini ter preventivnega ozaveščanja družbe. Poleg CSD se lahko žrtve nasilja po pomoč obrnejo tudi k nevladnim organizacijam, policiji, zdravstvu, šolstvu in drugim organom, ki so na podlagi ZPND-ja in drugih zakonov ter pravilnikov zavezani k sodelovanju in dopolnjevanju. »Organi in organizacije ter nevladne organizacije so dolžne v okviru z zakoni in drugimi predpisi določenimi nalogami in pooblastili prednostno obravnavati primere nasilja, zagotavljati medsebojno obveščanje in pomoč z namenom preprečevanja in odkrivanja nasilja, odpravljanja vzrokov ter nudenja pomoči žrtvi pri vzpostavitvi pogojev za varno življenje« (ZPND, Ur. l. RS 16/2008, 1. člen). Ena izmed oblik takega sodelovanja je multidisciplinarni tim (v nadaljevanju MDT).

Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini (Ur. l. RS 31/2009) v 8. členu določa, da tim za obravnavanje nasilja sestavlja skupina strokovnjakov z namenom zagotoviti pomoč in zaščito žrtvi. CSD povabi organe k sodelovanju v primeru presoje, da pri oblikovanju in oceni načrta pomoči žrtvi, potrebuje pomoč drugih organov. MDT vodi strokovni delavec CSD, organi, ki jih CSD povabi k sodelovanju, pa so se povabilu dolžni odzvati.

Naloge MDT za obravnavo nasilja v družini so:

- izmenjava informacij med različnimi organi in organizacijami,
- usklajevanje aktivnosti,
- seznanitev žrtve z oblikami pomoči,
- izdelava načrta pomoči in spremljanje njegovega izvajanja,
- nudenje zaščite žrtvi ter
- sprejemanje odločitev z namenom izvajanja pomoči (Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini, Ur. l. RS 31/2009, 7. člen).

MDT na podlagi ocene ogroženosti, ki mora biti usklajena z žrtvinimi sposobnostmi in željami, če je potrebno, pripravi načrt pomoči. Pri načrtu pomoči se poskuša žrtvi zagotoviti čim večja pomoč, zato poskušajo strokovni delavci skupaj z žrtvijo urejati čim širše aspekte njenega življenja. V načrtu je treba jasno opredeliti cilje obravnave, oblike pomoči, vloge ter naloge vpletenih, pomembne osebe v njihovi socialni mreži, način spremljanja, posredovanje informacij ter trajanje pomoči. Načrt pomoči žrtvi se redno spremlja in če je potrebno, tudi spreminja ter prilagaja. Načrt pomoči je uspešen, če v njem sodelujejo vsi organi, saj le tako lahko žrtev prejme celotno pomoč, ki jo potrebuje (Murgel 2010: 120-121).

1.3.3 DELO CENTRA ZA SOCIALNO DELO PRI OBRAVNAVI NASILJA V DRUŽINI

Ljudje prihajajo v stik s CSD v najrazličnejših življenjskih situacijah, kadar gre za nasilje v družini pa je njihova vloga še kako pomembna. CSD lahko informacijo o nasilju v družini pridobi od žrtve same, lahko pa obvestilo o tem, da se izvaja nasilje

v družini podajo posamezniki, organi ter organizacije in nevladne organizacije. Na informacijo se morajo v vsakem primeru odzvati ter jo preveriti (Murgel 2010: 118).

Naloga CSD je zagotoviti varnost žrtvi, preprečiti nadaljnje izvajanje nasilja, okrepiti moč žrtve ter ji nuditi podporo pri urejanju statusnih in odnosnih zadev. Ko CSD prejme obvestilo o nasilju v družini, strokovni delavec najprej preuči okoliščine in pridobi informacije o morebitnih dosedanjih obravnavah znotraj centra ali od drugih organov. Prva socialna pomoč (v nadaljevanju PSP) je ena izmed socialnovarstvenih storitev, ki jih izvaja CSD, na katero se ni potrebno predhodno naročiti in za katero ne velja krajevna pristojnost. PSP je prostovoljna in zaupna, v njej pa strokovni delavci skupaj z žrtvijo raziščejo težavo in jih seznani z njihovimi pravicami ter možnimi rešitvami in oblikami pomoči. V okviru storitve se naredi hitra ocena ogroženosti ter individualni varnostni načrt, žrtvi se lahko ponudi tudi umik v varno okolje. Prav tako CSD izvaja strokovno delo s povzročitelji nasilja, ki je usmerjeno v prepoznavanje in prenehanje povzročanja nasilja. Povzročitelja seznani z možnostjo vključitve v programe spreminjanja nasilnega vedenja ali pa z njimi v okviru socialnovarstvenih storitev spremljajo učinke in spremembe njegovega vedenja. Vse oblike pomoči za povzročitelja so prostovoljne in nezavezujoče (Obran 2014: 35-37).

Če gre torej za žrtev, ki je odrasla oseba, lahko CSD nudi strokovno pomoč, možnost umika v varno okolje ter druge možnosti za zaščito žrtve. V primeru, da žrtev to pomoč odkloni, je CSD ne more prisiliti oz. je ne more zaščititi proti njeni volji. Drugače pa je pri otrocih. Kadar je v nasilje v družini vključen otrok, mora CSD najprej ugotoviti ali ga lahko starš, ki ni nasilen primerno zaščiti. Če temu ni tako, mora CSD storiti vse, kar je v njegovi moči, da otroka zaščiti sam. V vsakem primeru pa mora že ob najmanjšem sumu, da se v družini izvaja nasilje, CSD obvestiti policijo, s katero potem usklajujeta delo (Murgel 2010: 118).

1.4 VLOGA POLICIJE PRI OBRAVNAVI NASILJA V DRUŽINI

Policija je organ v sestavi Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije. Svoj sedež ima v Ljubljani, organizacijsko pa jo sestavljajo: generalna policijska uprava, policijske uprave in policijske postaje. Naloge in pooblastila policije izhajajo iz Zakona o nalogah in pooblastilih policije (v nadaljevanju ZNPPol, Ur. l. RS 15/2013), opravljajo pa se na treh ravneh: na državni, regionalni in lokalni ravni. Izvajanje nalog policije usmerja in nadzira ministrstvo, ki prav tako določa razvojne, organizacijske, kadrovske in druge temeljne usmeritve za delo policije ter skrbi za njeno finančno poslovanje in koordinacijo. Pri opravljanju nalog sodelujejo s posamezniki in skupnostjo, izvajajo pa tudi preventivno dejavnost (Policija, Naloge in cilji). Delovanje policije temelji na zagotavljanju varnosti posameznikom in skupnosti, varovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter krepitvi pravne države. S svojim delom želijo doseči tako družbeno stanje, da bi se ljudje počutili varne in brezskrbno uživali življenje. V skladu s poslanstvom ter vizijo policija ravna častno, svoje delo opravlja vestno, pošteno in pregledno, ob tem pa ne pozablja na enakost vseh ljudi pred zakonom ter spoštuje njihove pravice in osebno dostojanstvo (Policija, Vizija, poslanstvo in vrednote policije).

Policisti morajo biti za opravljanje delovnih nalog in intervencij ne samo teoretično, ampak tudi praktično podkovani. Odnos policistov do nasilja v družini se je z leti pozitivno spremenil, k temu je pripomoglo intenzivno usposabljanje, ki so se ga policisti lotili načrtno in usmerjeno v sodelovanju z drugimi strokovnjaki, navajata Lobnikar in Mušič (2004: 61).

»Policisti, ki se prvi odzovejo na klic na pomoč, morajo za uspešno opravljanje svojega dela obvladovati posebne veščine, imeti določene osebnostne lastnosti in znanje ter morajo biti strokovno usposobljeni. Pomembna je predvsem tista plat človekove osebnosti, ki odkriva vrednote, značilne za kakovostno življenje in ki pripeljejo do sočloveka ter človeka plemenitijo« (Žaberl, Šuštar 2004: 361). Za uspešno opravljeno delo pa je včasih potrebno tudi sodelovanje z drugimi institucijami. Tako recimo, ko gre za pomoč žrtvam nasilja v družini in delo s povzročiteljem nasilja, z njimi sodelujejo zdravstvo, šole, nevladne organizacije, CSD in drugi. Sodelovanje na tem področju je tako rekoč nujno, saj lahko le s skupnimi močmi primere ustrezno in celovito rešijo.

1.4.1 TEMELJNE NALOGE IN POOBLASTILA POLICIJE

Naloge policije, ki izhajajo iz njenih temeljnih dolžnosti in ki jih opravljajo policisti v skladu s 4. členom ZNPPol (Ur. l. RS 15/2013), so:

- varovanje življenja, osebne varnosti in premoženja ljudi,
- preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj in prekrškov, odkrivanje in prijetje storilcev kaznivih dejanj in prekrškov, drugih iskanih ali pogrešanih oseb ter njihovo izročanje pristojnim organom in zbiranje dokazov ter raziskovanje okoliščin, ki so pomembne za ugotovitev premoženjske koristi, ki izvira iz kaznivih dejanj in prekrškov,
- vzdrževanje javnega reda,
- nadzor in urejanje prometa na javnih cestah in nekategoriziranih cestah, ki so dane v uporabo za javni promet,
- nadzor državne meje,
- naloge v zvezi z gibanjem in prebivanjem tujcev,
- varovanje določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov, in če z zakonom ni določeno drugače, varovanje določenih delovnih mest in tajnosti podatkov državnih organov,
- naloge ob naravnih in drugih nesrečah,
- druge naloge, določene v tem zakonu in drugih predpisih v skladu z zakonom.

Pri izvajanju omenjenih nalog policija sodeluje s posamezniki in skupnostjo, poleg tega pa skrbi tudi za izvajanje preventivnih ukrepov. Za tekoče in nemoteno opravljanje dela ter učinkovito in uspešno opravljanje nalog, ZNPPol (Ur. l. RS 15/2013) v 33. členu policistom daje določena pooblastila. Policisti smejo: opozarjati, ukazovati, izvajati prikrito evidentiranje in namensko kontrolo, zbirati obvestila, vabiti, izvajati prepoznavo oseb po fotografijah, postavljati cestne zapore z blokadnimi točkami, uporabljati tuja prevozna sredstva, sredstva za zveze ali druga sredstva, ugotavljati identiteto oseb in izvajati identifikacijski postopek, iskati osebe, opravljati varnostne preglede, opravljati preglede oseb, vstopati v tuja stanovanja in v druge prostore, zasegati predmete, privedi osebe, prepovedati približevanje določeni osebi, kraju ali območju, prepovedati udeležbo na športnih prireditvah, opravljati protiteroristične preglede, začasno omejevati gibanje oseb, prekiniti potovanje, pridržati osebe, uporabljati prisilna sredstva, varnostno preverjati osebe... Prav tako

jim je dovoljeno zbirati in obdelovati podatke in izvajati druga policijska pooblastila, določena v zakonih. »Policisti morajo pri opravljanju nalog ravnati v skladu z ustavo in zakoni ter spoštovati in varovati človekove pravice in temeljne svoboščine. Te lahko omejijo le v primerih, določenih z ustavo in zakoni« (Policijska pooblastila).

V primeru, da posameznik doživlja nasilje, je ogrožen ali da sumi, da se v neki družini dogaja nasilje, lahko poda prijavo policiji: prek telefona (klic na interventno številko 113, anonimno telefonsko številko 080 12 00 ali na številko lokalne policijske postaje), po pošti ali elektronski pošti, anonimno prek spletne strani policije ali osebno. »Ob vložitvi prijave ima lahko žrtev ob sebi tudi zaupno osebo (spremljevalec žrtve) kot oporo v postopkih z uradnimi ustanovami. O prijavi se sestavi uradni zapis, največkrat je to zapisnik o sprejemu ustne kazenske ovadbe. Če policija pri svojem delu sama zazna, da je bilo storjeno tako kaznivo dejanje, o tem sestavi samostojni uradni zapis (uradni zaznamek)« (Policijska, Prijava nasilja v družini).

1.4.2 UKREPI ZA ZAŠČITO ŽRTVE

Policijsko posredovanje na domu in spremstvo policije na dom

Ob prihodu policije na dom lahko žrtev zahteva, da se razgovor z njo opravi brez prisotnosti povzročitelja nasilja. Žrtev mora v razgovoru jasno opisati okoliščine dogodka - kaj se je zgodilo, kaj je storil ali rekel povzročitelj. V primeru, da ima žrtev vidne poškodbe, jih je potrebno pokazati policistom, ki jih bodo fotografirali in predložili k dokazom. Dolžnost policije je prav tako tudi pobrati izjave vseh morebitnih prič (Veselič 2007: 11 v Horvat, Matko 2014: 252-253).

V primeru, da se žrtev pred nasiljem umakne v varno okolje in s seboj ni uspela vzeti nujnih osebnih stvari, lahko naknadno zaprosi policijo za spremstvo domov.

Policijsko pridržanje

Policijska lahko povzročitelju nasilja odvzame prostost in ga pridržati za 48 ur, če so podani utemeljeni razlogi za sum, da je storil kaznivo dejanje, če je pridržanje potrebno za ugotavljanje istovestnosti, preverjanje alibija ter zbiranja obvestil in

dokazov in če obstaja bojazen, da bo oseba uničila sledove kaznivega dejanja, določa 157. člen Zakona o kazenskem postopku (Ur. l. RS 32/2012).

Ukrep prepovedi približevanja

Policija lahko, če je podan sum, da je oseba (kršitelj) storila kaznivo dejanje ali prekršek z znaki nasilja ali je bila samo zalotena pri takem dejanju in če obstajajo razlogi za sum, da bo ogrozila življenje ter varnost osebe, s katero je ali je bila v bližnjem razmerju v smislu določb kazenskega zakonika in zakona, ki ureja preprečevanje nasilja v družini, odredi prepoved določenemu kraju oz. osebi (oškodovancu), ki je kršitelj namerno ne sme prekršiti (ZNPPol, Ur. l. RS 15/2013, 60. člen). Utemeljene razloge za izrek ukrepa policisti ugotavljajo predvsem:

- na podlagi dotedanjega grdega ravnanja kršitelja,
- neposredno na kraju dogodka (kršitelj grozi oškodovancu ali nad njim izvaja nasilje ob prisotnosti policistov, oškodovanec ima vidne telesne poškodbe ipd.),
- z zbiranjem obvestil od oškodovanca ali drugih oseb (očividci, sorodniki, strokovni delavci, zdravniki idr.) ter
- na podlagi krajevno pristojnega CSD (Pravilnik o prepovedi približevanja določeni osebi, kraju ali območju, Ur. l. RS 49/2014, 3. člen).

Kršitelju, na katerega se ukrep prepovedi približevanja nanaša, policist najprej izreče ustno odredbo, naknadno pa v roku, ki ne sme biti daljši od šestih ur, vroči še pisno odredbo. Pisna odredba mora vsebovati podatke o kršitelju (osebno ime, naslov, EMŠO...), opis ogrožanja (način in trajanje), odrejeni ukrep ter utemeljitev razlogov zanj in navedbo, da bo odredba posredovana tudi v sodno presojo. Kot kraj, ki se mu povzročitelj ne sme približevati se določi kraj, kjer oškodovanec stanuje, dela, se izobražuje ali vsakodnevno giblje. Če kršitelj ne upošteva ukrepa prepovedi približevanja, ga je policija dolžna odstraniti s kraja. Prepoved približevanja določenemu kraju ali osebi pomeni tudi prepoved nadlegovanja po komunikacijskih sredstvih (npr. telefonu, družabnih omrežjih...).

O izrečenem ukrepu mora policija takoj obvestiti krajevno pristojni CSD. Policija izreče ukrep prepovedi približevanja za 48 ur, odredbo pa pošlje v presojo preiskovalnemu sodniku. Ta ima na voljo 24 ur, da ukrep potrdi, spremeni ali razveljavi. V primeru, da je ukrep potrjen, lahko sodnik ukrep podaljša za čas do 10

dni, pri čemer mora upoštevati začetek veljave ukrepa, ko ga je izrekla policija. Zoper odločbo preiskovalnega sodnika je dovoljena pritožba, ki ne zadrži izvršitve (ZNPPol, Ur. l. RS 15/2013, 60. člen).

»Žrtev nasilja lahko najpozneje tri dni pred iztekom veljavnosti izrečenega ukrepa pri istem sodišču (sodniku) predlaga podaljšanje veljavnosti tega ukrepa (predloži dokazila o svoji ogroženosti, npr. izjave, SMS-sporočila, pisma, navedbe o kršitvah tega ukrepa ipd.). Sodišče presodi predlog žrtve in lahko veljavnost ukrepa potrdi, običajno podaljša njegovo veljavnost na skupno 60 dni« (Policija, Policijska prepoved približevanja). Pravilnik o prepovedi približevanja določeni osebi, kraju ali območju (Ur. l. RS 49/2014) v 12. členu navaja, kateri so utemeljeni razlogi za sum, da bo kršitelj nadaljeval z ogrožanjem žrtve tudi po preteku desetih dni:

- neupoštevanje prepovedi približevanja, če so to pri nadzoru ugotovili policisti, na podlagi izrečene globe ali odrejenega pridržanja kršitelju,
- ugotovljeno nadlegovanje prek komunikacijskih sredstev,
- utemeljen strah oškodovanca zaradi preteklih groženj ali groženj, ki so oškodovancu posredovane prek tretjih oseb,
- nesodelovanje kršitelja s CSD.

1.5 SODELOVANJE CENTRA ZA SOCIALNO DELO IN POLICIJE

Praksa vedno bolj dokazuje, da je sodelovanje institucij, ki skrbijo za pomoč ljudem oz. zmanjševanje in reševanje težav posameznikov, vse bolj pomembno. Zadnja leta se sodelovanja z drugimi poslužujejo skoraj vse institucije, saj je le-to ključnega pomena pri reševanju ogrožujočih situacij za določene posameznike. Pri sodelovanju ne gre samo za srečevanja na posvetih, ohranjanje dobrih odnosov med strokovnjaki, izmenjavanje izkušenj, temveč tudi za prenos in združevanje različnih znanj in pristojnosti v konkretnih primerih. Sodelovanje je treba razumeti kot koalicijo med institucijami, ki se posredno ali neposredno srečujejo z ljudmi, navajata Lobnikar in Mušič (2004: 62). Podobno ugotavljata tudi Gorenakova (2013: 33), ki pravi, da sodelovanje med organizacijami, poleg napisanih pravil, dogovorov in zadolžitev, temelji na odnosih med posamezniki teh organizacij, ki vsakodnevno kar se da uspešno in učinkovito sodelujejo.

Nasilje v družini je zelo kompleksen pojav, ki zahteva veliko sodelovanja z različnimi organi in organizacijami, če želijo pomagati žrtvi kot tudi storilcu. Družinsko življenje je tako pod drobnogledom različnih institucij, ki vsaka na svoj način posega v njihovo zasebno sfero. Sodelovanje več akterjev je izjemnega pomena pri razreševanju družinskega nasilja, saj samo en organ, tudi če bi želel, ne more nuditi žrtvam celovite pomoči, ker nima toliko znanja niti pristojnosti. Na področju nasilja v družini med seboj največkrat sodelujeta CSD in policija, v nekaterih primerih pa sodelujejo tudi šole, vrtci, zdravstvo, sodišča, občine in nevladne organizacije. CSD in policija se morata že ob pridobitvi informacij o začetnih dejanjih medsebojno usklajevati, poleg tega pa imajo pogoste stike zaradi nalog, ki jih oboji opravljajo in delovnih sestankov na lokalni ravni (Murgel 2010: 126-127).

Le dogovorjeni in načrtovani postopki omogočajo institucijam, da lahko v okviru svojih pristojnosti dosežejo osnovne cilje za zaščito žrtve. Tako je sodelovanje med institucijami na področju nasilja tudi zakonsko podprto in določeno. Poleg ZPND (Ur. l. RS 16/2008) dolžnost in postopke obveščanja narekuje tudi Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini (Ur. l. RS 31/2009). V 4. členu omenjenega pravilnika je zapisano, da so vsi organi ob zaznavi nasilja v družini dolžni v 24 urah obvestiti CSD, kadar je ogrožen otrok, pa je potrebno obvestiti še

policijo ali državno tožilstvo. Informacije o nasilju se posredujejo prek telefona, v elektronski obliki ali pisno. Policijo in CSD pa k sodelovanju zavezuje še en pravilnik - Pravilnik o sodelovanju policije z drugimi organi in organizacijami pri odkrivanju in preprečevanju nasilja v družini (Ur. l. RS 25/2010). V 1. členu je zapisano, da ta pravilnik določa pravila in postopke obveščanja in sodelovanja policije z organi in organizacijami pri obravnavi nasilja v družini, pravila za usklajeno delovanje s CSD ter usposabljanje policistov ter kriminalistov na tem področju .

Pri reševanju nasilja v družini in samem sodelovanju med institucijami (konkretno med policijo in CSD) se lahko pojavijo tudi težave. Lobnikar in Pagon (1995 v Gorenak 2007: 200) pišeta o motečih dejavnikih, ki ovirajo delovanje policije na področju socialnega dela. To so:

- umik od problemov, ki v temelju sodijo na področje socialnega dela,
- pomanjkanje priznanja za opravljeno delo,
- blokiranje informacij, ki jih pri delu zberejo policisti,
- neprimerno in nezadostno izobraževanje ter usposabljanje policije na področju socialnega dela in dejavnosti namenjenih skupnosti ter
- prikrivanje in podvajanje ukrepov policije in institucij socialnega dela pri obravnavi posameznega primera.

Napake in težave pa se pojavljajo tudi v komunikaciji. Slaba in nezadostna komunikacija med policisti in socialnimi delavci sta dejavnika, ki najbolj zavirata dobre odnose ter sodelovanje med institucijama, ugotavljata Liddle in Gelsthorpe (1993 v Gorenak, Gorenak 2013: 35).

»Vsi organi in organizacije, ki so vpete v reševanje te problematike, med seboj korektno sodelujejo in se trudijo za žrtve priskrbeti pomoč, ki jo le-te potrebujejo. Do težav in odstopanj prihaja le še v redkih primerih, kjer nam tudi sistem ne ponuja bistvenih rešitev in je potrebno iskati možnosti, kjer jih praktično ni. V teh primerih je veliko odvisno od fleksibilnosti vseh vpletenih v reševanje dobrobiti ogroženih oseb« (Murgel 2010: 129).

Ko gre za tako občutljivo temo, kot je nasilje v družini, je povezovanje vseh služb in pretok informacij nadvse pomembno. Poleg tega je pomembno tudi, da se področja delovanja, ki se med seboj prekrivajo, nenehno dopolnjujejo in nadgrajujejo. Za dobre učinke je potrebno, da so institucije med seboj v vzajemnem odnosu, ki temelji

na profesionalnosti in medsebojnem zaupanju. Prav tako je nujno poznati pristojnosti vsakega organa – kaj lahko kdo opravi in česa ne more, da ne prihaja do nepotrebnih nesoglasij.

2. PROBLEM

Ko govorimo o nasilju, govorimo o vedenju, ki je prepovedano in se ne odobrava. Čeprav je to tema, ki je vedno pogostejše obravnavana in tudi vedno bolj medijsko izpostavljena, pa si mnogi še vedno zatiskajo oči in se obračajo stran. Najpogostejše so ljudje žrtve nasilja v družini, katera naj bi veljala za varno okolje ter naj bi posamezniku nudila osnovne socialne potrebe ter čustveno oporo. *»Logično se nam zdi, da družina varuje pred grdim ravnanjem takrat, kadar omogoča preskrbljenost glede osnovnih bioloških, psiholoških in socialnih potreb. Toda, ko družina ne deluje kot varno okolje, največjo škodo utrpijo najšibkejši člani, [...]«* (Drole, Gantar 2008). Problem je v tem, da večina ljudi ne želi spregovoriti o nasilju, ker se bojijo ali ker jih je sram priznati. Žrtve nasilja, ki se pred osebo, ki izvaja nasilje, ne morejo zaščititi same ali s pomočjo najbližjih, najpogostejše poiščejo pomoč na policiji, centrih za socialno delo ali nevladnih organizacijah. To so institucije, ki vodijo strokovne postopke za zaščito žrtve.

Idejo za to raziskavo sem dobila tekom prakse, ki sem jo opravljala na CSD Slovenj Gradec. Že takrat sem opazila, da Center veliko sodeluje s Policijsko postajo Slovenj Gradec, predvsem na področju nasilja v družini. Prav tako sem zaznala, da je sodelovanje centra za socialno delo ter policije ključnega pomena za reševanje in preprečevanje nasilja v družini ter preventivnega ozaveščanja družbe. Sploh zaradi tega, ker je v Slovenj Gradcu zelo malo nevladnih organizacij, na katere se lahko žrtev nasilja ali povzročitelj obrneta. Obe instituciji opravljata širok spekter nalog in sta dostopni vsem ljudem, medtem ko se pri nevladnih organizacijah kaže omejenost na samo določene uporabnike. Vse oblike nasilja so zapisane in prepovedane v različnih zakonih, na podlagi katerih deluje tako center za socialno delo, kot tudi policija.

V diplomskem delu sem želela raziskati, kako center za socialno delo in policija sodelujeta pri reševanju družinskega nasilja. Predvsem me je zanimalo, kakšne so naloge policije in centra v primerih nasilja v družini ter kakšen je potek dela. Na področju socialnega dela je veliko dejavnosti, ki se prepletajo s področjem policijskih dejavnosti in obratno. Na podlagi prepletanj pa so zapisani tudi zakoni, ki opredeljujejo in dodeljujejo pooblastila obema. V nalogi sem raziskala, kakšna zakonodaja zavezuje obe instituciji in v katerih delih instituciji sledita predpisanim

postopkom. Preverila sem tudi, kaj menijo strokovni delavci obeh institucij o ustreznosti zakonodaje ter kako bi jo ocenili. V prvi vrsti se mi zdi najpomembneje, da žrtev dobro zaščitijo v trenutku, ko ta najbolj potrebuje pomoč. Z namenom zaščite žrtve in pa tudi nasilnega posameznika ti dve instituciji medsebojno sodelujeta in se dopolnjujeta. Zato je še kako pomembno dobro medinstitucionalno sodelovanje, le-to pa odpira še eno temo, ki sem jo raziskala. Ker je nasilje zelo občutljiva tema, me je zanimalo, s kakšnimi občutki se srečujejo strokovni delavci in policisti in nadalje, kakšna je strokovna podkovanost kadra oz. kako je z izobraževanji in usposabljanji na to temo. Ko gre za delo z žrtvami nasilja in povzročitelji, je še kako pomembno, da se centri in policija med seboj dopolnjujejo in nadgrajujejo svoja znanja in sposobnosti. Povprašala pa sem tudi po predlogih za izboljšanje sodelovanja med institucijama.

Moja raziskovalna vprašanja so naslednja:

- Kakšne so naloge strokovnih delavcev na CSD v primerih nasilja v družini?
- Kakšne so naloge policije v primerih nasilja v družini?
- Kako strokovni delavci na CSD in policisti ocenjujejo ustreznost zakonodaje na tem področju?
- Kako poteka sodelovanje med CSD in policijo v primeru nasilja v družini?
- Kakšen je odnos med policisti in strokovnimi delavci?
- Ali vidijo, zaznavajo v samem postopku sodelovanja kakšne pomanjkljivosti ter kakšne?
- Kakšne so prednosti medinstitucionalnega sodelovanja?
- Kako bi lahko izboljšali sodelovanje?
- S kakšnimi občutki se pri obravnavi nasilja v družini srečujejo policisti in s kakšnimi socialni delavci?
- Kakšnih izobraževanj in usposabljanj na temo obravnave nasilja se udeležujejo?

3. METODOLOGIJA

3.1 VRSTA RAZISKAVE

Moja raziskava je glede na izkustveno gradivo, ki sem ga pridobila z intervjuji, kvalitativna. To, da je raziskava kvalitativna pomeni, da sem gradivo analizirala brez merskih instrumentov, ki vsebujejo števila, saj je bilo moje gradivo sestavljeno iz pripovedi oz. opisov. Odgovore, ki sem jih pridobila s pomočjo vprašalnika na podlagi pogovorov s policisti in strokovnimi delavci, sem kodirala in tako prišla do rezultatov raziskave.

3.2 MERSKI INSTRUMENTI ALI VIRI PODATKOV

Merski instrument, ki ga sem ga uporabila, je nestrukturiran odprti vprašalnik. Sama sem sestavila dva vprašalnika, ki sta bila sicer enaka, razlikovala sta se zgolj v nagovarjanju populacije. Oba vprašalnika se nahajata v prilogi. Vsak od njiju je vseboval 10 vprašanj, ki so bila moje vodilo. Med samim intervjujem, sem v primeru nejasnosti s strani sogovornika ali dodatnega zanimanja z moje strani, zastavila še kakšno vprašanje.

Moji viri podatkov so bili intervjuji, ki sem jih opravila s policisti Policijske postaje Slovenj Gradec ter strokovnimi delavci, zaposlenimi na CSD Slovenj Gradec. Vsega skupaj je bilo 7 intervjujev.

3.3 OPREDELITEV ENOT RAZISKOVANJA - POPULACIJA, VZOREC

Moja populacija so bili strokovni delavci zaposleni na CSD Slovenj Gradec in policisti s PP Slovenj Gradec. Vzorec, na katerem sem raziskovala, je bil neslučajnostni priložnostni vzorec. Vanj sem zajela samo strokovnjake, ki delajo na področju nasilja v družini oz. imajo stik z žrtvami nasilja ali povzročitelji. Vzorec je tako obsegal sedem strokovnjakov, in sicer tri policiste ter štiri socialne delavce, med katerimi je bila tudi koordinatorica nasilja v družini ter strokovni delavec v kriznem centru.

3.4 ZBIRANJE PODATKOV OZ. EMPIRIČNEGA GRADIVA

Za zbiranje podatkov sem uporabila metodo spraševanja – delno standardiziran intervju. Za to metodo sem se odločila, ker sem predvidevala, da me bo morda tekom pogovora zanimalo še kaj več kot samo zastavljena vprašanja. Kadar mi je sogovornik/sogovornica na katero vprašanje že odgovorila, sem le-tega izpustila oz. zamenjala vrstni red vprašanj. Slabost te metode sem opazila pri obsegu odgovorov, saj so bili le-ti odvisni od sposobnosti in razpoložnosti sogovornika. Za izvedbo intervjujev sem se dogovarjala individualno prek telefona ali elektronske pošte. Intervjuje sem opravila v času med 12. aprilom in 26. majem, v prostorih policijske postaje Slovenj Gradec in CSD Slovenj Gradec. Intervjuvala sem tri policiste in štiri strokovne delavce, ki delajo na področju nasilja v družini. Od tega je bil en strokovni delavec zaposlen v Kriznem centru za otroke in mladostnike, ena pa koordinatrica nasilja v družini. Z zaposlenimi na Centru mi ni bil problem stopiti v stik, saj sem jih poznala že od prej in sem imela njihove kontaktne podatke. S policisti pa sem se povezala tako, da sem se najprej obrnila na pomočnika komandirja policijske postaje, ki mi je nato priskrbel telefonske številke policistov, ki delajo na področju nasilja in jih seznanil z namenom mojega klica. Pogovorov nisem snemala, saj je bilo sogovornikom nelagodno, zato sem si odgovore sproti zapisovala. Intervjuji so trajali 35-90 min. Potekali so tako, da sem sogovornikom najprej predstavila namen intervjuja, sledil je pogovor, ki se je navezoval na moj vprašalnik, vmes pa sem postavila tudi kakšno dodatno vprašanje. Na koncu sem se vsakemu posebej zahvalila za sodelovanje. Večjih posebnosti med samimi intervjuji ni bilo.

3.5 OBDELAVA GRADIVA

Gradivo sem obdelala na kvalitativen način s pomočjo kodiranja. Intervjuje sem najprej parafrazirala, kar pomeni, da sem jih zapisala v knjižnem jeziku, brez mašil, za lažje razumevanje. Nato sem jih razdelila na dva dela, in sicer na tiste, ki sem jih naredila s policisti in tiste, ki sem jih opravila s strokovnimi delavci. Najprej sem se lotila kodiranja intervjujev s policisti. Določila sem enote kodiranja, kar pomeni, da sem si izjave, ki so se mi zdele pomembne, označila in oštevilčila, nepomembne za mojo raziskavo pa izpustila. Za lažjo obdelavo in boljšo preglednost sem izjave pod zaporednimi številkami uredila v tabele. Nato sem odprto kodirala. Izjavam sem

pripisala pojme, jih razvrstila v kategorije ter jim določila teme. Sledilo je osno kodiranje, kjer sem pod teme prepisala kategorije in pojme, iz česar sem potem lažje razbrala, kaj vse se pojavi pod eno temo. Enak postopek sem ponovila pri kodiranju intervjujev s strokovnimi delavci. Na koncu sem naredila še odnosno kodiranje. Ker sem pri obeh spraševala podobno in imam v glavnem podobne teme, sem združila oba dela in poiskala povezave med njima.

4. REZULTATI

S kvalitativno analizo intervjujev, pri kateri sta k razvidnosti rezultatov precej pripomogla odprto in osno kodiranje, sem prišla do naslednjih podatkov.

Naloge strokovnih delavcev na CSD v primerih nasilja v družini

Na osnovi štirih intervjujev sem ugotovila, da imajo socialni delavci zelo pomembno nalogo pri obravnavi nasilja v družini. Največ poudarka in priprave namenjajo svetovanju žrtvi, na prvem mestu pa je seveda njena zaščita. Kadar je v nasilju posredno ali neposredno udeležen tudi otrok, je njihova prioriteta, da ga zaščitijo. Po prejemu obvestila, da v neki družini prihaja do nasilja, je njihova naloga, da zberejo vse informacije in stopijo v kontakt tako z žrtvijo, kot tudi s povzročiteljem (*»Obema se predstavijo oblike pomoči znotraj in izven CSD-ja«* - E3). Če prejmejo obvestilo izven delovnega časa CSD, v kontakt z žrtvijo stopi interventna služba in ji nudi prvo socialno pomoč. Interventni delavec, ki je takrat v službi, žrtvi ponudi varen prostor in skupaj z njo naredi oceno ogroženosti. Zadevo potem preda CSD.

Naloga CSD je, da žrtev najprej seznani z vsemi informacijami ter zakonodajo, skupaj z njo naredi oceno ogroženosti in varnostni načrt, ji predstavi oblike pomoči in jo usmeri v nadaljnjo pomoč. Enako je tudi pri delu s povzročiteljem nasilja (*Nato jih seznanim z oblikami pomoči v okviru CSD in izven. Seznanim jih tudi z zakonodajo na tem področju in jim razdelim gradivo na to temo – G8, G9, G10).*» Strokovni delavci uporabnikov ne obsojajo in so vedno na voljo prisluhniti njihovi zgodbi. Na CSD je prav tako zaposlena tudi strokovna delavka, ki kot regijska koordinatorica nasilja v družini skrbi za: *»...pomoč pri organizaciji in vzdrževanju mreže izvajalcev in programov, prenašanje novih znanj, vplivanje na strokovno in laično javnost glede različnih oblik nasilja, analiziranje stanja v regiji in pa vrednotenje razvojnih programov. Poleg tega sem zadolžena tudi za načrtovanje nalog interventne službe, kadarkoli pa sem strokovnim delavcem na voljo za konzultacije ali pomoč pri delu (delo v parih).*« – F2, F3, F4, F5, F6, F7, F8).

Naloge policije v primerih nasilja v družini

Policisti se po prejemu informacije o nasilju najprej lotijo zbiranja podatkov – kdo je bil v nasilju udeležen, kdaj se je zgodilo in kje. Tako kot pri strokovnih delavcih na CSD, je tudi tukaj zelo pomembno, da se po zbranih obvestilih in ocenitvi situacije

najprej izvedejo varnostni ukrepi (*»V prvi vrsti je to zaščita žrtve in preprečitev izvajanja nadaljnjega nasilja«* - B1, B2). Z izvedbo varnostnih ukrepov pa so povezani tudi ukrepi, ki jih policija izvede zoper povzročitelja. Največkrat gre za izrek prepovedi približevanja, redko odvzem prostosti (*»V večini primerov se nasilnežu izreče ukrep prepovedi približevanja, lahko pa se mu tudi vzame prostost«* - C5, C6). Potrebno je tudi zavarovati dokaze in napisati zapisnik o obravnavani zadevi. Kadarkoli policija prejme obvestilo o nasilju (tudi če gre samo za sum) ali posreduje v družinskem nasilju in je bil izrečen ukrep prepovedi približevanja, je dolžna obvestiti pristojni CSD. CSD lahko obvestijo ustno ali pisno. Odvisno od situacije lahko prav tako predlagajo multidisciplinarni tim.

Zakonodaja in njena urejenost

Z analizo sem prišla do ugotovitev, da je precej zakonov oz. skoraj večina skupna obema institucijama. Intervjuvanci so najbolj izpostavljali: Zakon o preprečevanju nasilja v družini, Zakon o nalogah in pooblastilih policije, Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini, Kazenski zakonik ter Pravilnik o prepovedi približevanja določeni osebi, kraju ali območju. Nekaj med njimi je takšnih, ki zavezujejo in določajo obveznosti samo CSD oz. policiji. Zakonodajo so vsi ocenili za ustrezno in zadovoljivo. Veliko prednost vidijo v Zakonu o preprečevanju nasilja v družini in v ukrepu prepovedi približevanja (*»Področje preprečevanja in reševanja nasilja v družini se ureja. Od leta 2008 naprej oz. od 2005, ko ni bilo niti UPP, je bistvena sprememba«* - G21, G22). Je pa opaziti tudi nekaj pomanjkljivosti. Ena izmed večjih pomanjkljivosti je ponavljanje nasilja. Do tega prihaja, ker je iskanje pomoči odvisno od vsakega posameznika. Tako se velikokrat pokažeta pasivnost žrtve in povzročitelja, saj je udeležba v procesih pomoči prostovoljna, sankcij za neudeležbo pa ni (*»Vse je namreč prostovoljno in v tem je problem. Zaradi tega se krog nasilja ponavlja«* – E22, E23). Drug problem, ki so ga navedli nekateri intervjuvanci, so globe. Dogaja se, da velikokrat žrtev sama plača kazen, ki pa je previsoka, pa tudi zaleže ne (*»Globo za prekršek se mi zdi neprimerna, saj navadno to globo plača žrtev. Posledično pa to kazen čutijo tudi otroci«* - B16, B17, B18). Povedali so, da v določenih primerih, kjer velikokrat prihaja do nasilja in ima družina že ogromno kazni, izdajo samo opozorilo. Kar se tiče ukrepa prepovedi približevanja, posamezni policisti menijo, da je ta ukrep namenjen »poštenim« in da je stalna

kontrola nad njim nemogoča (*»Storilec včasih po petkrat na dan prekrši ukrep in za to dobi kazen, ki je sploh ne more poravnati«* - A19). Intervjuvanci so opozorili tudi na sodne postopke, ki so jih ocenili za predolge. Namreč v nekaterih primerih nasilja v družini se zgodi, da se partnerja že pobotata, ko povzročitelj dobi poziv na sodišče, kar pa vodi v ponoven spor. Na centru za socialno delo posamezniki opažajo tudi kontradiktornost zakonov (*»Neusklajenost s posameznih področij večkrat vodi v to, da žrtvi ne moremo zagotoviti kontinuirane oblike pomoči«* - F19). V primerih dela s povzročitelji nasilja so strokovni delavci opazili, da je oblik pomoči za povzročitelje na Koroškem malo, pa tudi v zakonih je za njih zelo malo napisano. Policisti pa so predlagali, da bi se namesto globe, uvedle nadomestne kazni za povzročitelje, ki kršijo ukrep prepovedi približevanja.

Med predlogi za izboljšanje zakonodaje na tem področju so navedli ukrepe in obveznosti ob zavrnitvi pomoči, več oblik pomoči za povzročitelje nasilja ter skrajšanje postopka na naslednji stopnji.

Ocena sodelovanja, delo in potek

Sodelovanje so vsi intervjuvanci ocenili kot dobro. Do sodelovanja nimajo zadržkov (*»in do tega sodelovanja nimam nobenih zadržkov«* - A34), sodelovanje poteka brez težav (*»Mislim, da ni težav«* – C34), skratka *»sodelovanje je korektno«* (D36). Kar se tiče samega dela, se jim zdi pomembno, da vsak opravi svoje delo, kar pa je tudi njihova stalna praksa. S strani strokovnih delavcev sem dobila odgovore, da imajo ustaljene protokole in da zaradi dobrega prenosa informacij delo poteka tekoče. Ker gre za delo z ljudmi, je treba delati humano (*»Lahko bi se ravnali po samo po zakonih, ampak z ljudmi je težko delati birokratsko«* - F51).

Če prijavo prejme policija, zberejo vse informacije, zaščitijo žrtev in poročajo centru za socialno delo. Center ob prijavi postopa enako, nato pa obvesti še policijo. Enako ravnajo tudi v kriznem centru (*»Ob zaznavi nasilja v družini oz. že ob najmanjšem sumu, nas obvesti policija ali pa obratno - mi obvestimo njih«* - E41, E42). Obveščanje ponavadi poteka prek maila, v nujnih primerih tudi po telefonu. Dogaja se tudi, da strokovni delavci (*»V primerih, da policija oceni, da bi starši vplivali na izjavo otroka ali če so žrtve nasilja otroci, gremo skupaj z njimi tudi na teren«* - E43). in policisti (*»Če ocenijo oz. ocenimo, da je ogrožena njihova varnost jih seveda pospremimo in zaščitimo«* - C39) odidejo skupaj na teren. Na podlagi ocene situacije

in težavnosti primera lahko obe instituciji predlagata sklic multidisciplinarnega tima. Intervjuvanci kot pomembno ocenjujejo tudi podajanje povratnih informacij (*»...na koncu jim podamo povratne informacije«* – C38).

Medosebni odnosi med policisti in strokovnimi delavci

Glede medosebnih odnosov so vsi intervjuvanci odgovarjali pozitivno. Odgovori so bili, da je odnos med njimi v redu, dober, super in da do večjih konfliktov ne prihaja. (*»Odnos med nami je korekten in odkrit«* - B41). Prav tako so izpostavili tudi odnos, ki temelji na profesionalnosti. Poleg pohvale, ki so jo namenili svojim kolegom, pa nekateri menijo, da pa ravno z vsemi ne moreš biti kompatibilen (*»Z nekaterimi se seveda bolje ujamemo kot z drugimi...«* - E49). V glavnem se razumejo tako na formalni, kot tudi neformalni ravni, njihova mnenja so v večini upoštevana (*»Tudi kar se tiče naših ali njihovih komentarjev in pripomb, so uslišani«* - F45). Razumevanje je navsezadnje tudi potrebno, če želijo nuditi kvalitetno pomoč žrtvam nasilja in povzročiteljem.

Težave pri sodelovanju

Načeloma med seboj dobro sodelujejo. Pomanjkljivosti oz. težave, ki jih vidijo na centru za socialno delo, sta recimo šum v komunikaciji in občasna slaba volja posameznikov (*»...včasih pride do šuma v komunikaciji z določenimi policisti ali do slabe volje, ker nam teren tako postreže.«* – D37, D38). Težave se pojavljajo tudi v primerih, ko imajo z druge strani prevelika pričakovanja o tem, kako bodo ukrepali. Policisti menijo, da probleme, ki se pojavijo, rešujejo sproti, v primeru, da je potrebno kaj prioritarno rešiti, pa se tudi hitro dogovorijo. Strokovna delavka, ki je prav tako koordinatorka nasilja v družini, je opozorila tudi na to, da odkar se je policijska uprava prestavila v Celje, nimajo dovolj ljudi. Zato morajo večje težave, kjer je potrebno delo s kriminalisti, večkrat reševati na daljavo.

Medinstitucionalno sodelovanje

Pri vprašanju o medinstitucionalnem sodelovanju so nekateri odgovorili, da se jim le-to zdi nujno potrebno. Sodelovanje omogoča, da dobijo vpogled v delo drugih institucij ter vidijo, da so tudi drugi omejeni na določenih področjih (*»Takrat lahko šele vidimo, da so tudi oni precej omejeni v svojem delu in niso pasivni«* - A45). Poleg sodelovanja vseh institucij so kot prednost omenili tudi večji pretok in

izmenjavo informacij ter posledično boljše in hitrejše ukrepanje (*»Prednost medinstitucionalnega sodelovanja vidim v tem, da si institucije med seboj izmenjajo podatke in da vsak opravi svoje delo oz. apelira na nasilneža«* - B43, B44). Doprinos medinstitucionalnega sodelovanja vidijo tudi pri poteku stvari, saj vsak opravi svoj del in delo hitreje steče (*»...včasih pa tudi določimo, kdo bo kaj naredil glede na svoje področje dela«* - C45). Posamezniki so izpostavili potrebo po timih, saj z njimi dobijo vpogled v delo drugih in njihova ukrepanja. Na timih se potem oblikujejo skupne rešitve in pomoč ter razdelijo naloge vsaki instituciji. Prednost timov je tudi to, da drugi spoznajo, do kod sega roka posameznih institucij oz. kje so omejeni. Med pomanjkljivosti, ki so jih naštevali, je pogosta slaba udeležba s strani nekaterih institucij (npr. zdravstvo) ter službena odsotnost od dela, ki ga opravljajo in z njo povezani zaostanki. Na podlagi dosedanjega sodelovanja pa posamezniki ocenjujejo, da nimajo nobenih pripomb in je sodelovanje brez pomanjkljivosti (*»To sodelovanje lahko ima samo prednosti, pomanjkljivosti ne vidim«* - G42).

Predlogi za izboljšanje sodelovanja

Intervjuvanci so navedli kar nekaj predlogov, ki bi lahko še izboljšali sodelovanje med institucijama. Pokazala se je želja po rednem srečevanju in skupnih posvetih, ki bi jih lahko bilo več. S tem, ko bi se med seboj več sestajali in bili več v stiku, bi tudi poznali pristojnosti enih in drugih. Pomembno se jim zdi tudi to, da se kdaj pa kdaj pohvalijo za opravljeno delo in da čim več izpostavljajo primere dobre in slabe prakse, kajti na teh se učijo. K boljšemu sodelovanju bi pripomoglo tudi delo od primera do primera in posledično prilagajanje. Le posamezniki ne bi ničesar spreminjali oz. nimajo nobenih predlogov (*»Rekel bi samo, da je pogoj za dobro sodelovanje odkrit, pošten in vzajemen odnos med člani institucij«* - B47). Predlagajo tudi neformalno druženje.

Občutki pri delu

Področje nasilja je zelo zahtevno in kot takega so ga ocenili tudi moji intervjuvanci. Tako policisti kot tudi strokovni delavci so bili enotni, da so najtežji primeri, ko je v nasilje posredno ali neposredno vključen otrok ali ko gre za spolno nasilje (*»Mislim, da ko gre za spolno nasilje je najhuje, ker je težko dokazljivo«* - E29). Vsekakor pa so vsi posegi v družino občutljivi in na njih nikakor ne morejo gledati objektivno. Čustva, ki jih doživljajo, so odvisna od življenja vsakega posameznika (*»Sem pa v*

prvi vrsti ženska, mama, z nekaj življenjskimi izkušnjami, tako, da me večkrat kake stvari potrejo» - C25). Za posameznike so bili začetki težki; veliko stvari se te dotakne, vendar je treba ostati profesionalen (*»Z leti in izkušnjami se navadiš« - B25).* Profesionalnost in strokovnost pa sta še dve stvari, na katere so opozorili intervjuvanci. Občutki, s katerimi se srečujejo pri tem delu, so mešani. Od sočutja in empatičnosti pa do tega, da se v nekaterih primerih počutijo zelo nemočne in neučinkovite, saj se nasilje konstantno ponavlja.

Izobraževanje

Vsi intervjuvanci imajo na temo nasilja vsakoletna izobraževanja, ki so jih ocenili za koristna (*»Zdi se mi zanimiva in poučna« - C30).* Strokovni delavci vidijo prednost izobraževanj v tem, da je ponudba velika, kot slabost pa opozarjajo, da jih je veliko plačljivih. To pa je tudi razlog za neudeležbo, saj imajo na Centru trenutno omejena finančna sredstva (*»Problem je denar« - D31).* Policisti pa kot slabost izobraževanj izpostavljajo to, da morajo zaradi izobraževanja oditi od rednega dela, ki ga imajo in so potem v zaostanku. Iz odgovorov sem razbrala, da se na obeh straneh čuti potreba po več izobraževanjih. Na ta način bi lahko razširili svoje znanje o nasilju in se naučili, kako odreagirati v določeni situaciji, kaj ponuditi osebi, ki potrebuje pomoč, na koga se obrniti, kako poskrbeti zase ipd. (*Prednost je pa seveda ta, da se vedno naučiš nekaj novega, kar ti lahko pomaga pri delu« - C32).* V posameznih primerih si želijo več izobraževanj, predvsem kar se tiče dela z otroki, saj menijo, da je potrebno imeti in poznati veščine za delo z njimi. Poleg izobraževanj, ki se jih udeležujejo znotraj institucije in ki jih ponuja trg, pa se oboji srečujejo na posvetih, ki jih sami organizirajo na regionalni ravni (*»Gre v bistvu za to, da vsak podeli znanje o nasilju, ki ga ima, iz svoje stroke« – F32).* Namreč zelo pomembno je, da tudi druge stroke izvedo, na kakšen način delajo drugi ter kakšne programe ponujajo.

5. RAZPRAVA

Bistvene ugotovitve, ki sem jih dobila iz raziskave se navezujejo na to, kakšno je sodelovanje strokovnih delavcev in policistov na področju nasilja v družini, kako poteka in njihove naloge, po kateri zakonodaji se ravnaajo ter kako jo ocenjujejo, kakšnih izobraževanj se udeležujejo, s kakšnimi občutki se srečujejo pri delu ter kakšni so njihovi predlogi za izboljšanje tega sodelovanja.

Naloge CSD so povezane tako s povzročitelji kot tudi z žrtvami nasilja. In sicer po prejemu informacije o nasilju na razgovor ločeno povabijo žrtev in povzročitelja. Najprej poslušajo njihovo zgodbo, pri čemer ljudi ne obsojajo. Za žrtev in skupaj z njo se naredita ocena ogroženosti ter individualni varnostni načrt. Obema se predstavijo oblike pomoči in zakonodaja, usmeri se jih v nadaljnjo pomoč. V okviru Centra delujeta tudi Krizni center za otroke in mladostnike ter regijska koordinatorica za obravnavo nasilja v družini. Krizni center deluje izven časa CSD, ob prejetju informacije zberejo vse podatke in naredijo vse, da se žrtev ustrezno zaščiti. Na podlagi vseh informacij žrtvi nudijo prvo socialno pomoč in skupaj z njo naredijo oceno ogroženosti. Naloge regijskega koordinatorja nasilja pa so sledeče: načrtovanje interventne službe, nudenje konzultacij in pomoč pri delu, analiziranje stanja v regiji, poleg tega pa skrbi tudi za prenašanje novih znanj ter ozaveščanje strokovne in laične javnosti glede različnih oblik nasilja.

K nalogam policije na področju nasilja v družini intervjuvanci na prvem mestu prištevajo zaščito žrtve in preprečitev izvajanja nadaljnjega nasilja. Sledi zbiranje obvestil in dokazov, ki jih skušajo pridobiti od vseh, ki so bili v stiku z žrtvijo. Njihova naloga je tudi, da izvedejo ukrepe zoper osumljenca in prav tako pisanje zapisnika ter obvezno poročanje CSD.

Intervjuvanci so odgovarjali, da so z zakonodajo na tem področju zadovoljni in da je le-ta ustrezno urejena. Ko sem spraševala po zakonih in pravilnikih, po katerih se ravnaajo, so se odgovori precej ponavljali, kar sem tudi pričakovala. Med najpogostejšimi odgovori se je pojavil Zakon o preprečevanju nasilja v družini, Zakon o nalogah in pooblastilih policije, Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini, Kazenski zakonik ter Pravilnik o prepovedi približevanja določeni

osebi, kraju ali območju. Zakon o preprečevanju nasilja v družini (Ur. l. RS 16/2008) je nov zakon, ki je bil sprejet leta 2008 in je na področje nasilja prinesel veliko sprememb. Zgodil se je velik premik, saj je nasilje v družini postalo samostojno kaznivo dejanje. V zakonu je opredeljena dolžnost vseh organov, da pomagajo žrtvam nasilja in sodelujejo z drugimi institucijami. Na podlagi zakona so bili kasneje sprejeti še nekateri ostali podzakonski akti oz. pravilniki, ki narekujejo potek in smernice za delo. S temi izboljšavami in dodatki so se pojavile bistvene spremembe (Filipčič 2014:157), kar sta povedala tudi dva moja intervjuvanca. Čeprav se veliki večini intervjuvanih zakonodaja zdi zadovoljiva, pa sem na podlagi njihovih izjav prišla tudi do kar nekaj pomanjkljivosti. Prva med njimi je ponavljanje nasilja. Tako policisti kot tudi strokovni delavci so opozorili na problem prostovoljnosti v procesih pomoči in posledično neudeležbo s strani žrtev in/ali povzročiteljev. Naslednja pomanjkljivost, ki so jo intervjuvanci izpostavili, je kazen za povzročitelje. Povzročitelji ukrepa za prepoved približevanja velikokrat ne upoštevajo, nenehna kontrola nad njim pa je skorajda nemogoča. Ob vsaki kršitvi, ki jo policisti zaznajo, povzročitelju napišejo denarno kazen, zato raje predlagajo uvedbo nadomestne kazni, ki se mi zdi smiselna. Tako bo dejansko povzročitelj tisti, ki bo »poravnal« to kazen in ne žrtev sama, kar se tudi dogaja. Strokovni delavci predlagajo več oblik pomoči za povzročitelje, saj so mnenja, da je le-teh trenutno zelo malo. Še ena izmed slabosti, ki sem jo dobila z intervjuji, je problem sodnih postopkov. Intervjuvanci so jih ocenili za predolge, saj se v nekaterih primerih nasilja v družini partnerja že pobota, ko povzročitelj dobi poziv na sodišče. To zopet sproži spor med partnerjema. Na podlagi teh dejstev predlagajo skrajšanje postopkov na naslednji stopnji (sodišče) in prioritarno reševanje zadev, ki se nanašajo na družinsko nasilje. Za konec bi rada omenila še kontradiktornost zakonov, ki jo opažajo na centru za socialno delo. Menijo, da zakonodaja, ki je na področju nasilja, morda ni upoštevala še drugih zakonodaj, zaradi tega pa je zelo težko delati po zakonih, ki so si med seboj nasprotni.

Potek sodelovanja je odvisen od tega, kdo prejme prijavo o nasilju. Prijavo o nasilju lahko prejme policija ali center za socialno delo oz. krizni center, če je to izven delovnega časa centra. Najprej vsak zase in vsak na svoj način zberejo podatke ter zaščitijo žrtev. Obojestranska dolžnost je, da se po prejemu informacije obvestijo in podajo oceno stanja. Obveščanje poteka prek maila in telefonskih klicev. V skladu z

pravilnikom si na koncu podajo tudi povratne informacije o izvedeni obravnavi. Obveščanje pa ne poteka samo ob prijavi primerov, zajema tudi poročanje o načrtovanih in že izvedenih ukrepih (Filipčič 2014:164). Generalno sodelovanje poteka dobro, brez večjih težav in posebnosti, saj imajo ustaljene protokole.

Tudi medosebne odnose so intervjuvanci ocenili pozitivno. Pravijo, da je njihov odnos odkrit in korekten. Posamezniki izpostavljajo, da se z vsemi ne moreš ujeti dobro in da se z nekaterimi razumejo bolje, z drugimi slabše. Strinjam se z izjavo, da je razumevanje pravzaprav nujno, drugače ne moreš normalno delati. Napak si pri tem delu in na tem področju ne gre privoščiti.

Težav v poteku dela in izmenjave informacij ni nihče omenil, ker so že prej povedali, da sodelovanje poteka dobro. Posamezniki so izpostavili problem prestatitve policijske uprave v Celje in posledično več sodelovanja na daljavo. Občasno se pojavljajo tudi šumi v komunikaciji. Ob prenosu informacij se lahko recimo pozabi na kakšno zadevo ali pa je kaj narobe razumljeno. Vendar pa do teh težav prihaja redko, saj jih sproti rešujejo. Enako je tudi z občasno slabo voljo ali nesoglasji s posamezniki. Zato je treba znati malo popustiti z vsake strani in se prilagoditi.

K prednostim medinstitucionalnega sodelovanja vprašani prištevajo boljši pretok informacij (vsi so z vsem seznanjeni) ter celostno obravnavo primera. Na ta način sodelujejo vse institucije, ki družino poznajo in lahko hitreje ukrepajo. Čuti se potreba po timih, saj z njimi dobijo vpogled v delo drugih institucij ter njihovo omejenost. Cilj timov je prav tako zagotoviti dolgoročno varnost in zaščito žrtve (Milek Ogrinc 2014:175). Pomanjkljivost, na katero so opozorili, je slaba udeležba na timih in prekinitev ter odhod od rednega dela, ki ga opravljajo.

Glede izboljšanja sodelovanja so bili sogovorniki precej skromni, saj so rekli, da je le-to dobro in skoraj brez pomanjkljivosti. Pomembno se jim zdi redno srečevanje in več skupnih posvetov, da poenotijo delo. S tem pa je povezana tudi želja po boljšem poznavanju in razumevanju drugih institucij, ne samo lastnega področja. Naveden je bil predlog, da se čim bolj izpostavljajo primeri dobre in slabe prakse in da se tudi čim več dela od primera do primera. Pokazala se je želja po neformalnem druženju, izpostavili pa so tudi, da se je treba kdaj pa kdaj med seboj tudi pohvaliti.

Pri moji raziskavi se je pokazalo, da so občutki, s katerimi se srečujejo intervjuvanci, mešani, prevladujejo predvsem negativna čustva. Kar nekaj jih je izpostavilo, da je

pri tem delu treba ostati profesionalen in strokoven in da si ne smeš vsega jemati k srcu. Delo na področju nasilja v družini se jim zdi zahtevno, še posebej zahtevni so primeri, v katere so vključeni otroci ali ko gre za spolno nasilje.

Izobraževanj se intervjuvanci načeloma udeležujejo. Problem, ki so ga izpostavili, je plačljivosti izobraževanj. Slaba udeležba je povezana z varčevanjem znotraj institucije. Izobraževanja so ocenili za potrebna, še posebej za delo z otroki, saj so potrebne posebne veščine za delo z njimi. Udeležujejo se izobraževanj, ki jim jih ponuja lastna institucija ter ostalih, ki jih ponuja trg. Izobražujejo se tudi v okviru medinstitucionalnih srečanj. Na splošno se jim izobraževanja zdijo koristna, dobra in poučna, želijo pa si jih še več.

Za raziskovanje sem uporabila kvalitativno metodo dela. Uporabljena metodologija se mi zdi primerna, saj sem z njo dobila obširne odgovore, vendar pa rezultatov ne morem posplošiti na celotno populacijo, saj je bil vzorec neslučajnostni priložnosti. Rezultate bi lahko posplošila in izboljšala, če bi raziskavo naredila na večjem vzorcu ljudi ter na več policijskih postajah in centrih za socialno delo po celi Sloveniji. Zanimivo bi bilo videti, kako poteka sodelovanje med njimi v drugih mestih, v kakšnih odnosih so, kako je z izobraževanjem ter zakonodajo itd. S tem bi dobili tudi bolj jasno sliko in boljši pogled na sam problem nasilja.

6. SKLEPI

Ključne ugotovitve iz moje raziskave so:

- Naloga CSD je, da žrtev in povzročitelja povabi na razgovor, vsakemu posebej predstavi oblike pomoči ter zakonodajo in ju usmeri v nadaljnjo pomoč. Naloga CSD je prav tako, da z žrtvijo napravi oceno ogroženosti ter individualni varnostni načrt in ji zagotovi varen prostor, če je to potrebno. Enako velja tudi za krizni center.
- Regijski koordinator za obravnavo nasilja v družini opravlja naloge načrtovanja interventne službe, pomoči sodelavcem in drugim organizacijam pri obravnavi nasilja, analiziranje stanja v regiji, prenašanje novih znanj ter skrbi za ozaveščanje družbe o oblikah in nevarnostih nasilja.
- Naloge policije so zbiranje podatkov, zaščita žrtve in preprečitev nadaljnjega nasilja ter izvajanje ukrepov zoper povzročitelja.
- Centru za socialno delo ter policiji je skupna naloga zaščita žrtve, prejemanje in zbiranje informacij o nasilju ter dolžnost obveščanja.
- Zakoni, na podlagi katerih strokovni delavci in policisti na tem področju najpogosteje sodelujejo, so: Zakon o nalogah in pooblastilih policije, Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini, Kazenski zakonik ter Pravilnik o prepovedi približevanja določeni osebi, kraju ali območju.
- Večina intervjuvancev zakonodajo na tem področju ocenjuje kot ustrezno.
- Z uveljavitvijo Zakona o preprečevanju nasilja v družini in ukrepa prepovedi približevanja je opaziti bistvene spremembe na področju nasilja v družini.
- Kot slabost zakonodaje so izpostavili ponavljanje nasilja, ki se pojavi zaradi pasivnosti žrtve ali povzročitelja, sodelovanje v procesih pomoči pa za nobenega ni zavezujoče.
- Pomanjkljivost je prav tako neusklajenost področij in s tem povezana kontradiktornost zakonov.
- Globa ob kršitvi ukrepa prepovedi približevanja je neprimerna, velikokrat se zgodi, da jo plača žrtev sama.
- Strokovni delavci ocenjujejo, da je premalo oblik pomoči za povzročitelje.

- Veliko jih meni, da so postopki na sodstvu predolgi.
- Predlogi za izboljšanje zakonodaje so: uvedba nadomestne kazni ob kršitvi ukrepa o prepovedi približevanja za povzročitelje, ukrepi ali obveznosti ob zavrnitvi pomoči, skrajšanje postopkov na sodišču ter prioriteto reševanje primerov nasilja.
- Sodelovanje med njimi poteka dobro, korektno in brez večjih težav.
- Vsak opravlja svoje delo, morebitne težave rešujejo sprotno.
- Pripravljeni so se (in se) prilagajati drug drugemu.
- Delo poteka tako, da po prejeti informaciji zberejo vsa obvestila in zaščitijo žrtev, nato se medsebojno obvestijo. Obveščanje poteka prek elektronske pošte in telefona.
- Med obravnavo in po tem, ko se zadeva zaključi, si podajo povratne informacije.
- Težave pri sodelovanju so povezane s posamezniki, občasno se pojavi tudi šum v komunikaciji.
- Medosebni odnosi med strokovnimi delavci in policisti so dobri.
- Razumevanje je pogoj za dobro sodelovanje.
- Medinstitucionalno sodelovanje se jim zdi nujno potrebno.
- Sodelovanje vseh institucij ter celostna obravnava primera sta eni izmed največjih prednosti medinstitucionalnega sodelovanja, ki vodita k boljšim rezultatom.
- Pomanjkljivost medinstitucionalnega sodelovanja so prevelika pričakovanja ter odhod od rednega dela.
- Sodelovanje bi lahko izboljšali z rednimi srečevanji in skupnimi posveti, ki bi jih moralo biti več.
- Predlagajo delo od primera do primera ter izpostavljanje dobre in slabe prakse.
- Pokazala se je tudi želja po neformalnem druženju.
- Delo na tem področju se jim zdi zahtevno, najtežje je v primerih, ko so v nasilje vključeni otroci.
- Žalost, nemoč, neučinkovitost, sočutje, napor, so najpogostejši občutki, s katerimi se strokovni delavci in policisti srečujejo na tem področju.

- Navkljub negativnim občutkom, ki jih izzove nasilje, se jim zdi pomembno, da ostajajo strokovni in profesionalni.
- Vsem se izobraževanja zdijo koristna.
- Strokovni delavci in policisti se udeležujejo izobraževanj, ki jih imajo znotraj institucije ter izobraževanj, ki jim jih ponuja trg. Srečujejo se tudi na vsakoletnih regionalnih izobraževanjih oz. posvetih, ki jih skliče CSD ali katera druga institucija.
- Kot razlog za neudeležbo na izobraževanjih strokovni delavci izpostavljajo denar.
- Oboji si želijo več izobraževanj.

7. PREDLOGI

Na podlagi trenutne zakonodaje, ki zajema področje nasilja, imajo strokovni delavci na CSD in policisti dokaj široka pooblastila in naloge. Še vedno pa obstajajo določene pomanjkljivosti, zato zaradi boljšega ukrepanja na tem področju predlagam:

- uvedbo alternativnih kazni za povzročitelje nasilja ob kršitvi ukrepa prepovedi približevanja,
- obveznosti oz. zaveze za žrtve, da ostanejo v procesu pomoči, ko policisti, strokovni delavci ali druge institucije ocenijo, da je resno ogroženo njeno življenje,
- več oblik pomoči za povzročitelje nasilja in sankcije v primerih neudeležbe ter
- skrajšanje postopkov na sodišču, kadar gre za obravnavanje nasilja v družini oz. prioritarno reševanje primerov.

Delo na področju nasilja v družini zahteva tudi določeno strokovno podkovanost. Strokovni delavci in policisti se udeležujejo raznih izobraževanj in usposabljanj na to temo, opaziti pa je določene slabosti, na katere so me tudi sami opozorili. Zato prav tako predlagam, da trg ponudi več izobraževanj, ki bi bila brezplačna in bolj specifična, glede na to, da se pojavlja tudi vedno več oblik nasilja.

Predlagam neformalna druženja za strokovne delavce in policiste.

Predlagam tudi, da se izvede podobna raziskava na večji populaciji, ki bi zajemala vse centre za socialno delo in policijske postaje po Sloveniji, ki med seboj redno sodelujejo.

8. LITERATURA IN VIRI

Bazenšek Lalič, O. (2009), *Odzivanje socialnih delavk in delavcev na nasilje v družini*. Ljubljana: Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja.

Domiter Protner, K. (2014), *Zloraba otrok v družini: možnosti ukrepanja*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Drole, B., Gantar, N. (2008), Obravnava dolgotrajnega nasilja v družini v centru za socialno delo. *Socialno delo*, 47, 3/6: 285-293.

Filipčič, K. (2002), *Nasilje v družini*. Ljubljana: Bonex.

Filipčič, K. (2014), Zakonodaja na področju preprečevanja nasilja v družini v Sloveniji. V: Veselič, Š., Horvat, D., Plaz, M. (ur.), *Priročnik za delo z ženskami in otroki z izkušnjo nasilja: izdaja ob 25. obletnici delovanja Društva SOS telefon*. Ljubljana: Društvo SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja (157-174).

Gorenak, I. (2007), Sodelovanje kriminalistov s centri za socialno delo. *Socialno delo*, 46, 4/5: 199-205.

Gorenak, V., Gorenak, I. (2013), Sodelovanje socialnih delavcev in policistov. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 64, 1: 33-43.

Horvat, D., Matko, K. (2014), Oblike pomoči, pristojnosti in organizacije, ki nudijo pomoč ženskam in otrokom – žrtvam nasilja ter delajo z osebami, ki povzročajo nasilje. V: Veselič, Š., Horvat, D., Plaz, M. (ur.), *Priročnik za delo z ženskami in otroki z izkušnjo nasilja: izdaja ob 25. obletnici delovanja Društva SOS telefon*. Ljubljana: Društvo SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja (243-263).

Kaljenje: bilten Skupnosti CSD Slovenije (2010). Ljubljana: Skupnost centrov za socialno delo Slovenije.

Kanduč, Z. (2001a), Družina in nasilje: nasilje družine in nasilje v družini. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 52, 1: 11-20.

Kanduč, Z. (2001b), Vzroki, razlogi in okoliščine družinskega nasilja: viktimološki pogledi. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 52, 2: 109-121.

Kazenski zakonik (2012), *Ur. l. RS 50/2012 (KZ-1-UPB2)*.

Kersnik, J., Tušek Bunc, K. (2004), Nasilje in zanemarjanje v družini – vloga družinske medicine. V: Selič, P. (ur.), *Nasilje v družini – poti so rešitev*. Ljubljana: Varuh človekovih pravic (41-54).

Kordič, B. (2007), Etiologija, dinamika in posledice nasilja v družini. *Socialna pedagogika*, 11, 4: 429-459.

Kuhar, R., Guzelj, P., Drolc, A., Zabukovec, K. (1999), *O nasilju: priročnik za usposabljanje*. Ljubljana: Društvo za nenasilno komunikacijo.

Lobnikar, B., Mušič, T. (2004), Policija v sodobni družbi in preprečevanje nasilja v družini. V: Selič, P. (ur.), *Nasilje v družini – poti so rešitev*. Ljubljana: Varuh človekovih pravic (59-64).

Milek Ogrinc, M. (2014), Pristojnosti centrov za socialno delo na področju preprečevanja nasilja v družini. V: Veselič, Š., Horvat, D., Plaz, M. (ur.), *Priročnik za delo z ženskami in otroki z izkušnjo nasilja: izdaja ob 25. obletnici delovanja Društva SOS telefon*. Ljubljana: Društvo SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja (175-188).

Murgel, S. (2010), Nasilje v družini z vidika dejavnosti centrov za socialno delo. V: Dvoršek, A., Selinšek, L. (ur.), *Nasilje v družini: kazensko pravni, kriminalistični in kriminološki problemi*. Ljubljana: Fakulteta za varnostne vede: Pravna fakulteta (115-130).

Obran, N. (2014), *Nasilje nad ženskami - prav(n)e poti v varno življenje žensk in otrok: praktični vodnik po sodnih in upravnih postopkih*. Ljubljana: Društvo za nenasilno komunikacijo.

Plaz, M. (2004), Nasilje proti ženskam: oblike, stereotipi in dejstva, posledice, dinamika in normalizacija nasilja, zakaj ženske vztrajajo v nasilju. V: Horvat, D., Lešnik Mugnaioni, D., Plaz, M. (ur.), *Psihosocialna pomoč ženskam in otrokom, ki preživljajo nasilje: priročnik*. Ljubljana: Društvo SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja (42-63).

Plaz, M. (2014), Nasilje nad ženskami v partnerskih in sorodstvenih odnosih. V: Veselič, Š., Horvat, D., Plaz, M. (ur.), *Priročnik za delo z ženskami in otroki z*

izkušnjo nasilja: izdaja ob 25. obletnici delovanja Društva SOS telefon. Ljubljana: Društvo SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja (73-91).

Poštrak, M., Milošević Arnold, V. (2003), *Uvod v socialno delo*. Ljubljana: študentska založba.

Pravilnik o obravnavi nasilja v družini za vzgojno-izobraževalne zavode (2009), *Ur. l. RS 104/2009*).

Pravilnik o pravilih in postopkih pri obravnavanju nasilja v družini pri izvajanju zdravstvene dejavnosti (2011), *Ur. l. RS 38/2011*.

Pravilnik o prepovedi približevanja določeni osebi, kraju ali območju (2014), *Ur. l. RS 49/2014*.

Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini (2009), *Ur. l. RS 31/2009*.

Pravilnik o sodelovanju policije z drugimi organi in organizacijami pri odkrivanju in preprečevanju nasilja v družini (2010), *Ur. l. RS 25/2010*.

Zakon o kazenskem postopku (2012), *Ur. l. RS 32/2012* (ZKP-UPB8).

Zakon o nalogah in pooblastilih policije (2013), *Ur. l. RS 15/2013* (ZNPPol).

Zakon o organiziranosti in delu v policiji (2013), *Ur. l. RS 15/2013* (ZODPol).

Zakon o preprečevanju nasilja v družini (2008), *Ur. l. RS 16/2008* (ZPND).

Zakon o socialnem varstvu (2007), *Ur. l. RS 3/2007* (ZSV-UPB2).

Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (2004), *Ur. l. RS 69/2004* (ZZZDR-UPB1).

Zaviršek, D. (2004), *Od aktivizma do profesionalizacije: refleksija delovanja ženskih nevladnih organizacij na področju nasilja nad ženskami in otroki v Sloveniji*. V: Horvat, D., Lešnik Mugnaioni, D., Plaz, M. (ur.), *Psihosocialna pomoč ženskam in otrokom, ki preživljajo nasilje: priročnik*. Ljubljana: Društvo SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja (1-13).

Žaberl, M., Šuštar, Š. (2004), Prepoved približevanja kot policijsko varnostno pooblastilo za preprečevanje nasilja v družini. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 55, 4: 353-362.

8.1 SPLETNI VIRI

Center za socialno delo Slovenj Gradec.

- Koordinator za obravnavo nasilja v družini. Dostopno na: <http://www.csd-slovenjgradec.si/Regijske-slu%C5%BEbe/Koordinator-za-obravnavno-nasilja-v-dru%C5%BEini> (24.5.2016).
- Krizni center za otroke in mladostnike. Dostopno na: <http://www.csd-slovenjgradec.si/Regijske-slu%C5%BEbe/Krizni-center-za-otroke-in-mladostnike> (21.5.2016).
- Predstavitev centra. Dostopno na: <http://www.csd-slovenjgradec.si/O-nas/Predstavitev-centra> (21.5.2016).

Društvo za nenasilno komunikacijo.

- Kaj je nasilje?. Dostopno na: <http://www.drustvo-dnk.si/o-nasilju/kaj-je-nasilje.html> (17.5.2016).
- Nasilje nad ženskami. Dostopno na: <http://www.drustvo-dnk.si/o-nasilju/nasilje-nad-enskami.html> (18.5.2016).

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

- Centri za socialno delo. Dostopno na: http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/sociala/izvajalci_na_podrocju_socialnega_varstva/centri_za_socialno_delo/ (30.5.2016).
- Krizni centri za mlade in otroke. Dostopno na: http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/sociala/izvajalci/kcm/ (25.5.2016).
- Socialnovarstvene storitve. Dostopno na: http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/sociala/socialnovarstvene_storitve/ (10.6.2016).

Policija.

- Naloge in cilji. Dostopno na: <http://www.policija.si/index.php/o-policiji/naloge-in-cilji> (27.5.2016).
- Policijska pooblastila. Dostopno na: <http://www.policija.si/index.php/policijska-pooblastila> (31.5.2016).
- Policijska prepoved približevanja. Dostopno na: <http://www.policija.si/index.php/component/content/article/182-kriminaliteta/67749-policijska-prepoved-priblievanja> (31.5.2016).
- Prijava nasilja v družini. Dostopno na: <http://www.policija.si/index.php/component/content/article/182-kriminaliteta/67747-prijava-nasilja-v-druini> (30.5.2016).
- Vizija, poslanstvo in vrednote policije. Dostopno na: <http://www.policija.si/index.php/o-policiji/naloge-in-cilji/212> (30.5.2016).
- 4. maja se začeta uporabljati nova policijska zakona. Dostopno na: <http://www.policija.si/index.php/component/content/article/35-sporocila-za-javnost/67093-zaetek-uporabe-dveh-novih-policijskih-zakonov> (11.6.2016).

Skupnost centrov za socialno delo.

- Katalog javnih pooblastil nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo CSD. Dostopno na: <http://www.scsd.si/javna-pooblastila.html> (30.5.2016).
- Predstavitev CSD Slovenije. Dostopno na: <http://www.scsd.si/predstavitev-csd.html> (26.5.2016).

9. PRILOGE

PRILOGA 1: Vprašalnik

Vprašalnik za strokovne delavce na CSD:

1. Kakšne so vaše naloge pri obravnavi nasilja v družini?
2. Po katerih zakonih/pravilnikih se ravnate, v primerih, ko gre za nasilje v družini?
3. Kako ocenjujete ustreznost zakonodaje na tem področju? Kaj se vam zdi ustrezno urejeno in kaj ne? Kakšne spremembe bi predlagali?
4. S kakšnimi občutki se soočate pri obravnavi nasilja v družini?
5. Kakšnih izobraževanj se udeležujete na temo obravnave nasilja v družini? Kako ocenjujete ta izobraževanja (prednosti, slabosti)?
6. Kako poteka sodelovanje med CSD in policijo v primeru nasilja v družini?
7. Kako bi ocenili vaše delo oz. sodelovanje s PP Slovenj Gradec?
8. Kakšen je vaš odnos s policisti s katerimi sodelujete?
9. Kakšne so po vašem mnenju prednosti medinstitucionalnega sodelovanja in kakšne so pomanjkljivosti?
10. Kako bi lahko po vašem mnenju izboljšali sodelovanje, odnos med institucijama?

Vprašalnik za policiste:

1. Kakšne so vaše naloge pri obravnavi nasilja v družini?
2. Po katerih zakonih/pravilnikih se ravnate, v primerih, ko gre za nasilje v družini?
3. Kako ocenjujete ustreznost zakonodaje na tem področju? Kaj se vam zdi ustrezno urejeno in kaj ne? Kakšne spremembe bi predlagali?
4. S kakšnimi občutki se soočate pri obravnavi nasilja v družini?
5. Kakšnih izobraževanj se udeležujete na temo obravnave nasilja v družini? Kako ocenjujete ta izobraževanja (prednosti, slabosti)?
6. Kako poteka sodelovanje med policijo in CSD v primeru nasilja v družini?
7. Kako bi ocenili vaše delo oz. sodelovanje s CSD Slovenj Gradec?
8. Kakšen je vaš odnos s socialnimi delavci s katerimi sodelujete?
9. Kakšne so po vašem mnenju prednosti medinstitucionalnega sodelovanja in kakšne so pomanjkljivosti?
10. Kako bi lahko po vašem mnenju izboljšali sodelovanje, odnos med institucijama?

PRILOGA 2: Intervjuji

A

Jaz: »Pozdravljeni. Sem Špela Kotnik in sem absolventka Fakultete za socialno delo v Ljubljani. Najprej bi se vam rada zahvalila, da ste si vzeli čas in bili pripravljeni sodelovati z mano. Kot sem že omenila po telefonu, želim za svojo diplomsko delo raziskati, kakšno je sodelovanje med CSD in PP Slovenj Gradec na področju nasilja v družini, kako poteka, kakšna zakonodaja vas zavezuje, kakšne so pomanjkljivosti/prednosti sodelovanja ipd. Mislim, da je nasilje v družini je v tem času kar pogosta tema, ravno zato sem se odločila, da to področje malo bolj raziščem in da izvem kakšna je vloga posamezne institucije v tem kontekstu.«

P: »Lepo pozdravljena. Me veseli, da ste se za pomoč obrnili name. Upam, da vam bom lahko s svojimi odgovori čim bolj pomagal. Vprašalnika, ki ste mi ga posredovali po mailu sicer nisem uspel pregledati, ampak mislim, da se bova že znašla.«

Jaz: »Ja mislim, da ne bo problema, tisto so samo neka okvirna vprašanja, če vam kaj nebo jasno vam bom z veseljem razložila. Pa bi kar začela. Povejte mi, kakšne so vaše naloge pri obravnavi nasilja v družini?«

P: »Sam sem po nazivu pomočnik komandirja PP Slovenj Gradec. Moje delo je, da **»nadziram« policiste, ko obravnavajo neko prijavo (A1). Pregledam poročila in dodam kar je potrebno (A2).** Skupaj z njimi oz. s tistim, ki dela na primeru, **uskladimo aktivnosti (A3), zberemo nujna obvestila (A4) in ocenimo situacijo (A5).** Torej, kar je tisto najpomembnejše je, da **takoj ob prijavi zberemo obvestila in ukrepe, ki so nujno potrebni (A6).**«

Jaz: »Po katerih zakonih oz. pravilnikih pa se ravnate, v primerih, ko gre za nasilje v družini?«

P: »Naše glavno vodilo je **Zakon o policiji oz. nalogah in pooblastilih policije (A7).** Potem pa so tukaj še **pravilniki o sodelovanju z drugimi institucijami (A8), Kazenski zakonik (A9), Zakon o varstvu javnega reda in miru (A10) ter Zakon o preprečevanju nasilja v družini (A11).**«

Jaz: »Ali se vam zdi zakonodaja na tem področju ustrezno urejena? Kaj se vam zdi ustrezno urejeno in kaj ne? Bi morda predlagali kakšne spremembe?«

P: »**Je ustrezna (A12)**, tudi ta pooblastila, ki jih imamo. Naše delo je, da zberemo vsa obvestila in dokaze, ko gre za nasilje, kar pa se tiče samega dela z žrtvijo in storilcem pa imamo bolj malo vpogleda v to. **Problem se pojavi, ko se včasih zaradi pasivnosti žrtve, nasilje ponavlja (A13)**. Policisti želimo žrtvi pomagati, ona pa vse zanika in odklanja pomoč. Bili so že primeri, ko so bili tudi timi neučinkoviti. **Kar mi tukaj manjka je člen, ki bi določal, kaj storiti, ko žrtev zavrne pomoč (A14)** pa policija in drugi ocenijo, da je ta nujno potrebna. V takih primerih ali pa v primerih smo mi povsem nemočni. Kajti večina se jih v stresni situaciji ne zna racionalno odločati in presoditi situacije. Tu imam v mislih neke **obveznosti, zaveze, ki bi sicer bile proti njihovi volji, a v bistvu za njihovo dobro (A15)**. Da bi videli, da jim hočemo samo pomagati«.

Jaz: »Točno tako, policija in center delata vse, da bi žrtev zaščitila, ampak, če jo le-ta zavrne, ne morete ničesar.«

P: »Saj pravim, **z ZPND-jem je šlo na bolje (A16)**. **Ni pa učinkovitosti v primerih, kjer se nasilje ponavlja in kjer žrtev ne sodeluje (A17)**.«

Jaz: »Ko izdate ukrep prepovedi približevanja in storilec krši ta ukrep, dobi denarno kazen. Ali te globe zaležejo?«

P: »Včasih se mi zdi **bolje, da bi dobil samo opozorilo (A18)**. **Storilec včasih po petkrat na dan prekrši ukrep in za to dobi kazen, ki je sploh ne more poravnati (A19)**. Zgodilo se je že tudi, da je na koncu **žrtev sama plačala kazen, saj se je med tem časom vrnila k storilcu (A20)**. In na ta način smo samo poslabšali socialni položaj žrtve. Ne vem, morda bi se morale **uvesti nadomestne kazni, kot je recimo opravljanje javnih del ali kaj podobnega (A21)**.«

Jaz: »Glede na to, da je nasilje v družini občutljiva tema pa me zanima tudi, s kakšnimi občutki se soočate, ko obravnavate nasilje v družini?«

P: »To je **zahtevno področje dela (A22)**, sploh če gre **za fizično nasilje in če moramo uporabiti prisilna sredstva (23)**. **Vsak poseg je zelo občutljiv (A24)**. Če pa so vključeni **otroci je še posebej zahtevno (A25)**.«

Jaz: »Kakšnih izobraževanj se udeležujete na temo obravnave nasilja v družini? Kako ocenjujete ta izobraževanja (prednosti, slabosti)?«

P: »Da. **Vsako leto imamo policisti, ki delamo na tem področju vsaj eno izobraževanje (A26)**. Včasih se **udeležimo tudi kakšnih srečanj, ki jih pripravi center (A27) ali zavod**

(A28). Izobraževanja se mi zdijo koristna (A29). Na tista, ki jih skliče CSD pridejo tudi drugi profili, tam se med sabo spoznamo in si izmenjamo izkušnje (A30).«

Jaz: »Se vam zdi, da bi izobraževanj moralo biti več?«

P: »Ja, sploh za policiste **bi si jih želel več (A31)**. Da bi policisti dobili širši vpogled in znanje **(32)**.«

Jaz: »Kako bi ocenili vaše delo oz. sodelovanje s CSD-jem?«

P: »**S tem Zakonom o preprečevanju nasilja v družini smo začeli bolj sodelovat (A33)**. In do tega sodelovanja **nimam nobenih zadržkov (A34)**.«

Jaz: »V kakšnem odnosu pa ste s temi socialnimi delavci s katerimi sodelujete? Ali se med seboj dobro razumete?«

P: »**Se (A35)**, drugače **mislim, da niti ne moreš normalno delat, če se med seboj ne razumeš (A36)**.«

Jaz: »Kako pa poteka sodelovanje med policijo in CSD v primeru nasilja v družini? Kakšen je postopek? Vi dobite recimo obvestilo, da se je nekje zgodilo nasilje in kaj potem?«

P: »**Ko zvemo za nasilje opravimo intervencijo (A37)**. Zberemo vsa poročila in obvestila **(A38)**, da dobimo celotno sliko primera ter **zaščitimo žrtev (A39)**. Po potrebi storilcu izdamo ukrep prepovedi približevanja **(A40)**. Če so fizične poškodbe žrtvi zagotovimo zdravstveno pomoč **(A41)** in **takoj ko je mogoče, obvestimo CSD (A42)**. O vsakem sumu, da se v družini dogaja nasilje, smo dolžni obveščat CSD.«

Jaz: »Kakšne so po vašem mnenju prednosti medinstitucionalnega sodelovanja in kakšne so pomanjkljivosti?«

P: »**Timi so nujno potrebni (A43)**. Z njimi **dobimo vpogled v delo drugih in njihova ukrepanja (A44)**. Takrat lahko šele **vidimo, da so tudi oni precej omejeni v svojem delu in niso pasivni (A45)**.«

Jaz: »Pa sva že čisto pri koncu. Za konec me še zanima, kako bi lahko po vašem mnenju izboljšali sodelovanje, odnos med institucijama?«

P: »Kot sem že povedal, **sodelovanje je res v redu (A46)**. Če pride do problema ga **sproti rešimo (A47)**, ker se takoj pokličemo. Drug od drugega iščemo razloge in pojasnila, da si vse informacije takoj izmenjamo. **Delamo od primera do primera (A48)** in se **prilagajamo (A49)**. Eden drugega smo **dolžni obveščat (A50)**, če so kakšne prioritete se **tudi hitro pomenimo in ukrepamo (A51)**.«

Jaz: »Super. To pa je tudi vse. Najlepša vam hvala za sodelovanje.«

P: »Hvala tudi tebi. Pa nasvidenje.«

Jaz: »Adijo.«

B

Jaz: »Zdravo, jaz sem Špela.«

P: »Pozdravljena.«

Jaz: »Kot sva se že dogovarjala po telefonu, pišem diplomsko delo na temo sodelovanja policije in CSD-ja na področju nasilja v družini. Zanima me predvsem kakšno je sodelovanje, kako poteka, katera zakonodaja vas zavezuje in tako naprej. Vprašalnik sem vam že vnaprej poslala, upam da ste ga uspeli pregledati, če ne pa se bova že znašla tekom pogovora.«

P: »Vprašalnik sem pregledal. Mislim, da ne bo problema, čeprav sem moral tam, kjer je zakonodaja, kar malo pobrskati po spominu.«

Jaz: »No, pa poglejva. Najprej me zanima kakšne so pravzaprav vaše naloge pri obravnavi nasilja v družini?«

P: »V prvi vrsti je to **zaščita žrtve (B1)** in **preprečitev izvajanja nadaljnjega nasilja (B2)**. Ko pa pridemo na sam kraj dogodka, je potrebno najprej **zbrati obvestila (B3)**, **zavarovati dokaze (B4)** in **izvesti ustrezne ukrepe zoper osumljenca (B5)**. Sledi še **birokratični del, ko je potrebno napisat zapisnik (B6)** in ko je potrebno **oddad kazensko ovadbo na pristojno državno tožilstvo (B7)**.«

Jaz: »Omenili ste, da morate zoper osumljenca izvesti ustrezne ukrepe. Kateri pa so ti ukrepi?«

P: »To je **izrek prepovedi približevanja (B8)**, v hujših primerih tudi **odvzem prostosti (B9)**.«

Jaz: »Ob vsem tem pa seveda morate slediti različnim zakonom...«

P: »Tako je. Pri našem delu nas zavezuje **Zakon o kazenskem postopku (B10)**, **Kazenski zakonik (B11)**, **Zakon o nalogah in pooblastilih policije (B12)**.«

Jaz: »Kakšno pa je vaše mnenje o tej zakonodaji? Kako bi jo ocenili?«

P: »Glede policijskega dela menim, da je **zakonodaja na področju preprečevanja nasilja v družini kar ustrezna (B13)**.«

Jaz: »Kaj se vam v zakonih zdi ustrezno in kaj ne?«

P: »**Primeren se mi zdi izrek ukrepa prepovedi približevanja (B14) in odvzem prostosti osumljencu (B15).** Je pa prepoved približevanja potem, če se krši, pogojena z globo. **Globa za prekršek se mi zdi neprimerna (B16),** saj navadno to **globo plača žrtev (B17).** **Posledično pa to kazen čutijo tudi otroci (B18).**«

Jaz: »Veste, da se je tudi vaš kolega strinjal, da globa včasih ni najbolj primerna.«

P: »Ja seveda. Mi včasih, **če ne gre za kaj hujšega damo samo opozorilo (B19).** Gre za **našo presojo (B20).**«

Jaz: »Ali je mogoče še kakšna stvar v zakonodaji, ki vas moti, ki bi jo vi spremenili?«

P: »Mogoče **postopek na naslednji stopnji (B21).** Na sodstvu se potem zadeva vleče in vleče **(B22).** Mislim, da **bi morali take zadeve prednostno obravnavati (B23).** Včasih se v **družini že spravijo pa potem dobijo poziv na sodišče zaradi kazenske ovadbe (B24).** In potem so spet problemi.«

Jaz: »Ja s tem se pa čisto strinjam. Kaj pa vaši občutki pri tem delu? S kakšnimi čustvi se soočate pri obravnavi nasilja v družini?«

P: »**Z leti in izkušnjami se navadiš (B25).** Svoja čustva moraš dati na stran **(B26),** da lahko še sploh opravljaš to delo. **Sam svoje delo opravljam profesionalno in zakonito (B27),** tako da, me **posebni občutki pri obravnavi nasilja v družini ne spremljajo (B28).**«

Jaz: »Tudi sama mislim, da mora biti tako. Kot socialna delavka moraš biti seveda empatičen, po drugi strani pa moraš dat čustva na stran, ker te bodo drugače uničila.«

P: »Ja, **na začetku, ko začneš z delom se te vse dotakne (B29).** Prideš domov in razmišljaš o kraju dogodka, o otrocih, ki jokajo, ko gre recimo za samomor vidiš obešene ljudi. Samo tako ne moreš živeti, ne moreš niti spat ponoči. Zato je res **treba ostati profesionalen in zapreti čustva v nek kot (B30).**«

Jaz: »Se strinjam in vem, da če bom enkrat opravljala to delo me vse to še čaka. Ali imate kakšna izobraževanja na temo obravnave nasilja v družini?«

P: »**Imamo (31).**«

Jaz: »Kako pa bi jih ocenili? Ali čutite potrebno, da bi se jih sploh udeleževali?«

P: »Potreba je. Zdi pa se mi, da je **izobraževanj res malo (B32),** ker **so dobra in koristna (B33).** Včasih imamo **notranja izobraževanja, ki jih izvaja policija (B34),** včasih pa se **udeležimo zunanjih izobraževanj, ki jih izvajajo druge institucije (B35).**«

Jaz: »Mogoče če še poveste prednosti in slabosti teh izobraževanj?«

P: »Slabost je recimo ta, da **moraš oditi od dela, ki ga ravno opravljaš, na izobraževanje (B36).**«

Jaz: »Ko gre za nasilje v družini morate sodelovati tudi s CSD-jem. Kako poteka to vaše sodelovanje?«

P: »Sodelovanje poteka dobro. **Ob zaznavi nasilja se medsebojno obvestimo (B37),** včasih oni nas, včasih mi njih. **Izmenjamo si potrebne podatke (B38) in po potrebi, na centru skličejo še multidisciplinarni tim (B39).** Zadevo potem še vsak od nas ustrezno zaključi.«

Jaz: »Kako bi ocenili vaše delo oz. sodelovanje s centrom?«

P: »**Ocenil bi ga kot dobrega (B40).**«

Jaz: »Kakšen pa je vaš odnos s socialnimi delavkami s katerimi sodelujete?«

P: »**Odnos med nami je korekten in odkrit (B41).**«

Jaz: »Ali se morda kdaj zgodi, da ste si navzkriž s socialnimi delavkami?«

P: »Ne. **Vsak naredi svoje in to je to (B42).**«

Jaz: »Dobro. Skoraj sva že pri koncu. Rekli ste, da se udeležujete tudi multidisciplinarnih timov, če je potrebno. Kakšen so po vašem mnenju prednosti in kakšne pomanjkljivosti medinstitucionalnega sodelovanja?«

P: »Prednost medinstitucionalnega sodelovanja vidim v tem, da si **institucije med seboj izmenjajo podatke (B43)** in da **vsak opravi svoje delo oz. apelira na nasilneža (B44).** **To se mi zdi, da prinese k boljšim rezultatom (B45),** kot če bi na nasilneža oz. povzročitelja nasilja »pritiskala« samo ena institucija.«

Jaz: »Je morda kakšna slabost ali pomanjkljivost tega sodelovanja?«

P: »Ne vem. Morda to, kar sem že prej omenil, **da se moraš tima udeležiti ravno v času, ko imaš neko drugo nujno delo (B46).**«

Jaz: »Za konec mi še zaupajte kako bi po vašem mnenju izboljšali sodelovanje, odnos med institucijama?«

P: »Rekel bi samo, da je **pogoj za dobro sodelovanje odkrit, pošten in vzajemen odnos med člani institucij (B47).**«

Jaz: »Kratko in jedrnato torej. Ja nič, najlepša hvala za sodelovanje. Bilo mi je v veliko veselje, da ste privolili v ta intervju. Morda pa se nekoč še srečamo.«

P: »Malenkost. Ja glede na to, da sta najina področja dela zelo povezana, se mogoče še kdaj vidimo. Adijo.«

Jaz: »Adijo in hvala še enkrat.«

C

Jaz: »Zdravo, Špela.«

P: »Zdravo.«

Jaz: »Midve sva pa kar dolgo rabili, da sva se uspeli dobiti. Me veseli, da nama je uspelo.«

P: »Ja res, naša služba je tako nepredvidljiva, da nikoli ne veš kdaj te bodo poklicali.«

Jaz: »Vprašalnik sem vam že poslala po mailu in ste rekli, da ste ga malo že pregledali. Zato predlagam, da kar začneva.«

P: »Pa dajva.«

Jaz: »Za začetek mi povejte, kakšne so vaše naloge pri obravnavi nasilja v družini?«

P: »Na prvem mestu je vsekakor **zaščita žrtve (C1)** in **preprečiti, da bi se nasilje nadaljevalo (C2)**. Potem je potrebno **zavarovati dokaze (C3)**, **zbrati obvestila od oškodovanca, prič, sosedov, šole, vrtca oz. od vseh, ki imajo stik z žrtvijo (C4)**. V večini primerov se nasilnežu izreče ukrep prepovedi približevanja (C5), lahko pa se mu tudi vzame prostost (C6). Obvezno moramo potem obvestiti CSD (C7). Po navadi potem **CSD skliče multidisciplinarni tim (C8)**, v določenih primerih pa ga predlagamo mi (C9).«

Jaz: »CSD obveščate ustno ali pisno?«

P: »Pri nas je **vse kar naredimo treba tudi zapisati (C10)**. Tako da jih **najprej obvestimo ustno, kasneje pa še pisno (C11)**.«

Jaz: »Po katerih zakonih oz. pravilnikih pa se ravirate, ko gre za nasilje v družini?«

P: »**Zakon o nalogah in pooblastilih policije (C12)**, **Kazenski zakonik (C13)**, **Zakon o kazenskem postopku (C14)**, potem seveda **Zakon o preprečevanju nasilja v družini (C15)**... Še **Zakon o prekrških (C16)**.«

P: »In kako bi ocenili ustreznost zakonodaje? Kaj se vam zdi ustrezno in kaj ne?«

Jaz: »**Zakonodaja se mi zdi ustrezna (C17).** Je pa zanimivo, da večkrat izvemo od žrtev, da **globo, če gre za kršenje prepovedi približevanja plačajo žrtve same (C18).** In v takem primeru seveda **žrtev naslednjič ne bo poklicala, ko se bo nad njo izvajalo nasilje (C19).** Nasploh se mi zdi **ukrep prepovedi približevanja za »poštene« (C20),** saj je **stalna kontrola upoštevanja ukrepa praktično nemogoča (C21).**«

Jaz: »S tem se pa strinjam. Nekdo lahko dnevno krši ukrep in potem se kazni naberejo. Bi morda bile potrebne kakšne spremembe glede zakonodaje? Kaj bi vi predlagali?«

P: »Tole kar se tiče glede **globe za kršitev prepovedi približevanja (C22).** Po navadi **globa ne zaleže (C23).**«

Jaz: »Kaj pa vaši občutki, ko gre za nasilje v družini? S kakšnimi občutki se soočate pri obravnavi nasilja v družini?«

P: »**Glede na stroko v kateri delam, bi bilo prav, da bi bila vedno strokovna (C24)** ipd. Sem pa v prvi vrsti ženska, mama, z nekaj življenjskimi izkušnjami, tako, da **me večkrat kake stvari potrejo (C25), me naredijo žalostne (C26), otroci se mi smilijo (C27).** Ne pozabim kar tako, kaj se je zgodilo (C28).«

Jaz: »Mislim, da je to ena najtežjih stvari tega poklica. Ali se udeležujete kakšnih izobraževanj na temo nasilja v družini? Kakšna se vam zdijo?«

P: »**Ja, kar nekaj sem se jih udeležila (C29).** Zdi se mi zanimiva in poučna (C30).«

Jaz: »Vidite v teh izobraževanjih kakšne prednosti ali slabosti?«

P: »V bistvu ne, **so brez slabosti (C31).** Prednost je pa seveda ta, da se vedno naučiš **nekaj novega (C32),** kar ti lahko pomaga pri delu.«

Jaz: »Pa če se še malo obrnemo na samo sodelovanje s CSD Slovenj Gradec. Kako poteka sodelovanje med vami v primeru nasilja v družini?«

P: »**Sodelovanje med nami je dobro (C33).** Mislim, da ni težav (C34).«

Jaz: »Pa če greva malo bolj podrobno. Zanima me, kakšen je postopek sodelovanja, ko dobite prijavo, da se v neki družini dogaja nasilje?«

P: »**Če dobimo prijavo mi raziščemo zadevo, torej, zberemo dokaze in obvestila (C35)** ter potem **takoj obvestimo pristojni center (C36).** Če pa prejmejo prijavo na centru, je **postopek zbiranja podatkov enak (C37),** na koncu jim podamo povratne informacije (C38).«

Jaz: »Se kdaj zgodi, da greste na teren skupaj s socialnimi delavci?«

P: »**Če ocenijo oz. ocenimo, da je ogrožena njihova varnost jih seveda pospremimo in zaščitimo (C39).**«

Jaz: »Kako bi ocenili vaše delo oz. sodelovanje s CSD Slovenj Gradec?«

P: »**Odlično (C40). Z njimi še nisem kdaj imela težav (C41).**«

Jaz: »Ja super. Kakšen pa je vaš odnos z njimi?«

P: »**Tudi v redu (C42).**«

Jaz: »Kakšne so po vašem mnenju prednosti medinstitucionalnega sodelovanja in kakšne pomanjkljivosti?«

P: »**Prednost vidim v tem, da sodeluje več različnih institucij med katerimi se izmenjavajo informacije (C43). Vsak potem naredi kar mora (C44), včasih pa tudi določimo, kdo bo kaj naredil glede na svoje področje dela (C45). Slabo je pa včasih to, da na multidisciplinarni tim ne pridejo vsi (C46).**«

Jaz: »Za konec me še zanima, kako bi po vašem mnenju lahko izboljšali sodelovanje in odnos med institucijama?«

P: »**Kar se tiče odnosa nebi kaj spreminjala, ker je odličen (C47). Manjka pa mogoče boljše poznavanje in razumevanje pristojnosti drugih institucij, ne samo s svojega področja (C48).**«

Jaz: »To je to. Hvala za sodelovanje. Upam, da ni bilo prehudo.«

P: »Ne ni bilo. Hvala tudi tebi, da si me poklicala. Če boš še kaj potrebovala me kar pokliči.«

Jaz: »Bom. Lep dan še naprej.«

P: »Čau.«

D

Jaz: »Zdravo, lepo da se spet srečamo.«

SD: »Pozdravljena. Res se že dolgo nismo videli. Sta pa ja minili že dve leti, odkar si bila pri nas na praksi.«

Jaz: »Ja res. Sedaj pa počasi zaključujem študij, zato sem se tudi obrnila na vas. Namreč pišem diplomsko nalogo z naslovom Sodelovanje Centra za socialno delo in policijske postaje na področju nasilja v družini. V njej me bo zanimalo kako je urejena zakonodaja na

tem področju, kako poteka sodelovanje med vami, v kakšnem odnosu ste ipd. Sedaj pa, če se strinjate, bi kar začela.«

SD: »Ni problema. Izbrala si si zanimivo temo.«

Jaz: »Povejte mi, kakšne so vaše naloge na področju nasilja v družini?«

SD: »Krizni center je regijski (D1). Naša naloga je zagotoviti varen prostor za žrtve nasilja (D2), ki potrebujejo umik iz družine. Potem pa glede na to, da delamo tudi v interventni službi (D3), je naša naloga, da na začetku sprejmemo vse informacije - kdo je v nasilju udeležen, kaj se je zgodilo in kje (D4). Potem pa vzpostavimo stik z žrtvijo (D5) in že kar po telefonu opravimo storitev prve socialne pomoči (D6). Na podlagi vseh informacij se naredi ocena ogroženosti (D7). Nekateri primeri so taki, da jih lahko rešimo po telefonu (D8), pri nekaterih pa gremo na teren (D9).«

Jaz: »Po katerih zakonih, pravilnikih pa se ravirate?«

SD: »Ta glavni je **Zakon o preprečevanju nasilja v družini (D10)**. Potem pa je tu še **Pravilnik o prepovedi približevanja določeni osebi, kraju ali območju (D11)** in pa **Zakon o nalogah in pooblastilih policije (D12)**. Ta zakon nas omenja samo na določenih delih in je bolj namenjen policiji.«

Jaz: »Kako bi ocenili ustreznost zakonodaje na tem področju? Kaj se vam zdi ustrezno in kaj ne ter kakšne spremembe bi predlagali?«

SD: »Zdi se mi ustrezna (D13). ZPND je mlad zakon in mislim, da je že bil dan v obravnavo. Mislim, da praksa pokaže največ pomanjkljivosti (D14). Da bi bile pomanjkljivosti, ki bi jih mi opazili, jih ni (D15). Je pa res, da smo mi v kriznem centru nekako tisti drugi del, ko že gre za kurativo in se s samimi določbami zakona ne srečujemo toliko (D16).

Jaz: »Kot socialni delavec doživiš marsikaj, to sem ugotovila tudi sama, ko sem bila pri vas na praksi. Nekateri primeri so zelo težki. S kakšnimi občutki se srečujete, ko obravnavate nasilje, ki se je zgodilo v neki družini?«

SD: »Mešanimi (D17). Določeni primeri so takšni, da te nikakor ne morejo pustiti ravnodušnega (D18). Nekateri so takšni, da je nujnost timskega dela (D19). Manj naporni so primeri, ko so vključeni samo odrasli (D20). Problem je tam, kjer so mladoletni otroci (D21).«

Jaz: »Glede na občutljivost teme in težavnosti vašega dela se najbrž udeležujete tudi raznih izobraževanj?«

SD: »Absolutno. **Izobraževanja so (D22). Znotraj teme nasilja v družini so potem še bolj specifično razdeljene teme (D23).** Recimo vodenje razgovora z žrtvijo, zakonodaja... Ogromno jih je in se mi zdijo zelo koristna (D24).«

Jaz: »Kako pa bi ocenili izobraževanja? Kakšne so slabosti in kakšne prednosti?«

SD: »Seveda so **nekatera izobraževanja bolj kvalitetna, druga manj (D25).** Slabost je recimo ta, da je **veliko seminarjev plačljivih (D26)** in da se jih zaradi varčevanja ne moremo udeležiti (D27). Tista, ki so **brezplačna se jih seveda udeležimo (D28).** Med seboj se moramo dogovoriti kdo bo šel kdaj, saj ne more vedno hoditi samo eden (D29). **Ponudbe je veliko (D30), problem je denar (D31).**«

Jaz: »Pri svojem delu morate sodelovati tudi s policijo. Povejte mi kako poteka sodelovanje med vami?«

SD: »V primeru, da nekdo sam prijavi nasilje in je bil izdan ukrep prepovedi približevanja, policija obvesti nas (D32). V primeru, da mi v poslovnem času ali na terenu dobimo kakršnekoli informacije o nasilju v družini pa mi obvestimo njih (D33). **Dogovor med CSD Slovenj Gradec in PP Slovenj Gradec je, da gredo vsa obveščanja prek maila (D34).** Seveda pa se tudi kličemo (D35).«

Jaz: »Kako pa bi ocenili vaše delo oz. sodelovanje s policisti?«

SD: »**Sodelovanje je korektno (D36), včasih pride do šuma v komunikaciji z določenimi policisti (D37)** ali do slabe volje, ker nam teren tako postreže (D38), ampak pri tem ne moremo nič. **Včasih policisti ne vedo kako reagirati in se obrnejo na nas (D39),** mi jih usmerimo dalje. **Sodelovanje bi ocenil kot dobro (D40).** Policiste moram res pohvalit (D41), nekateri naredijo veliko več kot bi morali (D42).«

Jaz: »Sodelovanje in delo z njimi je eno, kakšen pa je vaš odnos?«

SD: »**Lahko jih pohvalim (D43).** So recimo boljši policisti in slabši. **Nismo z vsemi enako kompatibilni (D44).** So recimo eni, ki so malo arogantni (D45). Hvala bogu pa teh ni veliko.«

Jaz: »O policistih smo tako že slišali marsikaj, kot tudi o socialnih delavcih. Problem je, ker se govori samo o slabih stvareh namesto o dobri praksi. Kakšne pa so po vašem mnenju prednosti medinstitucionalnega sodelovanja in kakšne pomanjkljivosti? Če so kakšne...«

SD: »**Prednost je po mojem mnenju ta, da bolj celostno pokriješ posamezni primer (D46)** ter zagotoviš boljšo obravnavo (D47). Vsak opravi svoj del in stvari tečejo (D48). To sodelovanje je pri tej temi nujno (D49). Kar se tiče pomanjkljivosti so te povezane s

posamezniki (D50). Včasih se policisti poslužijo interventne službe za zadeve, ki jih mi ne počnemo (D51).«

Jaz: »Za konec mi še zaupajte kako bi lahko po vašem mnenju izboljšali sodelovanje in odnos med institucijama?«

SD: »**Mislim, da so že dosedanje metode zadostne in učinkovite (D52). Pomembno se mi zdi, da se redno srečujemo (D53) in da znamo izpostaviti primere dobre in slabe prakse (D54). Ter da se tu in tam med seboj pohvalimo (D55),** mislim, da vsak od nas rad sliši pohvalo. Generalno bi rekel, da je **naše sodelovanje res dobro (D56).**«

Jaz: »Z vprašanji sva končala. Hvala za pogovor. Želim vam še veliko uspeha pri svojem delu.«

SD: »Enako. Upam, da boš v redu spisala tole diplomu.«

Jaz: »Se bom potrudila. Hvala in nasvidenje.«

SD: »Adijo, lepo se imej.«

E

Jaz: »Zdravo. Me veseli, da smo uspeli najti skupen termin za intervju.«

SD: »Pozdravljena. Ja res, imamo kar veliko gnečo, za naše bivše praktikante pa se vedno najde čas.«

Jaz: »No super. Kot sem že omenila v mailu, pišem diplomsko delo o sodelovanju CSD-ja s policijo. Zanima me predvsem področje nasilja, kakšna je tukaj urejenost zakonodaje, odnos med vami in policisti itn. Tako, da če se strinjate bi kar začeli. Če karkoli ne bo jasno pa bom še z veseljem razložila. Za začetek mi povejte, kakšne so vaše naloge pri obravnavi nasilja?«

SD: »Po prejemu informacij o zaznavi nasilja s strani policije, **na razgovor povabimo tako žrtev (E1) kot povzročitelja (E2). Obema se predstavijo oblike pomoči znotraj in izven CSD-ja (E3). Z žrtvijo opravimo osebni varnostni načrt (E4) ter oceno ogroženosti (E5).** Če je žrtev varna v svojem okolju ostane doma, drugače ji **zagotovimo varen prostor (E6),** npr. v varni hiši. **Usmerimo jih tudi v nadaljnje socialno varstvene storitve (E7).**«

Jaz: »Po katerih zakonih oz. pravilnikih se ravnate, v primerih, ko gre za nasilje v družini?«

SD: »**ZPND (E8), Zakon o nalogah in pooblastilih policije (E9), Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in**

regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini (E10), Pravilnik o prepovedi približevanja določeni osebi, kraju ali območju (E11), Katalog javnih pooblastil (E12), Zakon o socialnem varstvu (E13). Če gre za otroke, so še določene konvencije (E14).«

Jaz: »Kako pa bi ocenili ustreznost zakonodaje na tem področju? Kaj se vam zdi ustrezno urejeno in kaj ne? Kakšne spremembe bi predlagali?«

SD: »**Zakonodaja je zadovoljiva (E15). V redu je (E16). Kar se tiče oblik pomoči za delo s povzročitelji, tukaj bi se še dalo kaj dodati (E17). Pri nas na Koroškem tega ni veliko (E18), so samo naše storitve in to je to. Poleg tega bi bilo bolje, da povzročitelji nebi imeli proste presoje pri vključitvi v programe pomoči (E19). Tukaj ni nobenih sankcij, če se programov ne udeležijo (E20). Potem pa so tukaj še kazni. Bolj pametno se mi zdi, da bi se recimo povzročitelji namesto, da plačajo finančno kazen, morali vključiti v kakšen program (E21). Vse je namreč prostovoljno in v tem je problem (E22). Zaradi tega se krog nasilja ponavlja (E23). Tudi sodni postopki so predolgi in bi jih bilo potrebno skrajšati (E24).**«

Jaz: »Socialno delo nasploh je zelo zahtevno, primeri, ko je vključeno družinsko nasilje pa verjetno še toliko bolj. S kakšnimi občutki se srečujete pri obravnavi nasilja v družini?«

SD: »**Takšne obravnave so zelo zahtevne (E25). Imaš občutek nemoči (E26), če uporabnik ne želi sodelovati. Predvsem se srečuješ z negativnimi občutki (E27). Nekateri primeri se te bolj dotaknejo, drugi manj (E28). Mislim, da ko gre za spolno nasilje je najhuje (E29), ker je težko dokazljivo. Včasih se počutim tudi neučinkovita (E30), zato ker ne morem delati tako, kot bi bilo prav za ljudi.**«

Jaz: »Kakšnih izobraževanj se udeležujete na temo obravnave nasilja v družini? Kako ocenjujete ta izobraževanja – prednosti in slabosti?«

SD: »**Udeležujem se raznih seminarjev v okviru socialne zbornice (E31) in skupnosti centrov (E32). Izobraževanja so vsekakor potrebna (E33). Predvsem za delo z otroki, saj moraš imeti veščine za delo z njimi (E34). Na seminarje gremo bolj poredko (E35), ker jih je veliko plačljivih (E36), na centru pa imamo omejena finančna sredstva (E37). To bi bila recimo slabost izobraževanj.**«

Jaz: »Imate morda kakšen predlog, kar se tiče izobraževanj? Kakšne so vaše želje?«

SD: »**Ja. Želim si, da bi izobraževanj bilo več (E38), da bi bila bolj dostopna (E39) in bolj specifična (E40).**«

Jaz: »Pri svojem delu veliko sodelujete tudi z drugimi institucijami, med njimi je tudi policija. Kako poteka sodelovanje med CSD-jem in policijo v primeru nasilja v družini? Nekaj ste mi sicer že na začetku omenili...«

SD: »Ja, tako kot sem rekla. **Ob zaznavi nasilja v družini oz. že ob najmanjšem sumu, nas obvesti policija (E41) ali pa obratno - mi obvestimo njih (E42). V primerih, da policija oceni, da bi starši vplivali na izjavo otroka ali če so žrtve nasilja otroci, gremo skupaj z njimi tudi na teren (E43). Potem pa vsak opravi svoje (E44). Vedno smo tudi na liniji (E45), če je potrebno še karkoli razjasniti ali če imamo premalo informacij.**«

Jaz: »Kako bi ocenili vaše delo oz. sodelovanje s policijsko postajo Slovenj Gradec?«

SD: »**Kot dobro (E46).**«

Jaz: »Kakšen pa je vaš odnos s policisti s katerimi sodelujete?«

SD: »Tudi ta je **dober (E47) in profesionalen (E48). Z nekaterimi se seveda bolje ujamemo kot z drugimi (E49),** ampak tako je pač v življenju.«

Jaz: »Ja, se strinjam, da se z vsemi ne moremo enako razumeti. Kakšne so po vašem mnenju prednosti medinstitucionalnega sodelovanja in kakšne so pomanjkljivosti?«

SD: »**Prednost vidim v tem, da sodelujejo vse institucije (E50), ki družino poznajo in lahko tako hitreje ukrepamo (E51). Pomemben se mi zdi predvsem pretok informacij, da so vsi o vsem obveščeni (E52). Skupaj se potem oblikujejo rešitve in pomoč (E53), razdelijo se naloge vsaki instituciji (E54).**«

Jaz: »Kaj pa slabosti, ali opazate kakšne?«

SD: »**Zdravstvo velikokrat ne sodeluje na timih (E55),** ker ne utegnejo. In pa seveda **papirologija (E56).** Na vsakem timu je treba vodit zapisnik, kar nam vzame veliko časa.«

Jaz: »Kako bi lahko po vašem mnenju izboljšali sodelovanje, odnos med institucijama?«

SD: »Lahko bi imeli **več skupnih posvetov, da bi poenotili delo (E57). Včasih imajo policisti drugačna pričakovanja (E58) do nas in nas ne razumejo, da ne moremo narediti nekaj, kar ni v naši pristojnosti oz. ni naše delo (E59).** Včasih se da z nekaterimi dobro zmeniti glede tega, z drugimi ne.«

Jaz: »Takole, to bi bilo z moje strani vse. Najlepša hvala za sodelovanje. Če bi me še slučajno še kaj zanimalo pa se bom obrnila nas vas.«

SD: »Ja seveda, ni problema. Moj mail imaš, tako da sva na vezi. Lepo se imej in veliko sreče pri pisanju.«

Jaz: »Hvala.«

F

Jaz: »Zdravo. Lepo, da se spet srečamo. Kot sem že omenila, ko sva se dogovarjali... Opravljam zaključno delo na fakulteti. Tema, ki jo bom raziskovala je Sodelovanje CSD Slovenj Gradec s PP Slovenj Gradec na področju nasilja v družini. Predvsem je poudarek na samem sodelovanju med institucijama, zanima pa me tudi, kakšna je zakonodaja na tem področju ter vaši predlogi za izboljšanje delovanja.«

SD: »Pozdravljena. Super, me veseli, da si se obrnila name. Pred najinim sestankom sem že malo pregledala vprašanja, ki si mi jih poslala. Tako, da ti predajam besedo in kar začniva.«

Jaz: »Najprej me zanima kakšne so vaše naloge pri obravnavi nasilja v družini?«

SD: »**Kot regijska koordinatorica za obravnavo nasilja v družini (F1)** opravljam naslednje naloge: **pomoč pri organizaciji in vzdrževanju mreže izvajalcev in programov (F2), prenašanje novih znanj (F3), vplivanje na strokovno in laično javnost glede različnih oblik nasilja (F4), analiziranje stanja v regiji in pa vrednotenje razvojnih programov (F5)** Poleg tega sem zadolžena tudi za **načrtovanje nalog interventne službe (F6), kadarkoli pa sem strokovnim delavcem na voljo za konzultacije (F7) ali pomoč pri delu (delo v parih) (F8).**«

Jaz: »Kateri pa so zakoni oz. pravilniki po katerih se ravnate, v primerih, ko gre za nasilje v družini?«

SD: »**ZPND (F9), Pravilnik o delovanju kriznih centrov in interventne službe v okviru regijske službe (10), Zakon o nalogah in pooblastilih policije (F11)** – tukaj nas zakon zavezuje v 60. in 61. členu. Potem je še **Pravilnik o prepovedi približevanja določeni osebi, kraju, območju (F12), Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini (F13), Zakon o socialnem varstvu (F14)** in pa še drugi zakoni. Tega je kar veliko.«

Jaz: »Kakšna pa se vam zdi zakonodaja na tem področju? Kako bi ocenili ustreznost zakonodaje? Kaj se vam zdi ustrezno in kaj ne?«

SD: »**Kar je v celoti, je dobro napisano (F15),** na papirju zgleda vse krasno. Ampak, **nasilje je zelo široko in se vedno na nekaj veže, ni samostojno (F16).** Zato se mi zdi, da **vsa zakonodaja, ki je na področju nasilja, morda ni upoštevala še drugih zakonodaj (F17).** Zelo je **težko delati po zakonih, ki so si med seboj nasprotni (F18).**

Neusklajenost s posameznih področij večkrat vodi v to, da žrtvi ne moremo zagotoviti kontinuirane oblike pomoči (F19). To bi lahko rekla, da je minus v zakonodaji – kontradiktornost zakonov (F20). Slabost je še recimo ta, da je za povzročitelje nasilja zelo malo napisano (F21). Ni veliko oblik pomoči zanje (F22). Povzročitelje nasilja je zelo težko motivirati, da si poiščejo pomoč. Vse je prostovoljno, notranje motivacije pa nimajo (F23). Tako da to in pa seveda trajanje postopkov, ti so veliko predolgi (F24).«

Jaz: »Osebnost se mi zdi nasilje zelo težka tema. S kakšnimi občutki se vi soočate pri obravnavi nasilja v družini?«

SD: »**Včasih je kar naporno (F25). Ob vsem kar vidiš, slišiš in bereš postaneš sočuten (F26). Težko je vzpostaviti objektivni odnos z nekom, ki je v stiski (F27).**«

Jaz: »Kakšnih izobraževanj se udeležujete na temo obravnave nasilja v družini? Kako ocenjujete ta izobraževanja (prednosti, slabosti)?«

SD: »**Udeležujemo se izobraževanj, ki nam jih trenutno ponuja trg (F28). Pogrešam to, da ni toliko nekih specifičnih izobraževanj (F29) in da jih ni več na leto (F30).**«

Jaz: »Kaj pa recimo krajevna izobraževanja? Ali jih imate in če je morda teh kaj več?«

SD: »**Ja, vsako leto organiziramo posvet z vsemi, ki se ukvarjajo z nasiljem (F31) (vrtci, šole, policija, zdravstvo idr.). Gre v bistvu za to, da vsak podeli znanje o nasilju, ki ga ima, iz svoje stroke (F32). Zdi se mi pomembno, da druge stroke izvedo na kak način delamo mi ter kakšne programe imamo (F33).**«

Jaz: »Rekli ste, da vsakoletno organizirate posvete z različnimi institucijami, med njimi tudi s policijo. Kako pa drugače sodelujete z njimi? Kako bi ocenili vaše delo oz. sodelovanje s PP Slovenj Gradec?«

SD: »**Mislim, da med seboj dobro sodelujemo (F34). V Slovenj Gradcu nimamo problemov (F35), bolj se pojavljajo problemi z drugimi regijskimi policijskimi postajami. Neformalno in formalno super sodelujemo (F36). Je pa problem, da nam jemljejo ljudi (F37). Policijska uprava se je predstavila v Celje (F38), tako, da sedaj, če imamo kakšna vprašanja ali dileme, s kriminalisti sodelujemo na daljavo (F39).**«

Jaz: »Kako poteka sodelovanje med CSD in policijo v primeru nasilja v družini?«

SD: »**Sodelovanje poteka dobro (F40). Obveščanje poteka najprej prek telefona (F41), potem pa še po mailu (F42). Imamo ustaljene protokole (F43), zato je prenos informacij dober (F44). Tudi kar se tiče naših ali njihovih komentarjev in pripomb, so uslišani (F45).**«

Jaz: »Kakšen pa je vaš odnos s policisti s katerimi sodelujete?«

SD: »Tudi ta je **super (F46)**. **Do večjih konfliktov ne prihaja (F47)**, manjše nesporazume, ki se pojavijo v komunikaciji hitro rešimo (F48). Vsak pač opravlja svoje delo (F49), to, kar delajo oni in na kakšen način je njihovo, kar delamo mi, je naše. **Mi je pa vseč, da so se pripravljene prilagajati (F50)**. Lahko bi se ravnali po samo po zakonih, ampak z ljudmi je težko delati birokratsko (F51). Zato je potrebno malo popuščati oz. se prilagajati.«

Jaz: »To je dobro. Delati je sicer treba na profesionalni ravni, se mi pa zdi, da tudi neformalen odnos nekaj pomeni in doprinese k uspešnim zaključkom. Zanima me še, kakšne so po vašem mnenju prednosti medinstitucionalnega sodelovanja in kakšne so pomanjkljivosti?«

SD: »Prednost je ta, da vse institucije dobijo pomembne informacije (F52), da se celostno dela (F53). Slabosti pa kaj pa vem, morda udeležba (F54). Včasih kdo težko pride, ker ima še svoje delo (F55).«

Jaz: »Za zaključek me še zanimajo vaši predlogi za izboljšanje sodelovanja, odnosa med institucijama?«

SD: »Vseč bi mi bilo, da bi organizirali tudi kakšno neformalno druženje (F56). Drugače nimam pripomb (F57).«

Jaz: »Najlepša hvala za sodelovanje. Lep dan vam želim.«

SD: »Hvala tudi tebi. Adijo.«

G

Jaz: »Lepo pozdravljeni«

SD: »Zdravo, Špela. Lepo te je spet videti.«

Jaz: »Enako, me veseli, da se nama je končno uspelo zmeniti za termin. Moj študij gre proti koncu in trenutno zbiram podatke za svojo diplomsko nalogo z naslovom Sodelovanje Centra za socialno delo in policijske postaje na področju nasilja v družini. Tudi vi delate na tem področju, zato sem se tudi obrnila na vas. V nalogi me predvsem zanima kako je urejena zakonodaja na tem področju, kako poteka sodelovanje med vami in policijo, v kakšnem odnosu ste ipd.«

SD: »Dobro, super. Jaz sem pripravljen, tako, da lahko kar začneva.«

Jaz: »Torej, kakšne so vaše naloge pri obravnavi nasilja v družini?«

SD: »Moje delo je, da **po prejemu informacije o nasilju s strani policije ali anonimke (G1), v obravnavo povabim kršitelja oz. povzročitelja nasilja (G2).** Ni važno ali je izrečen UPP ali gre samo za zaznavo nasilja, v vsakem primeru je CSD dolžen povabiti kršitelja na razgovor (G3). Na razgovoru potem **kršitelje seznanim z informacijami, ki smo jih prejeli (G4) in jim dam to v razjasnitev (G5).** Vedno **poslušam, kakšna je njihova stran zgodbe (G6), kršitelje nikoli ne obsojam (G7).** Nato jih seznanim z oblikami pomoči v okviru CSD in izven (G8). Seznanim jih tudi z zakonodajo na tem področju (G9) in jim razdelim gradivo na to temo (G10).«

Jaz: »Pa so se kršitelji dolžni odzvati na vaše povabilo?«

SD: »Ne, to je **prostovoljno in jih v nič ne moremo prisilit (G11).** Na prvi razgovor pridejo, potem pa se malokdo odloči poiskati pomoč (G12).«

Jaz: »Po katerih zakonih in pravilnikih se ravirate, v primerih, ko gre za nasilje v družini?«

SD: »**Zakon o socialnem varstvu (G13), Zakon o nalogah in pooblastilih policije (G14), Zakon o preprečevanju nasilja v družini (G15), Pravilnik o prepovedi približevanja določeni osebi, kraju ali območju (G16), Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini (G17), Kazenski zakonik (G18), Pravilnik o izvrševanju varstvenega nadzorstva (G19), Pravilnik o sodelovanju policije z drugimi organi in organizacijami pri odkrivanju in preprečevanju nasilja v družini (G20).**«

Jaz: »Kako bi ocenili ustreznost zakonodaje na tem področju? Kje vidite prednosti in kje slabosti, kakšne spremembe bi predlagali?«

SD: »**Področje preprečevanja in reševanja nasilja v družini se ureja (G21). Od leta 2008 naprej oz. od 2005, ko ni bilo niti UPP je bistvena sprememba (G22).**«

Jaz: »S kakšnimi občutki se soočate pri obravnavi nasilja v družini?«

SD: »V prvi vrsti je to **občutek empatičnosti (G23).** Pri delu **ne smem biti preveč emocionalen (G24), prav tako pa ne smem obsojati (G25).** Zato pravi, da je zlata sredina ostati strokoven (G26) in profesionalen (G27).«

Jaz: »Glede na to, da gre za občutljivo temo me zanima, kakšnih izobraževanj se udeležujete na to temo in kako jih ocenjujete?«

SD: »Udeležujem se izobraževanj, ki jih ponudi Socialna zbornica (G28) ter Skupnost centrov (G29). Izobraževanja se mi vsekakor zdijo koristna (G30), najbolj tista, ki temeljijo na primerih in ki aktivirajo vse prisotne. Slabost izobraževanj pa je ta, da so nekatera plačljiva (G31).«

Jaz: »Kako poteka sodelovanje med CSD in policijo v primeru nasilja v družini?«

SD: »Ko je izrečen UPP ali ko gre za sum izvajanja nasilja v družini nas policija o tem takoj obvesti (G32). Če je to izven delovnega časa, o tem obvestijo interventno službo (G33). V skladu s pravilnikom pa jih tudi mi kasneje obvestimo o izvedeni obravnavi (G34).«

Jaz: »Glede na to, da veliko sodelujete s policijo me zanima kako bi ocenili vaše sodelovanje s PP Slovenj Gradec?«

SD: »Brez posebnosti (G35). Z njimi dobro sodelujem (G36), občasno pride do kakšnega šuma v komunikaciji, ki pa ga hitro rešimo (G37).«

Jaz: »Kakšen pa je vaš odnos s policisti s katerimi sodelujete?«

SD: »Dober (G38), tako kot na profesionalni ravni se z njimi dobro razumem tudi na osebni (G39).«

Jaz: »Ste imeli morda kdaj slabe izkušnje s katerim izmed policistom?«

SD: »Slabe izkušnje ne (G40), včasih se zgodi, da ima kateri nerealna pričakovanja do nas (G41), ampak se potem pogovorimo in delo teče normalno naprej.«

Jaz: »Kakšne pa so po vašem mnenju prednosti mediinstitucionalnega sodelovanja ter kakšne pomanjkljivosti?«

SD: »To sodelovanje lahko ima samo prednosti, pomanjkljivosti ne vidim (G42). Največja prednost je pretok informacij (G43) in da smo vsi seznanjeni s tem kaj se dogaja (G44).«

Jaz: »Opažam, da s PP Slovenj Gradec res dobro sodelujete, vseeno pa me zanima, če imate kakšen predlog, kako bi izboljšali sodelovanje med institucijama?«

SD: »V bistvu ne (G45), ker res dobro sodelujemo (G46), če pride do kakšnega nesoglasja pa ga sproti rešimo (G47).«

Jaz: »Super. Hvala za sodelovanje in lep dan še naprej.«

SD: »Hvala tudi tebi. Adijo.«

PRILOGA 3: Odprto kodiranje

A

Št. Izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
A1	»Nadziram« policiste, ko obravnavajo neko prijavo.		Nadzor policistov ob prijavi	Naloge
A2	Pregledam poročila in dodam kar je potrebno.		Pregled poročil	Naloge
A3	Uskladimo aktivnosti.		Usklajevanje aktivnosti	Naloge
A4	Zberemo nujna obvestila.		Zbiranje obvestil	Naloge
A5	Ocenimo situacijo.		Ocenitev situacije	Naloge
A6	Takoj ob prijavi zberemo obvestila in ukrepe, ki so nujno potrebni.	Takoj ob prijavi	Zbiranje obvestil	Naloge
A7	Zakon o policiji oz. nalogah in pooblastilih policije.		Zakon o nalogah in pooblastilih policije	Zakonodaja
A8	Pravilniki o sodelovanju z drugimi institucijami.		Pravilniki o sodelovanju z drugimi institucijami	Zakonodaja
A9	Kazenski zakonik.		Kazenski zakonik	Zakonodaja
A10	Zakon o varstvu javnega reda in miru.		Zakon o varstvu javnega reda in miru	Zakonodaja

A11	Zakon o preprečevanju nasilja v družini.		Zakon o preprečevanju nasilja v družini.	Zakonodaja
A12	Je ustrezna.	Ustrezno urejena	Prednosti zakonodaje	Urejenost zakonodaje
A13	Problem se pojavi, ko se včasih zaradi pasivnosti žrtve nasilje ponavlja.	Ponavljanje nasilja ob pasivnosti žrtve	Pomanjkljivosti zakonodaje	Urejenost zakonodaje
A14	Kar mi tukaj manjka je člen, ki bi določal, kaj storiti, ko žrtev zavrne pomoč.	Manjkajo - ukrepi ob zavrnitvi pomoči	Predlogi za izboljšanje zakonodaje	Urejenost zakonodaje
A15	Obveznosti, zaveze, ki bi sicer bile proti njihovi volji, a v bistvu za njihovo dobro.	Manjkajo – obveznosti ob zavrnitvi pomoči	Predlogi za izboljšanje zakonodaje	Urejenost zakonodaje
A16	Z ZPND-jem je šlo na bolje.	ZPND	Prednosti zakonodaje	Urejenost zakonodaje
A17	Ni pa učinkovitosti v primerih, kjer se nasilje ponavlja in kjer žrtev ne sodeluje.	Ponavljanje nasilja ob pasivnosti žrtve	Pomanjkljivosti zakonodaje	Urejenost zakonodaje
A18	Bolje, da bi dobil samo opozorilo.		Bolje - opozorilo	Kazni za povzročitelje
A19	Storilec včasih po petkrat na dan prekrši ukrep in za to dobi kazen, ki je sploh ne more poravnati.	Previsoka kazen za kršitev	Pomanjkljivosti zakonodaje	Urejenost zakonodaje
A20	Žrtev sama plačala kazen, saj se je med	Žrtev sama	Globa	Kazni za

	tem časom vrnila k storilcu.	plača kazen		povzročitelje
A21	Uvesti nadomestne kazni, kot je recimo opravljanje javnih del ali kaj podobnega.		Nadomestna kazen za nasilje	Kazni za povzročitelje
A22	Zahtevno področje dela.	Zahtevno	Področje dela	Občutki pri delu
A23	Za fizično nasilje in če moramo uporabiti prisilna sredstva.	Uporaba prisilnih sredstev	Ukrepanje	Občutki pri delu
A24	Vsak poseg je zelo občutljiv.	Občutljivi	Posegi	Občutki pri delu
A25	Če pa so vključeni otroci je še posebej zahtevno.	Otroci - zahtevno	Primeri	Občutki pri delu
A26	Vsako leto imamo policisti, ki delamo na tem področju vsaj eno izobraževanje.		Letna policijska izobraževanja	Izobraževanje
A27	Udeležimo tudi kakšnih srečanj, ki jih pripravi center.	Centri za socialno delo	Izvajalci	Izobraževanje
A28	Ali zavod.	Zavod	Izvajalci	Izobraževanje
A29	Izobraževanja se mi zdijo koristna.	Koristnost	Ocena izobraževanj	Izobraževanje
A30	Ki jih skliče CSD pridejo tudi drugi profili, tam se med sabo spoznamo in si	Izmenjava izkušenj z drugimi profili	Ocena izobraževanj	Izobraževanje

	izmenjamo izkušnje.			
A31	Bi si jih želel več.	Več	Potrebe po izobraževanjih	Izobraževanje
A32	Policisti dobili širši vpogled in znanje.	Pridobitev širšega znanja	Potrebe po izobraževanjih	Izobraževanje
A33	S tem zakonom o preprečevanju nasilja v družini smo začeli bolj sodelovat.	Boljše sodelovanje	Ocena	Sodelovanje s CSD
A34	Nimam nobenih zadržkov.	Brez zadržkov	Ocena	Sodelovanje s CSD
A35	Se.	Razumevanje	Medosebni odnosi	Sodelovanje s CSD
A36	Mislim, da niti ne moreš normalno delat, če se med seboj ne razumeš.	Razumevanje - potrebno	Medosebni odnosi	Sodelovanje s CSD
A37	Ko zvemo za nasilje opravimo intervencijo.		Intervencija	Potek dela
A38	Zberemo vsa poročila in obvestila.		Zbiranje obvestil	Potek dela
A39	Zaščitimo žrtev.		Zaščita žrtve	Potek dela
A40	Po potrebi storilcu izdamo ukrep prepovedi približevanja.		Izrek ukrepa prepovedi približevanja	Potek dela
A41	Če so fizične poškodbe žrtvi zagotovimo zdravstveno pomoč.		Zagotavljanje zdravstvene pomoči	Potek dela

A42	Takoj ko je mogoče, obvestimo CSD.		Obveščanje CSD	Potek dela
A43	Timi so nujno potrebni.	Nujna	Potreba po timih	Medinstitucionalno sodelovanje
A44	Dobimo vpogled v delo drugih in njihova ukrepanja.	Pridobimo	Vpogled v delo drugih institucij	Medinstitucionalno sodelovanje
A45	Vidimo, da so tudi oni precej omejeni v svojem delu in niso pasivni.	Omejenost vseh	Vpogled v delo drugih institucij	Medinstitucionalno sodelovanje
A46	Sodelovanje je res v redu.	V redu	Ocena	Sodelovanje s CSD
A47	Če pride do problema ga sproti rešimo.	Sprotno reševanje problemov	Delo	Sodelovanje s CSD
A48	Delamo od primera do primera.	Primerom	Prilagajanje	Predlogi za izboljšanje sodelovanja
A49	Se prilagajamo.		Prilagajanje	Predlogi za izboljšanje sodelovanja
A50	Dolžni obveščat.	Dolžnost obveščanja	Delo	Sodelovanje s CSD
A51	Če so kakšne prioritete se tudi hitro pomenimo in ukrepamo.	Prioritetno obravnavanje primerov	Delo	Sodelovanje s CSD

B

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
B1	Zaščita žrtve.	Zaščita žrtve	Varnostni ukrepi	Naloge
B2	Preprečitev izvajanja nadaljnjega nasilja.	Preprečitev nadaljnjega nasilja	Varnostni ukrepi	Naloge
B3	Zbrati obvestila.		Zbiranje obvestil	Naloge
B4	Zavarovati dokaze.		Zavarovanje dokazov	Naloge
B5	Izvesti ustrezne ukrepe zoper osumljenca.	Se izvajajo	Ukrepi zoper osumljenca	Naloge
B6	Birokratični del, ko je potrebno napisati zapisnik.		Pisanje zapisnika	Naloge
B7	Oddati kazensko ovadbo na pristojno državno tožilstvo.		Oddaja kazenske ovadbe	Naloge
B8	Izrek prepovedi približevanja.	Prepoved približevanja	Ukrepi zoper osumljenca	Naloge
B9	V hujših primerih tudi odvzem prostosti.	Odvzem prostosti	Ukrepi zoper osumljenca	Naloge
B10	Zakon o kazenskem postopku.		Zakon o kazenskem postopku	Zakonodaja
B11	Kazenski zakonik.		Kazenski zakonik	Zakonodaja
B12	Zakon o nalogah in		Zakon o nalogah in	Zakonodaja

	pooblastilih policije.		pooblastilih policije	
B13	Zakonodaja na področju preprečevanja nasilja v družini kar ustreza.	Ustrezno urejena	Prednosti zakonodaje	Urejenost zakonodaje
B14	Primeren se mi zdi izrek ukrepa prepovedi približevanja.	Ukrep prepovedi približevanja	Prednosti zakonodaje	Urejenost zakonodaje
B15	Odvzem prostosti osumljencu.	Odvzem prostosti	Prednosti zakonodaje	Urejenost zakonodaje
B16	Globa za prekršek se mi zdi neprimerna.	Neprimerna	Globa	Kazni za povzročitelje
B17	Globo plača žrtev.	Žrtev plača sama	Globa	Kazni za povzročitelje
B18	Posledično pa to kazen čutijo tudi otroci.		Škoda za otroke	Kazni za povzročitelje
B19	Če ne gre za kaj hujšega damo samo opozorilo.		Bolje - opozorilo	Kazni za povzročitelje
B20	Gre za našo presojo.		Po presoji	Kazni za povzročitelje
B21	Postopek na naslednji stopnji.	Postopek na naslednji stopnji	Predlogi za izboljšanje zakonodaje	Urejenost zakonodaje
B22	Na sodstvu se potem zadeva vleče	Sodstvo - predolgi postopki	Pomanjkljivosti zakonodaje	Urejenost zakonodaje

	in vleče.			
B23	Bi morali take zadeve prednostno obravnavati.	Prednostna obravnava primerov	Predlogi za izboljšanje zakonodaje	Urejenost zakonodaje
B24	V družini že spravijo pa potem dobijo poziv na sodišče zaradi kazenske ovadbe.	Poziv na sodišče po spravi	Pomanjkljivosti zakonodaje	Urejenost zakonodaje
B25	Z leti in izkušnjami se navadiš		Navajenost z leti	Občutki pri delu
B26	Čustva moraš dat na stran.	Dati na stran	Čustva	Občutki pri delu
B27	Sam svoje delo opravljam profesionalno in zakonito.		Profesionalnost	Občutki pri delu
B28	Posebni občutki pri obravnavi nasilja v družini ne spremljajo.	Brez posebnih občutij	Čustva	Občutki pri delu
B29	Na začetku, ko začneš z delom se te vse dotakne.		Težki začetki	Občutki pri delu
B30	Treba ostati profesionalen in zapreti čustva v nek kot.	Zatrete čustva	Čustva	Občutki pri delu
B31	Imamo.		So	Izobraževanje
B32	Izobraževanj res	Premalo	Slabost	Izobraževanje

	malo.		izobraževanj	
B33	So dobra in koristna.	Koristnost	Ocena izobraževanj	Izobraževanje
B34	Notranja izobraževanja, ki jih izvaja policija.	Policija	Izvajalci	Izobraževanje
B35	Se udeležimo zunanjih izobraževanj, ki jih izvajajo druge institucije.	Druge institucije	Izvajalci	Izobraževanje
B36	Moraš oditi od dela, ki ga ravno opravljaš na izobraževanje.	Oditi od dela	Slabost izobraževanja	Izobraževanje
B37	Ob zaznavi nasilja se medsebojno obvestimo.		Medsebojno obveščanje	Potek dela
B38	Izmenjamo si potrebne podatke.		Izmenjava podatkov	Potek dela
B39	Po potrebi, na centru skličejo še multidisciplinarni tim.		Sklic multidisciplinarnega tima	Potek dela
B40	Ocenil bi ga kot dobrega.	Dober	Ocena	Sodelovanje s CSD
B41	Odnos med nami je korekten in odkrit	Korektni in odkriti	Medosebni odnosi	Sodelovanje s CSD
B42	Vsak naredi svoje in to je to.	Vsak opravi svoje	Delo	Sodelovanje s CSD

B43	Institucije med seboj izmenjajo podatke.	Izmenjava podatkov	Prednosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
B44	Vsak opravi svoje delo oz. apelira na nasilneža.	Opravljanje dela v okviru pristojnosti	Prednosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
B45	To se mi zdi, da prinese k boljšim rezultatom.	Boljši rezultati	Prednosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
B46	Da se moraš tima udeležiti ravno v času, ko imaš neko drugo nujno delo.	Oditi od svojega dela	Slabosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
B47	Pogoj za dobro sodelovanje odkrit, pošten in vzajemen odnos med člani institucij.		Vzajemnost med institucijami	Predlogi za izboljšanje sodelovanja

C

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
C1	Zaščita žrtve.	Zaščita žrtve	Varnostni ukrepi	Naloge
C2	Preprečiti, da bi se nasilje nadaljevalo.	Preprečitev nadaljnega nasilja	Varnostni ukrepi	Naloge
C3	Zavarovati dokaze.		Zavarovanje dokazov	Naloge
C4	Zbrati obvestila od oškodovanca, prič,		Zbiranje obvestil	Naloge

	sosedov, šole, vrtca oz. od vseh, ki imajo stik z žrtvijo.			
C5	V večini primerov se nasilnežu izreče ukrep prepovedi približevanja	Prepoved približevanja	Ukrepi zoper osumljenca	Naloge
C6	Lahko pa se mu tudi vzame prostost.	Odvzem prostosti	Ukrepi zoper osumljenca	Naloge
C7	Obvezno moramo potem obvestiti CSD.		Obveščanje CSD	Naloge
C8	CSD skliče multidisciplinarni tim.	Na predlog - CSD	Sklic tima	Naloge
C9	V določenih primerih pa ga predlagamo mi.	Na predlog - policije	Sklic tima	Naloge
C10	Vse kar naredimo treba tudi zapisati.		Pisanje poročila	Naloge
C11	Najprej obvestimo ustno, kasneje pa še pisno.	Ustno in pisno	Obveščanje CSD	Naloge
C12	Zakon o nalogah in pooblastilih policije.		Zakon o nalogah in pooblastilih policije	Zakonodaja
C13	Kazenski zakonik.		Kazenski zakonik	Zakonodaja
C14	Zakon o kazenskem postopku.		Zakon o kazenskem postopku	Zakonodaja
C15	Zakon o preprečevanju nasilja v družini.		Zakon o preprečevanju nasilja v družini	Zakonodaja

C16	Zakon o prekrških.		Zakon o prekrških	Zakonodaja
C17	Zakonodaja se mi zdi ustrezna.	Ustrezno urejena	Prednosti zakonodaje	Urejenost zakonodaje
C18	Globo, če gre za kršenje prepovedi približevanja plačajo žrtve same.	Žrtev plača sama	Globa	Kazni za povzročitelje
C19	Žrtev naslednjič ne bo poklicala, ko se bo nad njo izvajalo nasilje.	Žrtev ne bo več iskala pomoči	Globa	Kazni za povzročitelje
C20	Ukrep prepovedi približevanja za »poštene«.	Za poštene	Ukrep prepovedi približevanja	Kazni za povzročitelje
C21	Stalna kontrola upoštevanja ukrepa praktično nemogoča.	Stalna kontrola nemogoča	Ukrep prepovedi približevanja	Kazni za povzročitelje
C22	Globe za kršitev prepovedi približevanja.	Globa - poiskati drugo alternativo	Predlogi za izboljšanje zakonodaje	Urejenost zakonodaje
C23	Globa ne zaleže.	Ne zaleže	Globa	Kazni za povzročitelje
C24	Glede na stroko v kateri delam, bi bilo prav, da bi bila vedno strokovna.		Strokovnost	Občutki pri delu
C25	Me večkrat kake stvari potrejo.	Potrlost	Čustva	Občutki pri delu
C26	Me naredijo žalostne.	Žalost	Čustva	Občutki pri delu
C27	Otroci se mi smilijo.	Otroci - sočutje	Primeri	Občutki pri delu

C28	Ne pozabim kar tako, kaj se je zgodilo.		Težko pozabiti	Občutki pri delu
C29	Ja, kar nekaj sem se jih udeležila.		So	Izobraževanje
C30	Zdijo se mi zanimiva in poučna.	Poučna in zanimiva	Ocena izobraževanj	Izobraževanje
C31	So brez slabosti.	Brez slabosti	Ocena izobraževanj	Izobraževanje
C32	Prednost je pa seveda ta, da se vedno naučiš nekaj novega.	Nova znanja	Prednost izobraževanja	Izobraževanje
C33	Sodelovanje med nami je dobro.	Dobro	Ocena	Sodelovanje s CSD
C34	Mislim, da ni težav.	Brez težav	Ocena	Sodelovanje s CSD
C35	Če dobimo prijavo mi raziščemo zadevo, torej, zberemo dokaze in obvestila.	Dobi policija – zbere dokaze in obvestila	Prijava	Potek dela
C36	Takoj obvestimo pristojni center.		Obveščanje CSD	Potek dela
C37	Če pa prejmejo prijavo na centru, je postopek zbiranja podatkov enak.	Dobi CSD – zbere dokaze in obvestila	Prijava	Potek dela
C38	Na koncu jim podamo povratne informacije.		Podajanje povratnih informacij	Potek dela
C39	Če ocenijo oz. ocenimo, da je ogrožena njihova varnost jih seveda	Policija nudi zaščito	Ocena stanja	Potek dela

	pospremimo in zaščitimo.			
C40	Odlično.	Odlično	Ocena	Sodelovanje s CSD
C41	Z njimi še nisem kdaj imela težav.	Brez težav	Ocena	Sodelovanje s CSD
C42	Tudi v redu.	V redu	Medosebni odnosi	Sodelovanje s CSD
C43	Prednost vidim v tem, da sodeluje več različnih institucij med katerimi se izmenjavajo informacije.	Sodelovanje več institucij	Prednosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
C44	Vsak potem naredi kar mora.	Opravljanje dela v okviru pristojnosti	Prednosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
C45	Včasih pa tudi določimo, kdo bo kaj naredil glede na svoje področje dela.	Določitev dela posameznim institucijam	Prednosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
C46	Slabo je pa včasih to, da na multidisciplinarni tim ne pridejo vsi.	Slaba udeležba	Slabosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
C47	Kar se tiče odnosa nebi kaj spreminjala, ker je odličen.	Brez sprememb	Ocena	Sodelovanje s CSD
C48	Manjka pa mogoče boljše poznavanje in razumevanje pristojnosti drugih institucij, ne samo s svojega področja.		Poznavanje pristojnosti drugih institucij	Predlogi za izboljšanje sodelovanja

D

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
D1	Krizni center je regijski.	Regijska služba	KCM	Naloge
D2	Naša naloga je zagotoviti varen prostor za žrtve nasilja.	Zagotoviti varen prostor	KCM	Naloge
D3	Delamo tudi v interventni službi.	Interventna služba	KCM	Naloge
D4	Naša naloga, da na začetku sprejmemo vse informacije - kdo je v nasilju udeležen, kaj se je zgodilo in kje.	Pridobitev vseh informacij o nasilju	KCM	Naloge
D5	Vzpostavimo stik z žrtvijo.	Vzpostavitev stika z žrtvijo	KCM	Naloge
D6	Opravimo storitev prve socialne pomoči.	Nudenje PSP	KCM	Naloge
D7	Na podlagi vseh informacij se naredi ocena ogroženosti.	Ocena ogroženosti	KCM	Naloge
D8	Nekateri primeri so taki, da jih lahko rešimo po telefonu.	Pomoč žrtvi po telefonu	KCM	Naloge
D9	Pri nekaterih pa gremo na teren.	Terensko delo	KCM	Naloge
D10	Zakon o preprečevanju nasilja v družini.		Zakon o preprečevanju nasilja v družini.	Zakonodaja
D11	Pravilnik o prepovedi približevanja določeni		Pravilnik o prepovedi	Zakonodaja

	osebi, kraju ali območju.		približevanja določeni osebi, kraju ali območju	
D12	Zakon o nalogah in pooblastilih policije.		Zakon o nalogah in pooblastilih policije	Zakonodaja
D13	Zdi se mi ustrezna.	Ustrezno urejena	Prednosti zakonodaje	Urejenost zakonodaje
D14	Mislim, da praksa pokaže največ pomanjkljivosti.		Praksa pokaže največ	Urejenost zakonodaje
D15	Da bi bile pomanjkljivosti, ki bi jih mi opazili, jih ni.	Ni vidnih pomanjkljivosti	Prednosti zakonodaje	Urejenost zakonodaje
D16	V kriznem centru nekako tisti drugi del, ko že gre za kurativo in se s samimi določbami zakona ne srečujemo toliko.	Se ne srečujejo toliko	KCM	Urejenost zakonodaje
D17	Mešanimi.		Mešani	Občutki pri delu
D18	Določeni primeri so takšni, da te nikakor ne morejo pustiti ravnodušnega.	Odsotnost ravnodušnosti	Primeri	Občutki pri delu
D19	Nekateri so takšni, da je nujnost timskega dela.	Potreba po timskem sodelovanju	Primeri	Občutki pri delu
D20	Manj naporni so primeri, ko so vključeni	Odrasli – manj naporno delo	Primeri	Občutki pri delu

	samo odrasli.			
D21	Problem je tam, kjer so mladoletni otroci.	Otroci – zahtevno	Primeri	Občutki pri delu
D22	Izobraževanja so.		Imajo	Izobraževanje
D23	Znotraj teme nasilja v družini so potem še bolj specifično razdeljene teme.	Nasilje v družini - specifična področja	Teme	Izobraževanje
D24	Se mi zdijo zelo koristna.	Koristnost	Ocena izobraževanj	Izobraževanje
D25	Nekatera izobraževanja bolj kvalitetna, druga manj.	Kvalitetnost – ena bolj, druga manj	Ocena izobraževanj	Izobraževanje
D26	Slabost je recimo ta, da je veliko seminarjev plačljivih.	Plačljiva	Slabost izobraževanj	Izobraževanje
D27	Zaradi varčevanja ne moremo udeležiti.	Varčevanje	Razlog za neudeležbo	Izobraževanje
D28	Tista, ki so brezplačna se jih seveda udeležimo.	Določena brezplačna	Prednost izobraževanj	Izobraževanje
D29	Med seboj se moramo dogovoriti kdo bo šel kdaj, saj ne more vedno hoditi samo eden.	Udeležba – po dogovoru s sodelavci	Slabost izobraževanj	Izobraževanje
D30	Ponudbe je veliko.	Velika ponudba	Prednost izobraževanj	Izobraževanje
D31	Problem je denar.	Denar	Razlog za neudeležbo	Izobraževanje
D32	V primeru, da nekdo sam prijavi nasilje in je	Obvestilo policije o prijavi	KCM	Potek dela

	bil izdan ukrep prepovedi približevanja, policija obvesti nas.	nasilja		
D33	V primeru, da mi v poslovnem času ali na terenu dobimo kakršne koli informacije o nasilju v družini pa mi obvestimo njih.	Obvestilo KCM na policijo – zaznava na terenu	KCM	Potek dela
D34	Dogovor med CSD Slovenj Gradec in PP Slovenj Gradec je, da gredo vsa obveščanja prek maila.	Obveščanje - prek maila	KCM	Potek dela
D35	Seveda pa se tudi kličemo.	Obveščanje - po telefonu	KCM	Potek dela
D36	Sodelovanje je korektno.	Korektno	Ocena	Sodelovanje s policijo
D37	Včasih pride do šuma v komunikaciji z določenimi policisti.	Šum v komunikaciji	Težave pri sodelovanju	Sodelovanje s policijo
D38	Do slabe volje, ker nam teren tako postreže.	Slaba volja	Težave pri sodelovanju	Sodelovanje s policijo
D39	Včasih policisti ne vedo kako reagirat in se obrnejo na nas.	Medsebojna pomoč	Delo	Sodelovanje s policijo
D40	Sodelovanje bi ocenil kot dobro.	Dobro	Ocena	Sodelovanje s policijo
D41	Policiste moram res pohvalit.	Pohvale vredni	Medosebni odnosi	Sodelovanje s policijo
D42	Nekateri naredijo veliko	Opravljanje -	Delo	Sodelovanje s

	več kot bi morali.	več kot je treba		policijo
D43	Lahko jih pohvalim.	Pohvale vredni	Medosebni odnosi	Sodelovanje s policijo
D44	Nismo z vsemi enako kompatibilni.	Posamezniki - nekompatibilni	Težave pri sodelovanju	Sodelovanje s policijo
D45	So recimo eni, ki so malo arogantni.	Posamezniki – arrogantni	Težave pri sodelovanju	Sodelovanje s policijo
D46	Prednost je po mojem mnenju ta, da bolj celostno pokriješ posamezni primer.	Celostna obravnavava	Prednosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
D47	Ter zagotoviš boljšo obravnavo.	Boljša obravnavava	Prednosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
D48	Vsak opravi svoj del in stvari tečejo.	Vsak opravi svoje	Delo	Sodelovanje s policijo
D49	Sodelovanje je pri tej temi nujno.		Nujno	Medinstitucionalno sodelovanje
D50	Kar se tiče pomanjkljivosti so te povezane s posamezniki.	Povezane s posamezniki	Slabosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
D51	Včasih se policisti poslužijo interventne službe za zadeve, ki jih mi ne počnemo.	Prevelika pričakovanja	Slabosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
D52	Mislim, da so že dosedanje metode zadostne in učinkovite.	Zadostno in učinkovito	Delo	Sodelovanje s policijo
D53	Pomembno se mi zdi, da se redno srečujemo.		Redno srečevanje	Predlogi za izboljšanje sodelovanja

D54	Da znamo izpostaviti primere dobre in slabe prakse.	Dobre in slabe	Izpostavljanje prakse	Predlogi za izboljšanje sodelovanja
D55	Da se tu in tam med seboj pohvalimo.		Pohvale	Predlogi za izboljšanje sodelovanja
D56	Naše sodelovanje res dobro.	Dobro	Ocena	Sodelovanje s policijo

E

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
E1	Na razgovor povabimo tako žrtev.	Povabilo na razgovor - žrtev	CSD	Naloge
E2	Povzročitelja.	Povabilo na razgovor - povzročitelj	CSD	Naloge
E3	Se predstavijo oblike pomoči znotraj in izven CSD-ja.	Predstavitev oblik pomoči	CSD	Naloge
E4	Z žrtvijo opravimo osebni varnostni načrt.	Osebni varnostni načrt	CSD	Naloge
E5	Oceno ogroženosti.	Ocena ogroženosti	CSD	Naloge
E6	Zagotovimo varen prostor.	Varen prostor	CSD	Naloge
E7	Usmerimo jih tudi v nadaljnje socialno varstvene storitve.	Usmeritev v nadaljnjo pomoč	CSD	Naloge
E8	ZPND.		ZPND	Zakonodaja

E9	Zakon o nalogah in pooblastilih policije.		Zakon o nalogah in pooblastilih policije	Zakonodaja
E10	Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini.		Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini	Zakonodaja
E11	Pravilnik o prepovedi približevanja določeni osebi, kraju ali območju.		Pravilnik o prepovedi približevanja določeni osebi, kraju ali območju	Zakonodaja
E12	Katalog javnih pooblastil.		Katalog javnih pooblastil	Zakonodaja
E13	Zakon o socialnem varstvu.		Zakon o socialnem varstvu	Zakonodaja
E14	Če gre za otroke, so še določene konvencije.		Otroške konvencije	Zakonodaja
E15	Zakonodaja je zadovoljiva.	Zadovoljiva	Ocena	Urejenost zakonodaje
E16	Vredu je	V redu	Ocena	Urejenost zakonodaje
E17	Kar se tiče oblik pomoči za delo s povzročitelji, tukaj bi se	Oblike pomoči za povzročitelje – potrebni	Povzročitelji	Urejenost zakonodaje

	še dalo kaj dodati.	dodatki		
E18	Pri nas na Koroškem tega ni veliko.	Oblike pomoči za povzročitelje – na Koroškem premalo	Povzročitelji	Urejenost zakonodaje
E19	Bi bilo bolje, da povzročitelji nebi imeli proste presoje pri vključitvi v programe pomoči.	Slabost – prostovoljna udeležba	Povzročitelji	Urejenost zakonodaje
E20	Nobenih sankcij, če se programov ne udeležijo.	Slabost – ni sankcij	Povzročitelji	Urejenost zakonodaje
E21	Povzročitelji namesto, da plačajo finančno kazen, morali vključiti v kakšen program.		Bolje – vključitev v programe pomoči	Kazni za povzročitelje
E22	Vse je namreč prostovoljno in v tem je problem.	Slabost – prostovoljna udeležba	Povzročitelji	Urejenost zakonodaje
E23	Krog nasilja ponavlja.	Ponavljjanje nasilja	Pomanjkljivosti zakonodaje	Urejenost zakonodaje
E24	Tudi sodni postopki so predolgi in bi jih bilo potrebno skrajšati.	Predolgi postopki	Sodstvo	Urejenost zakonodaje
E25	Takšne obravnave so zelo zahtevne.		Zahtevnost	Občutki pri delu
E26	Občutek nemoči.		Nemoč	Občutki pri delu
E27	Negativnimi občutki.		Negativnost	Občutki pri delu
E28	Nekateri primeri se te bolj dotaknejo, drugi	Zahtevnost – eni bolj, drugi	Primeri	Občutki pri delu

	manj.	manj		
E29	Ko gre za spolno nasilje je najhujše.	Spolno nasilje najhujše	Primeri	Občutki pri delu
E30	Včasih se počutim tudi neučinkovita.		Neučinkovitost	Občutki pri delu
E31	Udeležujem se raznih seminarjev v okviru socialne zbornice.	Socialna zbornica	Izvajalci	Izobraževanje
E32	Skupnosti centrov.	Skupnost centrov	Izvajalci	Izobraževanje
E33	Izobraževanja so vsekakor potrebna.	Je	Potreba	Izobraževanje
E34	Predvsem za delo z otroki, saj moraš imeti veščine za delo z njimi.	Pri delu z otroki	Potreba	Izobraževanje
E35	Na seminarje gremo bolj poredko.	Redka udeležba	Slabost izobraževanj	Izobraževanje
E36	Ker jih je veliko plačljivih.	Plačljivost	Razlog za neudeležbo	Izobraževanje
E37	Na centru pa imamo omejena finančna sredstva.	Omejena finančna sredstva	Razlog za neudeležbo	Izobraževanje
E38	Želim si, da bi izobraževanj bilo več.	Več izobraževanj	Potreba	Izobraževanje
E39	Bolj dostopna.	Boljša dostopnost	Predlogi	Izobraževanje
E40	Bolj specifična.	Večja specifičnost	Predlogi	Izobraževanje
E41	Ob zaznavi nasilja v družini oz. že ob	Obvesti policija	CSD	Potek dela

	najmanjšem sumu, nas obvesti policija.			
E42	Ali pa obratno - mi obvestimo njih.	Obvesti CSD	CSD	Potek dela
E43	V primerih, da policija oceni, da bi starši vplivali na izjavo otroka ali če so žrtve nasilja otroci, gremo skupaj z njimi tudi na teren.	Ocena stanja - skupni teren	CSD	Potek dela
E44	Vsak opravi svoje.	Vsak opravi svoje	CSD	Potek dela
E45	Vedno smo tudi na liniji.	Vedno v kontaktu	CSD	Potek dela
E46	Kot dobro.	Dobro	Ocena	Sodelovanje s policijo
E47	Dober.	Dobri	Medosebni odnosi	Sodelovanje s policijo
E48	Profesionalen.	Profesionalni	Medosebni odnosi	Sodelovanje s policijo
E49	Z nekaterimi se seveda bolje ujamemo kot z drugimi.	Ujemanje – eni bolj, drugi manj	Medosebni odnosi	Sodelovanje s policijo
E50	Prednost vidim v tem, da sodelujejo vse institucije.	Sodelovanje vseh institucij	Prednosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
E51	Hitreje ukrepamo.	Hitrejše ukrepanje	Prednosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
E52	Pretok informacij, da so vsi o vsem obveščeni.	Pretok informacij	Prednosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje

E53	Skupaj se potem oblikujejo rešitve in pomoč.	Skupno oblikovanje rešitev	Prednosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
E54	Razdelijo se naloge vsaki instituciji.	Razdelitev nalog	Prednosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
E55	Zdravstvo velikokrat ne sodeluje na timih.	Zdravstvo ne sodeluje	Slabosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
E56	Papirologija.	Birokracija	Slabosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
E57	Več skupnih posvetov, da bi poenotili delo.	Več	Skupni posveti	Predlogi za izboljšanje sodelovanja
E58	Včasih imajo policisti drugačna pričakovanja.	Drugačna pričakovanja	Slabosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
E59	Ne razumejo, da ne moremo narediti nekaj, kar ni v naši pristojnosti oz. ni naše delo.	Prevelika pričakovanja	Slabosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje

F

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
F1	Kot regijska koordinatorica za obravnavo nasilja v družini.		Regijski koordinator za obravnavo nasilja v družini	Naloge
F2	Pomoč pri organizaciji in vzdrževanju mreže izvajalcev in programov.	Pomoč pri organizaciji in vzdrževanju mreže izvajalcev	Regijski koordinator za obravnavo nasilja v družini	Naloge

		in programov		
F3	Prenašanje novih znanj.	Prenašanje novih znanj	Regijski koordinator za obravnavo nasilja v družini	Naloge
F4	Vplivanje na strokovno in laično javnost glede različnih oblik nasilja.	Vplivanje na strokovno in laično javnost glede različnih oblik nasilja	Regijski koordinator za obravnavo nasilja v družini	Naloge
F5	Analiziranje stanja v regiji in pa vrednotenje razvojnih programov.	Analiziranje stanja v regiji in pa vrednotenje razvojnih programov	Regijski koordinator za obravnavo nasilja v družini	Naloge
F6	Načrtovanje nalog interventne službe.	Načrtovanje nalog interventne službe	Regijski koordinator za obravnavo nasilja v družini	Naloge
F7	Kadarkoli pa sem strokovnim delavcem na voljo za konzultacije.	Nudenje konzultacij	Regijski koordinator za obravnavo nasilja v družini	Naloge
F8	Ali pomoč pri delu (delo v parih).	Pomoč pri delu	Regijski koordinator za obravnavo nasilja v družini	Naloge
F9	ZPND.		ZPND	Zakonodaja
F10	Pravilnik o delovanju kriznih centrov in interventne službe v okviru regijske službe.		Pravilnik o delovanju kriznih centrov in interventne službe v okviru	Zakonodaja

			regijske službe	
F11	Zakon o nalogah in pooblastilih policije.		Zakon o nalogah in pooblastilih policije	Zakonodaja
F12	Pravilnik o prepovedi približevanja določeni osebi, kraju, območju.		Pravilnik o prepovedi približevanja določeni osebi, kraju, območju	Zakonodaja
F13	Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini.		Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini	Zakonodaja
F14	Zakon o socialnem varstvu.		Zakon o socialnem varstvu	Zakonodaja
F15	Kar je v celoti, je dobro napisano.	Dobro	Ocena	Urejenost zakonodaje
F16	Nasilje je zelo široko in se vedno na nekaj veže, ni samostojno.	Nasilje zelo široko	Pojem	Urejenost zakonodaje
F17	Vsa zakonodaja, ki je na področju nasilja, morda ni upoštevala še drugih zakonodaj.	Neupoštevanje ostalih zakonov	Pomanjkljivosti zakonodaje	Urejenost zakonodaje
F18	Težko delati po zakonih, ki so si med	Kontradiktornost	Pomanjkljivosti	Urejenost

	seboj nasprotni.	zakonov	zakonodaje	zakonodaje
F19	Neusklajenost s posameznih področij večkrat vodi v to, da žrtvi ne moremo zagotoviti kontinuirane oblike pomoči.	Neusklajenost področij	Pomanjkljivosti zakonodaje	Urejenost zakonodaje
F20	Minus v zakonodaji – kontradiktornost zakonov.	Kontradiktornost zakonov	Pomanjkljivosti zakonodaje	Urejenost zakonodaje
F21	Slabost je še recimo ta, da je za povzročitelje nasilja zelo malo napisano.	Slabost - zelo malo napisano	Povzročitelji	Urejenost zakonodaje
F22	Ni veliko oblik pomoči zanje.	Oblike pomoči - premalo	Povzročitelji	Urejenost zakonodaje
F23	Vse je prostovoljno, notranje motivacije pa nimajo.	Slabost - prostovoljna udeležba	Povzročitelji	Urejenost zakonodaje
F24	Trajanje postopkov, ti so veliko predolgi.	Predolgi postopki	Pomanjkljivosti zakonodaje	Urejenost zakonodaje
F25	Včasih je kar naporno.		Napor	Občutki pri delu
F26	Ob vsem kar vidiš, slišiš in bereš postaneš sočuten.		Sočutje	Občutki pri delu
F27	Težko je vzpostaviti objektivni odnos z nekom, ki je v stiski.		Objektivnosti ni	Občutki pri delu
F28	Udeležujemo se izobraževanj, ki nam jih trenutno ponuja trg.	Trg	Izvajalci	Izobraževanje

F29	Pogrešam to, da ni toliko nekih specifičnih izobraževanj.	Premalo specifična	Slabost izobraževanj	Izobraževanje
F30	Da jih ni več na leto.	Premalo	Slabost izobraževanj	Izobraževanje
F31	Vsako leto organiziramo posvet z vsemi, ki se ukvarjajo z nasiljem.	Vsakoletni posveti	Krajevno	Izobraževanje
F32	Vsak podeli znanje o nasilju, ki ga ima iz svoje stroke.	Druge stroke - podelitev znanj	Krajevno	Izobraževanje
F33	Pomembno, da druge stroke izvedo na kak način delamo mi ter kakšne programe imamo.	Druge stroke - poznavanje dela	Krajevno	Izobraževanje
F34	Med seboj dobro sodelujemo.	Dobro	Ocena	Sodelovanje s policijo
F35	V Slovenj Gradcu nimamo problemov.	Brez težav	Ocena	Sodelovanje s policijo
F36	Neformalno in formalno super sodelujemo.	Super	Ocena	Sodelovanje s policijo
F37	Problem, da nam jemljejo ljudi.	Ni dovolj ljudi	Težave pri sodelovanju	Sodelovanje s policijo
F38	Polijska uprava se je prestavila v Celje.	Prestavitev PU	Težave pri sodelovanju	Sodelovanje s policijo
F39	Če imamo kakšna vprašanja ali dileme s kriminalisti sodelujemo	Sodelovanje na daljavo	Težave pri sodelovanju	Sodelovanje s policijo

	na daljavo.			
F40	Sodelovanje poteka dobro.	Dobro	Ocena	Sodelovanje s policijo
F41	Obveščanje poteka najprej prek telefona.	Obveščanje - po telefonu	CSD	Potek dela
F42	Potem pa še po mailu.	Obveščanje – prek maila	CSD	Potek dela
F43	Imamo ustaljene protokole.	Ustaljeni protokoli	Delo	Sodelovanje s policijo
F44	Prenos informacij dober.	Dober prenos informacij	Delo	Sodelovanje s policijo
F45	Kar se tiče naših ali njihovih komentarjev in pripomb, so uslišani.	Upoštevanje mnenj	Medosebni odnosi	Sodelovanje s policijo
F46	Super.	Super	Medosebni odnosi	Sodelovanje s policijo
F47	Do večjih konfliktov ne prihaja.	Brez večjih konfliktov	Medosebni odnosi	Sodelovanje s policijo
F48	Manjše nesporazume, ki se pojavijo v komunikaciji hitro rešimo.	Se rešijo	Nesporazumi	Sodelovanje s policijo
F49	Vsak pač opravlja svoje delo.	Vsak opravi svoje	Delo	Sodelovanje s policijo
F50	Mi je pa všeč, da so se pripravljene prilagajati.	Prilagajanje	Delo	Sodelovanje s policijo
F51	Lahko bi se ravnali po samo po zakonih, ampak z ljudmi je težko delati	Humano	Delo	Sodelovanje s policijo

	birokratsko.			
F52	Prednost je ta, da vse institucije dobijo pomembne informacije.	Pretok informacij	Prednosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
F53	Da se celostno dela.	Celostna obravnava	Prednosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
F54	Slabosti pa kaj pa vem, morda udeležba.	Slaba udeležba	Slabosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
F55	Včasih kdo težko pride, ker ima še svoje delo.	Odhod od rednega dela	Slabosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
F56	Da bi organizirali tudi kakšno neformalno druženje.		Neformalno druženje	Predlogi za izboljšanje sodelovanja
F57	Drugače nimam pripomb.	Brez pripomb	Ocena	Sodelovanje s policijo

G

Št. izjave	Izjava	Prejem informacij	Kategorija	Tema
G1	Po prejemu informacije o nasilju s strani policije ali anonimke.	Prejem informacij	CSD	Naloge
G2	V obravnavo povabim kršitelja oz. povzročitelja nasilja.	Povabilo na razgovor - povzročitelj	CSD	Naloge
G3	Ni važno ali je izrečen UPP ali gre samo za zaznavo nasilja, v vsakem primeru je CSD	Dolžnost povabiti	CSD	Naloge

	dolžen povabit kršitelja na razgovor.			
G4	Kršitelje seznanim z informacijami, ki smo jih prejeli.	Seznanitev z informacijami	CSD	Naloge
G5	Dam to v razjasnitev.	Razjasnitev problema	CSD	Naloge
G6	Poslušam, kakšna je njihova stran zgodbe.	Poslušanje zgodbe	CSD	Naloge
G7	Kršitelje nikoli ne obsojam.	Ni obsojanja	CSD	Naloge
G8	Seznanim z oblikami pomoči v okviru CSD in izven.	Seznanitev z oblikami pomoči	CSD	Naloge
G9	Seznanim jih tudi z zakonodajo na tem področju.	Seznanitev z zakonodajo	CSD	Naloge
G10	Razdelim gradivo na to temo.	Razdelitev gradiva	CSD	Naloge
G11	Je prostovoljno in jih v nič ne moremo prisilit.	Slabost - prostovoljna udeležba	Povzročitelji	Urejenost zakonodaje
G12	Na prvi razgovor pridejo, potem pa se malokdo odloči poiskati pomoč.	Slabost – malokdo sodeluje	Povzročitelji	Urejenost zakonodaje
G13	Zakon o socialnem varstvu.		Zakon o socialnem varstvu	Zakonodaja
G14	Zakon o nalogah in pooblastilih policije.		Zakon o nalogah in pooblastilih	Zakonodaja

			policije	
G15	Zakon o preprečevanju nasilja v družini.		Zakon o preprečevanju nasilja v družini	Zakonodaja
G16	Pravilnik o prepovedi približevanja določeni osebi, kraju ali območju.		Pravilnik o prepovedi približevanja določeni osebi, kraju ali območju	Zakonodaja
G17	Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini.		Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini	Zakonodaja
G18	Kazenski zakonik.		Kazenski zakonik	Zakonodaja
G19	Pravilnik o izvrševanju varstvenega nadzorstva.		Pravilnik o izvrševanju varstvenega nadzorstva	Zakonodaja
G20	Pravilnik o sodelovanju policije z drugimi organi in organizacijami pri odkrivanju in preprečevanju nasilja v družini.		Pravilnik o sodelovanju policije z drugimi organi in organizacijami pri odkrivanju in preprečevanju nasilja v družini	Zakonodaja
G21	Področje preprečevanja	Se ureja	Ocena	Urejenost

	in reševanja nasilja v družini se ureja.			zakonodaje
G22	Od leta 2008 naprej oz. od 2005, ko ni bilo niti UPP je bistvena sprememba.	Bistvena sprememba z ZPND in UPP	Ocena	Urejenost zakonodaje
G23	Občutek empatičnosti.		Empatičnost	Občutki pri delu
G24	Pri delu ne smem biti preveč emocionalen.	Ne preveč	Emocionalnost	Občutki pri delu
G25	Prav tako pa ne smem obsojati.		Brez obsojanj	Občutki pri delu
G26	Zato pravi, da je zlata sredina ostati strokoven.		Strokovnost	Občutki pri delu
G27	In profesionalen.		Profesionalnost	Občutki pri delu
G28	Udeležujem se izobraževanj, ki jih ponudi Socialna zbornica.	Socialna zbornica	Izvajalci	Izobraževanje
G29	Skupnost centrov.	Skupnost centrov	Izvajalci	Izobraževanje
G30	Izobraževanja se mi vsekakor zdijo koristna.	Koristnost	Ocena izobraževanj	Izobraževanje
G31	Slabost izobraževanj pa je ta, da so nekatera plačljiva.	Plačljiva	Slabost izobraževanj	Izobraževanje
G32	Ko je izrečen UPP ali ko gre za sum izvajanja nasilja v družini nas policija o tem takoj obvesti.	Obvesti policija	CSD	Potek dela

G33	Če je to izven delovnega časa, o tem obvestijo interventno službo.	Izven delovnega časa – interventna služba	CSD	Potek dela
G34	V skladu s pravilnikom pa jih tudi mi kasneje obvestimo o izvedeni obravnavi.	Podajanje povratnih informacij	CSD	Potek dela
G35	Brez posebnosti.	Brez posebnosti	Ocena	Sodelovanje s policijo
G36	Z njimi dobro sodelujem.	Dobro	Ocena	Sodelovanje s policijo
G37	Občasno pride do kakšnega šuma v komunikaciji, ki pa ga hitro rešimo.	Šum v komunikaciji	Težave pri sodelovanju	Sodelovanje s policijo
G38	Dober.	Dobri	Medosebni odnosi	Sodelovanje s policijo
G39	Tako kot na profesionalni ravni se z njimi dobro razumem tudi na osebni.	Razumevanje na formalni in neformalni ravni	Medosebni odnosi	Sodelovanje s policijo
G40	Slabe izkušnje ne.	Brez slabih izkušenj	Ocena	Sodelovanje s policijo
G41	Včasih se zgodi, da ima kateri nerealna pričakovanja do nas.	Prevelika pričakovanja	Težave pri sodelovanju	Sodelovanje s policijo
G42	To sodelovanje lahko ima samo prednosti, pomanjkljivosti ne vidim.		Brez pomanjkljivosti	Medinstitucionalno sodelovanje

G43	Največja prednost je pretok informacij.	Pretok informacij	Prednosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
G44	Da smo vsi seznanjeni s tem kaj se dogaja.	Seznanjenost vseh	Prednosti sodelovanja	Medinstitucionalno sodelovanje
G45	V bistvu ne.		Ničesar	Predlogi za izboljšanje sodelovanja
G46	Ker res dobro sodelujemo.	Dobro	Ocena	Sodelovanje s policijo
G47	Če pride do kakšnega nesoglasja pa ga sproti rešimo.	Sprotno reševanje težav	Delo	Sodelovanje s policijo

PRILOGA 4: Osno kodiranje

Policisti

Naloge

- Nadzor policistov ob prijavi (A1)
- Pregled poročil (A2)
- Usklajevanje aktivnosti (A3)
- Zbiranje obvestil (B3, C4)
 - Takoj ob prijavi (A4)
- Ocenitev situacije (A5)
- Varnostni ukrepi
 - Zaščita žrtve (B1, C1)
 - Preprečitev nadaljnjega nasilja (B2, C2)
- Zavarovanje dokazov (B4, C3)
- Ukrepi zoper osumljenca
 - Se izvajajo (B5)
 - Prepoved približevanja (B8, C5)
 - Odvzem prostosti (B9, C6)
- Pisanje zapisnika (B6, C10)
- Oddaja kazenske ovadbe (B7)
- Obveščanje CSD (C7)
 - Ustno in pisno (C11)
- Sklic tima
 - Na predlog
 - policije (C9)
 - CSD (C8)

Zakonodaja

- Pravilniki o sodelovanju z drugimi institucijami (A8)
- Zakon o varstvu javnega reda in miru (A10)
- Zakon o nalogah in pooblastilih policije (A7, B12, C12)
- Kazenski zakonik (A9, B11, C13)
- Zakon o kazenskem postopku (B10, C14)
- Zakon o preprečevanju nasilja v družini (A11, C15)
- Zakon o prekrških (C16)

Urejenost zakonodaje

- Prednosti zakonodaje
 - Ustrezno urejena (A12, B13, C17)
 - ZPND (A16)
 - Ukrep prepovedi približevanja (B14)
 - Odvzem prostosti (B15)
- Pomanjkljivosti zakonodaje
 - Ponavljanje nasilja ob pasivnosti žrtve (A13, A17)
 - Previsoka kazen za kršitev (A19)
 - Poziv na sodišče po spravi (B24)
 - Sodstvo
 - predolgi postopki (B22)
- Predlogi za izboljšanje zakonodaje
 - Manjkajo
 - ukrepi ob zavrnitvi pomoči (A14)
 - obveznosti ob zavrnitvi pomoči (A15)
 - Postopek na naslednji stopnji (B21)
 - Prednostna obravnava primerov (B23)
 - Globa
 - poiskati drugo alternativo (C22)

Kazni za povzročitelje

- Bolje
 - opozorilo (A18, B19)
- Nadomestna kazen za nasilje (A21)
- Škoda za otroke (B18)
- Po presoji (B20)
- Ukrep prepovedi približevanja
 - za poštene (C20)
 - stalna kontrola nemogoča (C21)
- Globa
 - Žrtev sama plača kazen (A20, B17, C18)
 - Neprimerna (B16)
 - Žrtev ne bo več iskala pomoči (C19)
 - Ne zaleže (C23)

Občutki pri delu

- Področje dela
 - Zahtevno (A22)
- Ukrepanje
 - Uporaba prisilnih sredstev (A23)
- Posegi
 - Občutljivi (A24)
- Primeri
 - Otroci
 - Zahtevno (A25)
 - Sočutje do otrok (C27)
- Navajenost z leti (B25)
- Čustva
 - Dati na stran (B26)
 - Brez posebnih občutij (B28)
 - Zatrete čustva (B30)
 - Potrtost (C25)
 - Žalost (C26)
- Profesionalnost (B27)
- Težki začetki (B29)
- Strokovnost (C24)
- Težko pozabiti (C28)

Izobraževanje

- Letna policijska izobraževanja (A26)
- Izvajalci
 - Zavod (A27)
 - Centri za socialno delo (A28)
 - Policija (B34)
 - Druge institucije (B35)
- Ocena izobraževanj
 - Koristnost (A29, B33)
 - Izmenjava izkušenj z drugimi profili (A30)
 - Poučna in zanimiva (C30)
 - Brez slabosti (C31)
- Potrebe po izobraževanjih

- Več (A31)
- Pridobitev širšega znanja (A32)
- So (B31, C29)
- Slabost izobraževanj
 - Odiiti od dela (B36)
 - Premalo (B32)
- Prednost izobraževanja
 - Nova znanja (C32)

Potek dela

- Intervencija (A37)
- Zbiranje obvestil (A38)
- Zaščita žrtve (A39)
- Izrek ukrepa prepovedi približevanja (A40)
- Zagotavljanje zdravstvene pomoči (A41)
- Obveščanje CSD (A42, B37, C36)
- Sklic multidisciplinarnega tima (B39)
- Izmenjava podatkov (B38)
- Prijava
 - Dobi policija
 - zbere dokaze in obvestila (C35)
 - Dobi CSD
 - zbere dokaze in obvestila (C37)
- Podajanje povratnih informacij (C38)
- Ocena stanja (C39)

Sodelovanje s CSD

- Ocena
 - Brez zadržkov (A34)
 - Boljše sodelovanje (A33)
 - Dober (B40, C33)
 - Brez težav (C34, C41)
 - Odlično (C40)
 - Brez sprememb (C47)
 - V redu (A46)
- Medosebni odnosi

- Razumevanje (A35)
 - potrebno (A36)
- Korektni in odkriti (B41)
- V redu (C42)
- Delo
 - Vsak opravi svoje (B42)
 - Sprotno reševanje problemov (A47)
 - Dolžnost obveščanja (A50)
 - Prioritetno obravnavanje primerov (A51)

Medinstitucionalno sodelovanje

- Potreba po timih
 - Nujna (A43)
- Vpogled v delo drugih institucij
 - Omejenost vseh (A45)
 - Pridobimo (A44)
- Prednosti sodelovanja
 - Izmenjava podatkov (B43)
 - Opravljanje dela v okviru pristojnosti (B44, C44)
 - Boljši rezultati (B45)
 - Sodelovanje več institucij (C43)
 - Določitev dela posameznim institucijam (C45)
- Slabosti sodelovanja
 - Oditi od svojega dela (B46)
 - Slaba udeležba (C46)

Predlogi za izboljšanje sodelovanja

- Prilagajanje
 - Se prilagajajo (A49)
 - Primerom (A48)
- Vzajemnost med institucijami (B47)
- Poznavanje pristojnosti drugih institucij (C48)

Strokovni delavci

Naloge

- KCM

- Regijska služba (D1)
- Zagotoviti varen prostor (D2)
- Interventna služba (D3)
- Pridobitev vseh informacij o nasilju (D4)
- Vzpostavitev stika z žrtvijo (D5)
- Nudenje PSP (D6)
- Ocena ogroženosti (D7)
- Pomoč žrtvi po telefonu (D8)
- Terensko delo (D9)
- CSD
 - Povabilo na razgovor
 - žrtev (E1)
 - povzročitelj (E2, G2)
 - Predstavitev oblik pomoči (E3, G8)
 - Osebni varnostni načrt (E4)
 - Ocena ogroženosti (E5)
 - Varen prostor (E6)
 - Usmeritev v nadaljnjo pomoč (E7)
 - Prejem informacij (G1)
 - Dolžnost povabiti (G3)
 - Seznanitev z informacijami (G4)
 - Razjasnitev problema (G5)
 - Poslušanje zgodbe (G6)
 - Ni obsojanja (G7)
 - Seznanitev z zakonodajo (G9)
 - Razdelitev gradiva (G10)
- Regijski koordinator za obravnavo nasilja v družini
 - Pomoč pri organizaciji in vzdrževanju mreže izvajalcev in programov (F2)
 - Prenašanje novih znanj (F3)
 - Vplivanje na strokovno in laično javnost glede različnih oblik nasilja (F4)
 - Analiziranje stanja v regiji in pa vrednotenje razvojnih programov (F5)
 - Načrtovanje nalog interventne službe (F6)
 - Nudenje konzultacij (F7)
 - Pomoč pri delu (F8)

Zakonodaja

- Zakon o preprečevanju nasilja v družini (D10, E8, F9, G15)
- Pravilnik o prepovedi približevanja določeni osebi, kraju ali območju (D11, E11, F12, G16)
- Zakon o nalogah in pooblastilih policije (D12, E9, F11, G14)
- Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini (E10, F13, F14, G17)
- Katalog javnih pooblastil (E12)
- Zakon o socialnem varstvu (E13, G13)
- Otroške konvencije (E14)
- Pravilnik o delovanju kriznih centrov in interventne službe v okviru regijske službe (F10)
- Kazenski zakonik (G18)
- Pravilnik o izvrševanju varstvenega nadzorstva (G19)

Urejenost zakonodaje

- Prednosti zakonodaje
 - Ustrezno urejena (D13)
 - Ni vidnih pomanjkljivosti (D14)
- Praksa pokaže največ (D15)
- KCM
 - Se ne srečujejo toliko (D16)
- Ocena
 - Zadovoljiva (E15)
 - V redu (E16)
 - Dobro (F15)
 - Se ureja (G21)
 - Bistvena sprememba z ZPND in UPP (G22)
- Pomanjkljivosti zakonodaje
 - Ponavljanje nasilja (E23)
 - Neupoštevanje ostalih zakonov (F17)
 - Kontradiktornost zakonov (F18, F20)
 - Neusklajenost področij (F19)
 - Predolgi postopki (F24)
- Povzročitelji

- Oblike pomoči za povzročitelje
 - potrebni dodatki (E17)
 - na Koroškem premalo (E18, F22)
- Slabost
 - prostovoljna udeležba (E19, E22, F23, G11)
 - ni sankcij (E20)
 - zelo malo napisano (F21)
 - malokdo sodeluje (G12)
- Sodstvo
 - Predolgi postopki (E24)
- Pojem
 - Nasilje zelo široko (F16)

Kazni za povzročitelje

- Bolje
 - vključitev v programe pomoči (E21)

Občutki pri delu

- Mešani (D17)
- Primeri
 - Odsotnost ravnodušnosti (D18)
 - Potreba po timskem sodelovanju (D19)
 - Odrasli
 - manj naporno delo (D20)
 - Otroci
 - zahtevno (D21)
 - Zahtevnost
 - eni bolj, drugi manj (E28)
 - Spolno nasilje najhujše (E29)
- Zahtevnost (E25)
- Nemoč (E26)
- Negativnost (E27)
- Neučinkovitost (E30)
- Napor (F25)
- Sočutje (F26)
- Objektivnosti ni (F27)
- Empatičnost (G24)

- Emocionalnost
 - Ne preveč (G24)
- Brez obsojanj (G25)
- Strokovnost (G26)
- Profesionalnost (G27)

Izobraževanje

- Imajo (D22)
- Teme
 - Nasilje v družini
 - specifična področja (D23)
- Ocena izobraževanj
 - Koristnost (D24, G30)
 - Kvalitetnost
 - ena bolj, druga manj (D25)
- Slabost izobraževanj
 - Plačljiva (D26, G31)
 - Udeležba
 - po dogovoru s sodelavci (D29)
 - Redka udeležba (E35)
 - Premalo specifična (F29)
 - Premalo (F30)
- Razlog za neudeležbo
 - Plačljivost (E36)
 - Varčevanje (D27)
 - Denar (D31)
 - Omejena finančna sredstva (E37)
- Prednost izobraževanj
 - Določena brezplačna (D28)
 - Velika ponudba (D30)
- Izvajalci
 - Socialna zbornica (E31, G28)
 - Skupnost centrov (E32, G29)
 - Trg (F28)
- Potreba
 - Je (E33)

- Pri delu z otroki (E34)
- Več izobraževanj (E38)
- Predlogi
 - Boljša dostopnost (E39)
 - Večja specifičnost (E40)
- Krajevno
 - Vsakoletni posveti (F31)
 - Druge stroke
 - podelitev znanj (F32)
 - poznavanje dela (F33)

Potek dela

- KCM
 - Obvestilo policije o prijavi nasilja (D32)
 - Obvestilo KCM na policijo
 - zaznava na terenu (D33)
 - Obveščanje
 - prek maila (D34)
 - po telefonu (D35)
- CSD
 - Obvesti policija (E41, G32)
 - Obvesti CSD (E42)
 - Ocena stanja
 - skupni teren (E43)
 - Obveščanje
 - po telefonu (F41)
 - prek maila (F42)
 - Vsak opravi svoje (E44)
 - Vedno v kontaktu (E45)
 - Izven delovnega časa
 - interventna služba (G33)
 - Podajanje povratnih informacij (G34)

Sodelovanje s policijo

- Ocena
 - Korektno (D36)
 - Dobro (D40, D56, E46, F34, F40, G36, G46)

- Brez težav (F35)
- Super (F36)
- Brez pripomb (F57)
- Brez posebnosti (G35)
- Brez slabih izkušenj (G40)
- Težave pri sodelovanju
 - Šum v komunikaciji (D37, G37)
 - Slaba volja (D38)
 - Posamezniki
 - nekompatibilni (D44)
 - arogantni (D45)
 - Ni dovolj ljudi (F37)
 - Prestavitev PU (F38)
 - Sodelovanje na daljavo (F39)
 - Prevelika pričakovanja (G41)
- Delo
 - Medsebojna pomoč (D39)
 - Opravljanje
 - več kot je treba (D42)
 - Vsak opravi svoje (D48, F49)
 - Zadostno in učinkovito (D52)
 - Ustaljeni protokoli (F43)
 - Dober prenos informacij (F44)
 - Prilagajanje (F50)
 - Humano (F51)
 - Sprotno reševanje težav (G47)
- Medosebni odnosi
 - Pohvale vredni (D41, D43)
 - Dobri (E47, G38)
 - Profesionalni (E48)
 - Ujemanje
 - eni bolj, drugi manj (E49)
 - Upoštevanje mnenj (F45)
 - Super (F46)
 - Brez večjih konfliktov (F47)

- Razumevanje na formalni in neformalni ravni (G39)
- Nesporazumi
 - Se rešijo (F48)

Medinstitucionalno sodelovanje

- Prednosti sodelovanja
 - Celostna obravnava (D46, F53)
 - Boljša obravnava (D47)
 - Sodelovanje vseh institucij (E50)
 - Hitrejše ukrepanje (E51)
 - Pretok informacij (E52, F52, G43)
 - Seznanjenost vseh (G44)
 - Skupno oblikovanje rešitev (E53)
 - Razdelitev nalog (E54)
- Nujno (D49)
- Slabosti sodelovanja
 - Povezane s posamezniki (D50)
 - Prevelika pričakovanja (D51, E59)
 - Zdravstvo ne sodeluje (E55)
 - Birokracija (E56)
 - Drugačna pričakovanja (E58)
 - Slaba udeležba (F54)
 - Odhod od rednega dela (F55)
- Brez pomanjkljivosti (G42)

Predlogi za izboljšanje sodelovanja

- Redno srečevanje (D53)
- Izpostavljanje prakse
 - dobre in slabe (D54)
- Pohvale (D55)
- Skupni posveti
 - Več (E57)
- Ničesar (G45)

PRILOGA 5: Odnosno kodiranje

Na sodelovanje med CSD in policijo vpliva:

- Prednosti zakonodaje
 - Ustrezno urejena (A12, B13, C17, D13)
 - ZPND (A16)
 - Ukrep prepovedi približevanja (B14)
 - Odvzem prostosti (B15)
 - Ni vidnih pomanjkljivosti (D14)
- Težave pri sodelovanju
 - Šum v komunikaciji (D37, G37)
 - Slaba volja (D38)
 - Posamezniki
 - nekompatibilni (D44)
 - arogantni (D45)
 - Ni dovolj ljudi (F37)
 - Prestavitev PU (F38)
 - Prevelika pričakovanja (G41)
- Slabosti sodelovanja
 - Prevelika pričakovanja (D51, E59)
 - Drugačna pričakovanja (E58)
- Delo
 - Medsebojna pomoč (D39)
 - Opravljanje
 - več kot je treba (D42)
 - Vsak opravi svoje (B42, D48, E44, F49)
 - Zadostno in učinkovito (D52)
 - Vedno v kontaktu (E45)
 - Sodelovanje na daljavo (F39)
 - Ustaljeni protokoli (F43)
 - Dober prenos informacij (F44)
 - Prilagajanje (F50)
 - Humano (F51)
 - Sprotno reševanje težav (A47, G47)
 - Dolžnost obveščanja (A50)
 - Prioritetno obravnavanje primerov (A51)

- Medosebni odnosi
 - Pohvale vredni (D41, D43)
 - Dobri (E47, G38)
 - Profesionalni (E48)
 - Upoštevanje mnenj (F45)
 - Super (F46)
 - Brez večjih konfliktov (F47)
 - Razumevanje na formalni in neformalni ravni (G39)
 - Korektni in odkriti (B41)
 - V redu (C42)

Na reševanje nasilja v družini vpliva:

- Pomanjkljivosti zakonodaje
 - Ponavljanje nasilja (A13, A17, E23)
 - Neupoštevanje ostalih zakonov (F17)
 - Kontradiktornost zakonov (F18, F20)
 - Neusklajenost področij (F19)
 - Predolgi postopki (F24)
 - Previsoka kazen za kršitev (A19)
 - Poziv na sodišče po spravi (B24)
- Povzročitelji
 - Oblike pomoči za povzročitelje (E17)
 - na Koroškem premalo (E18, F22)
 - Slabost
 - prostovoljna udeležba (E19, E22, F23, G11)
 - ni sankcij (E20)
 - zelo malo napisano (F21)
 - malokdo sodeluje (G12)
- Sodstvo
 - Predolgi postopki (B22, E24)
- Ukrep prepovedi približevanja
 - za poštene (C20)
 - stalna kontrola nemogoča (C21)
- Globa
 - Žrtev sama plača kazen (A20, B17, C18)
 - Neprimerna (B16)

- Žrtev ne bo več iskala pomoči (C19)
- Ne zaleže (C23)

10. POVZETEK

Nasilje se pojavlja v različnih oblikah, prav vse izmed njih pa pri posamezniku, ki doživlja nasilje, pustijo posledice. Žrtve nasilja, še posebej pa otroke, lahko posledice nasilja zaznamujejo za vse življenje. Zato je še kako pomembno, da se nasilje prepozna in rešuje že na samem začetku. Centri za socialno delo in policija na podlagi zakonodaje aktivno sodelujejo pri reševanju in preprečevanju nasilja v družini. Njuno delo vključuje ukrepe in pomoč za zaščito žrtve ter delo s povzročitelji nasilja. Utečeno sodelovanje, ki je posledica dobrega razumevanja in pridobljenega znanja s tega področja, dobro pripomore k pozitivnim rezultatom. Z reševanjem nasilja se ti dve instituciji v sodelovanju z drugimi organi in organizacijami ukvarjata že precej časa, v zadnjih letih pa večjo pozornost temu posvečajo tudi mediji, ki so veliko pripomogli k ozaveščanju širšega kroga ljudi.

Teoretični del svoje raziskave sem razdelila na pet podpoglavij. V prvem sem pisala o nasilju – kaj je nasilje, kakšne oblike poznamo, kako je z nasiljem v družini ter kako poteka krog nasilja. V drugem podpoglavju sem naštel in na kratko opisala zakone, ki pomembno vplivajo na urejanje te problematike in na podlagi katerih delujeta center za socialno delo ter policija. V nadaljevanju sem pregledala, kakšna je vloga centra za socialno delo na področju nasilja v družini in kakšna vloga policije. Opisala sem delo regijske službe na CSD, pomen multidisciplinarnih timov, potek dela in naloge strokovnih delavcev ob prijavi nasilja v družini, temeljne naloge in pooblastila policije in ukrepe za zaščito žrtve, ki jih uporabljajo policisti.

V raziskavi sem s kvalitativno analizo podatkov želela raziskati, kako center za socialno delo in policija sodelujeta pri reševanju družinskega nasilja. Osredotočila sem se na vprašanje ustreznosti zakonodaje na tem področju ter kako jo obe instituciji ocenjujeta. Nekaj več sem želela izvedeti o medinstitucionalnem sodelovanju in občutkih, s katerimi se oboji srečujejo pri obravnavi nasilja v družini, odprla pa sem tudi temo izobraževanja. Podatke sem pridobila s pomočjo intervjujev, ki sem jih opravila na priložnostnem vzorcu treh policistov in štirih strokovnih delavcev na CSD. Pridobljene informacije sem obdelala na kvalitativen način s pomočjo kodiranja, na podlagi katerega sem prišla do ključnih ugotovitev.

Ugotovila sem, da so glavne naloge centra za socialno delo ter policije zaščita žrtve, prejetje in zbiranje informacij o nasilju ter dolžnost medsebojnega obveščanja. Potek dela je odvisen od tega, kdo prejme informacije o nasilju. Sledi zbiranje obvestil, zaščita žrtve in medsebojno obveščanje. Težave, ki se pojavljajo v postopkih sodelovanja, so povezane s posamezniki, občasno pride do šuma v komunikaciji in prevelikih pričakovanj. Sodelovanje med institucijama poteka dobro in brez večjih težav. Enako je z medsebojnimi odnosi, za katere pravijo, da so korektni in profesionalni. Medinstitucionalno sodelovanje se jim na tem področju zdi nujno potrebno, kot prednost takšnega sodelovanja pa izpostavljajo celostno obravnavanje primera ter večji pretok informacij. Delo ž žrtvami nasilja in povzročitelji pri obojih izzove negativne občutke, kot so žalost, nemoč, neučinkovitost, sočutje... Najtežji so primeri, ko so v nasilje vključeni otroci, zato se jim zdi zelo pomembno, da navkljub vsemu ostajajo profesionalni in strokovni. K profesionalnosti pa veliko pripomorejo tudi izobraževanja, ki se jih udeležujejo. Le-ta se jim zdijo koristna in si jih želijo še več. Problem, ki so ga izpostavili strokovni delavci, je varčevanje na CSD (to je tudi pogost razlog za neudeležbo), policisti pa odhod od rednega dela in z njim povezani zaostanki. Sodelovanje opredeljujejo različni zakoni, za katere pravijo, da se jim zdijo ustrezni. Kljub ustreznosti pa je zaznati določene pomanjkljivosti v urejenosti zakonodaje, med katerimi so: ponavljanje nasilja zaradi pasivnosti žrtve ali povzročitelja, globa za povzročitelje ob kršitvi prepovedi približevanja, oblike pomoči za povzročitelje, kontradiktornost zakonov ter predolgi sodni postopki.

Moji predlogi se nanašajo na spremembe v zakonodaji, in sicer potreba po več oblikah pomoči za povzročitelje, nadomestna kazen za kršitve ukrepa prepovedi približevanja, obveznosti oz. zaveze za žrtve, da ostanejo v procesu pomoči in skrajšanje postopkov na sodišču. Obenem predlagam tudi večji nabor izobraževanj na temo nasilja v družini ter neformalna druženja za policiste in strokovne delavce. Za posplošitev rezultatov, bi bilo dobro izvesti tudi enako raziskavo, na večji populaciji.